לציונות–לסוציאליזם–לאחוַת עמים

יום ב', כ"ו בכסלו תשמ"ט, 5 בדצמבר 1988 / שנה מ"ו מס' 13817 / המחיר 1.40 ש"ח כולל מע"מ

רימון יד נזרק אל אוטובוס אגד ליד חברון

עתי"ם

רימון יד נזרק אמש על אוטובוס אגד שנסע בקו 160 מבית רומנו שבחברון לכיוון ירושלים. המקרה אירע סמוך לבריכת שרה ביציאה מחברון. הרימון התפוצץ במרחק עשרות מטרים מהאוטובוס. לא נגרם נזק ולא היו נפגעים.

כוח צה"ל הגיע למקום, סגר את האיזור, פתח בסריקות ועצר מספר חשודים לחקירה.

גדולי התורה התכנסו בבני־ברק והחליטו: ליכוד

בוטל ההסכם אגו"י־מערך; שמיר ירכיב ממשלה צרה

גם דגל התורה מצטרפת לקואליציה של הליכוד — חתמה זכרון דברים ◎ הרב רביץ יהיה שר הקליטה ◎ הליכוד לא יפנה שוב למערך להקים ממשלה רחבה ולא ישמור לו תיקים

מאריילי שחר

נשיא המדינה חיים הרצוג יקצה לראש הממשלה יצחק שמיר אורכה להרכבת ממשלה בראשותו, בעקבות התפנית שחלה בעמדות דגל תורה ואגודת ישראל, שהחליטו אתמול לחדש את המשא והמתן עם הליכוד על הקמת ממשלה צרה בהשתתפותן — מעריכים משקיפים בירושלים.

שמיר יבקש מהנשיא אורכה של עוד כמה ימים להשלמת ממשלתו. ולכתבתנו נודע, כי אין בכוונתו להשאיר בממשלה תיקים פנויים להצטרפות עתידית של המערך. סגן השר רוני מילוא הודיע אתמול, כי שמיר לא יזמין את שמעון פרס למו"מ על הקמת ממשלה רחבה. "אחרי מה שעשה פרס, אין הוא יכול להיות פרטנר לשבת איתו, ורבים מחברי מרגישים כמוני," אמר מילוא.

גדולי התורה החליטו

והתמיכה שקיבל שמיר מדגל תורה ומאגודת ישראל באה לאחר

(סוף בעמ' 4)

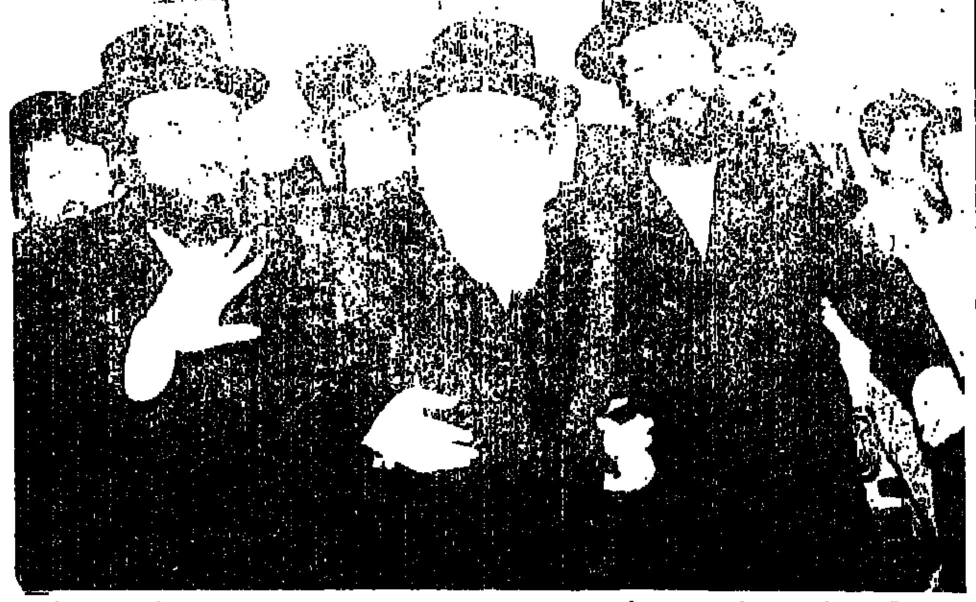

תאדמו"ר מויז'ניץ בא לישיבת גדולי התורה אתמול. (צילום: בועז לניר)

פרס: מעתה נהיה אופוזיציה; רבין: טירפדו סיכוי לאחדות

מאריילי שחר

"המהלך הגיע לקיצו. הנסיונות לגשר בין המחנות השונים לא עלו יפה. המטרה העיקרית שלנו הינה לשמור על תהליך מדיני שיוביל לשלום אמת. נוסיף לדגול בכך גם בעתיד, כאלטרנטיבה וכאופוזיציה. אני משוכנע שהמפלגה שלנו דמוקרטית ונצעד יחד למרות חילוקי הדעות" — אמר אמש שר החוץ שמעון פרס, בתגובה על הידיעות בדבר החלטתן של אגודת ישראל ודגל תורה לנהל משא ומתן עם הליכוד.

שר הביטחון יצחק רבין תקף בחריפות את פרס ואת מקורביו, אם כי לא הזכיר אותם בשמותיהם, ואמר: "לאחר שהטיל הנשיא על שמיר להרכיב ממשלה, נוצרו תנאים להקמת ממשלת אחדות. אפשרות זו טורפדה על־ידי גורמים במפלגת העבודה באמצעות תרגיל סרק עם אגודת ישראל, שמראש היה אפשר לשער שלא יעלה יפה. הגורמים במפלגה שטרפדו את אפשרות הקמתה של ממשלת אחדות לאומית גורמים עתה להקמת ממשלה ימנית דתית קיצונית." עם זאת הוסיף רבין, כי הוא מקווה שעוד תימצא דרך להקים ממשלת אחדות לאומית, על בסיס ההידברות שהיתה בין המערך לליכוד בשבוע שעבר.

רבין סירב לבוא

רבין דחה אתמול הזמנה של ראשי אגודת ישראל להופיע לפני חברי מועצת גדולי התורה. הרבנים המקורבים לחב"ד ביקשו לזמן את רבין, כדי לקבל הבהרות שיאפשרו להם לשפוט, אם יוכל המערך למלא את כל התחייבויותיו, כפי שהובטחו בהסכם שנעשה איתם. הרב שמואל חפץ מחב"ד אמר, כי החותמים על ההסכם הודיעו, כי רבין יצרף את חתימתו בעתיד. רבין אמר כתגובה להזמנה: "לא אלך לשום פגישה עם הרבנים."

התקפות הדדיות, בטונים בוטים.

(סוף בעמ' 4)

מחיר ההסכם: חצי מיליארד ש'

מאריילי שחר

400־500 מליוני שקלים לשנה זו — זו עלות הדרישות שהציגו המפלגות הדתיות ו־תנועות "צומת" והתחיה לליכוד. כך נודע לכתבת "על־המשמר". הדרישות שהועלו במסגרת ה־משא ומתן הקואליציוני, כוללות תקציב מוגדל להתישבות, ל־חינוך, לבניה וקליטה.

ההוצאה הגדולה ביותר היא להתישבות, בשנה הזו דורשות מפלגות אלה להקצות לנושא ההתישבות 100 מליון שקל ובשנה הבאה 200 מליון שקל נוספים.

שאר הכספים נדרשים לכיסוי התביעות בנושא החינוך, כש־

(סוף בעמ' 4)

יש סיבה לחייך

אריאל שרון, כיפה לראשו, ממתין להתכנסות "גדולי התורה" אתמול בבני־ברק. (צילום: בועז לניר)

ערפאת אצל מובארק בקהיר ● עמוד 2

10,000 חיילים בכל יום בשטחים ● עמוד 3

3 שנות מאסר לישראל זאב ● עמוד 4

ניר גילה: היה הסכם עם ארה"ב למכור נשק לאיראן ● עמוד 5

סיכוי לחידוש העבודה היום בביתן דימונה ● עמוד 16

ביזוי המשטר הדמוקרטי

יצחק שמיר יבוא היום אל נשיא המדינה, ויבקש ממנו ארכה של 21 ימים נוספים, המותרת על פי החוק, לשם הרכבת הממשלה החדשה. השאלה היא, מה ישתנה בימים הבאים במילכוד הפוליטי, המאפיין את הזירה המפלגתית. לכאורה, כל האופציות אפשריות, אם כי אמש עלו מניותיו של שמיר, לאחר התהפוכה החדשה בעמדת אגודת ישראל, אשר מועצת גדולי התורה שלה החליטה לחזור לחיק הליכוד.

אך מי לידינו יתקע, כי בשעות הקרובות לא יתחולל מהפך חדש, ויחזור את השוויון בין הגושים? מה עוד ששמיר, אשר עדיין לא "גמר" עם כל הדתיים, צריך עדיין לנהל מו"מ עם כל השותפים הימניים, שכל אחד מהם יעלה עתה את המחיר של הצטרפותו לקואליציה.

ריקודי "מה יפית" של ראשי הליכוד והמערך סביב הכלה החרדית, עברו מזמן את גבול הטעם הטוב. התבזותם של שרים, המייצגים עדיין את השלטון בארץ, מעוררת תחושת גועל־נפש אצל רבים בציבור, ומגבירה את אי־הנחת והשחיקה באמינותו של המשטר הדמוקרטי. בריצת האמוק שלהם אחרי כמה קולות, שיתנו את הרוב לאחד הצדדים, הם הורסים למעשה את יסודות המשטר הדמוקרטי.

תכסיסי עורמה, תוך התרפסות בפני המפלגות האנטי־ציוניות, שלא היתה להן יד במפעל הבניה בארץ ולא במערכותיה הבטחוניות של המדינה, הפכו את המאבק על הבכורה להרכיב את הממשלה, למכירה כללית של נכסים רעיוניים וחומריים כאחד.

הממשלה החדשה, עוד בטרם קמה, ואם בכלל תקום, הפכה מלכתחילה לבת־ערובה בידי המיעוט החרדי הקיצוני, הנותן כבר עתה שמץ של מושג על מידת הסחטנות שהממשלה תהיה נתונה לה כל תקופת כהונתה. ואין זה משנה מי יעמוד בראשה. כמה מראשי מפלגת העבודה כבר הפקירו למעשה את מלחמתם נגד תיקון חוק מיהו יהודי. ואילו ראשי הליכוד הצליחו כבר להתחייב "להשקיע" בתביעות אגודת ישראל מיליארד שקלים!

במציאות זו, אין זה משנה אם יהיה זה שמיר, או יהיה זה פרס, שיבוא לנשיא כמי שמתיימר לייצג את הרוב הפרלמנטרי. מפלגת העבודה יכולה היתה לכל היותר להשיג רוב חוסם את הליכוד. אך ברור, כי מפלגות השמאל, כמו מפ"ם ור"צ, לא היו נותנות יד לשינוי חוק מיהו יהודי.

מה שנותר עתה למפלגת העבודה, הגם שבאיחור, ולאחר שהתבזתה ובוזתה על־ידי החרדים, הוא להחליט ללכת מייד לאופוזיציה.

דיון מדיני בין שוורנדזה לנציג ישראל במוסקווה

מוטי בסוק

הפגישה בין שר החוץ הסובייטי אדוארד שוורנאדזה וראש המשלחת הקונסולרית של ישראל במוסקווה אריה לוין, בשבת, הוקדשה ברובה לנושאים מדיניים.

לאחר שאמר תודה לישראל על עזרתה בנושא המטוס החטוף, היטה שוורנדזה את הדיון לנושאים מדיניים. לדעתה של ברית המועצות, יש צורך דחוף בהסדר מדיני במזרח התיכון, שכן האיזור נמצא על חבית אבק שריפה. ברית המועצות תומכת בוועידה בינלאומית ובוועידה המכינה לוועידה זו. ברית המועצות מודה לישראל על היחס שהיא מעניקה למשלחת הקונסולרית שלה בתל־אביב. לוין ציין, כי ישראל מסתייגת מוועידת ההכנה. בנושא הוועידה הבינלאומית יש מחלוקת בין שתי המפלגות הגדולות. לוין ביקש מהסובייטים כי ישפרו את תנאי העבודה של המשלחת הקונסולרית הישראלית במוסקווה. הוא שאל מדוע לא יאפשרו הסובייטים למשלחת לעבוד מבניין השגרירות הישראלית, העומד שומם מאז נותקו היחסים בין שתי המדינות ב־1967. שוורנדזה הבטיח כי יברוק את הנושא.

הממשלה שמעה אתמול דיווח של פקיד בכיר על מצבה של יהדות

(סוף בעמ' 4)

רופאי המדינה משביתים את בתי החולים בצפון

רונית מורגנשטרן

רופאי המדינה ממשיכים בסידרת ההשבתות לסירוגין, והיום ישביתו את בתי החולים הממשלתיים בצפון: נהריה, זיו בצפת, פוריה בטבריה, רמב"ם ורוטשילד בחיפה והלל יפה בחדרה. בתי החולים האלה יעבדו במתכונת שבת במשך 24 שעות.

ביום חמישי מתכננים הרופאים להשבית את בתי החולים שיבא בתל־השומר, וולפסון בחולון, איכילוב, רוקח והקריה בתל אביב.

אתמול נפגשה שרת הבריאות עם נציגי רופאי המדינה, כדי לנסות ולמצוא נוסחה שתושיב יחד את שני הצדדים — משרד האוצר ורופאי המדינה. נציגי האוצר הבהירו כי אינם דנים עם שובתים, ומאחר שמחר לא נוקטים הרופאים עיצומים, נקבעה להם מחר פגישה עם נציגי משרד הבריאות במגמה לשתף גם את נציגי האוצר.

שרת הבריאות קראה לשר האוצר לעמוד בהתחייבויותיו "לא רק למפלגות הקטנות אלא גם לרופאים". משרד הבריאות גורס את טענת רופאי המדינה על נדידת חולים מבתי החולים הממשלתיים אל אלה של קופ"ח.

עובדי המעבדות בשירות המדינה מזהירים, כי אם עד יום רביעי לא תושג תזוזה לפתרון בעייתם, ישביתו את המעבדות בבתי החולים: ברזילי, שיבא, וולפסון, אסף הרופא, שמואל הרופא ובאר יעקב. מזכ"ל הסתדרות המיקרוביולוגים והביוכימאים, אשר גולדשלגר, קרא ליו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות ולממונה על השכר באוצר להתערב בסיכסוך קודם שידרדר המצב.

מסתורין סביב זהותם של 2 נוסעים שטסו עם ניר במטוס שהתרסק וניצלו

פדרו אספינוזה, ואדראנה סטאנטון נפצעו קשה ומאושפזים בבית חולים □ סטאנטון טוענת שאינה מכירה את ניר, ואולם פקח טיסה סיפר שהיתה מזכירתו; גירסת השלטונות אומרת שהיתה מורת־הדרך שלו □ השלטונות ונציגי שגרירות ישראל הגיעו למסקנה שהיתה זו תאונה □ עדיין לא ברור מה עשה ניר במסעותיו במכסיקו □ גירסת השלטונות: "חופשה"

דליה שחוריה,(ארה"ב) רויטר,עתי"ם,סי"צ

גופתו של עמירם ניר, שמצא את מותו בתאונת מטוס במכסיקו תובא בתוך זמן קצר לישראל לאחר שתוטס לניו־יורק ומשם ארצה דרך לונדון.

בדיקת אנשי שגרירות ישראל במקסיקו ביום ו' העלתה, שהאפשרות להתרסקות המטוס עקב הטמנת חומר נפץ או חבלה זדונית אחרת יצאה מכלל סבירות, משום שהמטוס לא עלה באש. לפיכך לא הושחתו גופותיהם של ניר ושל הטייס, וניתן היה לזהותו. המטוס המריא במזג־אויר קשה, ובעת נסיון לבצע נחיתת אונס התנגש בסלע והתהפך על צידו.

עוד נודע, שניר נכנס למקסיקו בדרכונו הישראלי, אבל לצורך שכירת המטוס הזדהה בשם "טד וובר".

בהתרסקות מצא את מותו גם פדרו אספינוזה, הטייס המכסיקני של המטוס, ציינה המשטרה. הקנדית אדראנה סאנטון ונוסע נוסף גילרמו קואהונטה ממכסיקו נפצעו קשה בהתרסקות והם מאושפזים עתה בבית החולים "סנטוריו אספניול" במכסיקו סיטי, אמר דובר בית־החולים.

סטאנטון,קנדית בת 25, שימשה על פי גירסת דובר התובע הכללי במכסיקו, מורת־דרך לניר.היא לא סייעה לשפוך אור על אופי פעילותו של ניר במכסיקו. סטאנטון אמרה לכתב איי.פי, ששוחח עימה בבית החולים, שהיא לא הכירה את ניר היטב, ואינה יכולה לומר מה עשה ניר במכסיקו. פקח בנמל התעופה של אורופאן אמר שסטאנטון היתה מזכירתו של ניר וליוותה אותו במסעותיו במכסיקו.

דובר של משרד התובע הכללי של מדינת מיצ'ואקאן איאוורו גוטיירז, אמר כי ניר זוהה סופית ביום ה' על ידי פקיד של השגרירות הישראלית ודייר ארגנטינאי ששמו פדרו קורוצ'ט.

קורוצ'ט הודיע לשלטונות כי ניר הגיע למכסיקו ב־27 בנובמבר ושהה בארץ זו במסגרת "מסע עינוגים."

נירתה אמזקואה, דוברת של חברת התעופה "טקסי איירורג'־יונאל דה אורואפאן" אמרה, כי המטוס התרסק כפי הניראה לאחר שנתעוררו בעיות בפעולות המנוע ליד צ'יוואר היראלגו, כ־225 ק"מ צפונית־מערבית ממכסיקו סיטי.

גם דובר שגרירות ישראל במכסיקו ישראל מי־עמי אמר, שניר ערך ביקור פרטי במכסיקו, כפי הנראה במסגרת חופשה. עוד אמר, כי לשגרירות לא נמסר דבר על בואו של ניר למכסיקו עד לאחר האסון.

דוברת חברת התעופה ציינה, כי המטוס שהתרסק כבר ביצע באותו יום טיסה ממכסיקו לעיר אורואפאן שבמדינת מיצ'ואקאן וכחזרה.

ההתרסקות שבה מצא ניר את מותו היתה תאונת האויר השניה במיצ'ואקאן תוך שלושה חודשים. ב־31 באוגוסט נהרגו 20 אנשים כאשר מטוס בראזילי התרסק בהרי סיירה מדרה שבמדינה.

במדינה זו אירעה גם התאונה האוירית החמורה ביותר שפקדה אי פעם את מכסיקו, כאשר בואינג 727 של חברת התעופה "מכסיקנה" התרסק ב־31 במרס 1986 ליד העיר מראוואטיו. אז נהרגו כל 166 האנשים שהיו במטוס.

שיא חדש באבטלה בכרמיאל; 4300 מובטלים רשומים בגליל המערבי

"מספר המובטלים גדול יותר משום שיש רבים שאינם זכאים לדמי אבטלה"

יהודה צור

בכרמיאל יש עתה יותר מ־700 מובטלים לאחר שבחודש האחרון נוספו למעלה מ־100 אנשים למעגל המובטלים בעיירה, אמר אתמול לכתבנו מזכיר מועצת פועלי כרמיאל עזרא פיק.

לדבריו, מצב התעסוקה בכרמיאל הולך ומחמיר ובשנתיים האחרונות לא נפתחו למעשה מפעלים חדשים בכרמיאל, ואלה שנפתחו מעסיקים עשרות ספורות של עובדים.

הוא ציין שיש להוסיף ל־700 המובטלים קרוב ל־200 אנשים שנמצאים בהכשרה מקצועית ומספר של עשרות אקדמאים אשר אין להם תעסוקה הולמת.

עזרא פיק מעריך שלמעשה מספר המובטלים גדול יותר, משום שיש תושבים שאינם רשאים כבר לקבל דמי אבטלה ולכן אינם נרשמים. נוסף לאלה ישנם חיילים משוחררים אשר אינם רוצים להרשם בלשכת התעסוקה. לדברי עזרא פיק, מספר המובטלים עכשיו בכרמיאל מגיע למספר שיא שלא היה כדוגמתו מאז יסוד העיירה, ומספר המועסקים בתעשיה בכרמיאל עצמה הצטמצם מ־4500 ל־2990 בשנתיים אחרונות.

4300 בגליל המערבי

מספר המובטלים ודורשי העבודה בגליל המערבי גדל בחודש נובמבר בכ־200 איש לפחות. מספר זה מגדיל את דורשי העבודה והמובטלים באיזור לכ־4300. בשרות התעסוקה בגליל המערבי מציינים שמספר המובטלים באיזור יעלה עד סוף החורף, בעת שמפעלי הפרי הגדולים באיזור, וכן בתי האריזה יזדקקו לעובדים עונתיים רק בחודשי הקיץ.

בשרות התעסוקה אומרים שלנוכח הגידול באבטלה באיזור הם אינם מצליחים לספק כ־146 דורשים לעבודה במפעלים באיזור. גם סירובם של לעבוד בהם, בעיקר בגלל השכר הנמוך ועבודה במשמרות.

מעברי־חצייה נפרדים לבנים ובנות בקרית מלאכי; "דוחו"ת ירשמו לבני המין הלא נכון שייחצו במעבר פסול"

עתי"ם

לפי בקשת חסידי חב"ד בשכונת נחלת הב"ד בקרית מלאכי, עומדת המועצה המקומית לאשר בקרוב הקמת מעברי חצייה נפרדים לבנים ובנות בסמיכות לבתי הספר "חצייה המיועד לבנות"

הבקשה הוגשה מזמן, אולם הדיון בה נדחה מדי־פעם על ידי המועצה המקומית.

בביקורו האחרון של מנהל המינהל לבטיחות בדרכים במשרד התחבורה עתניאל שנלר בעיירה, בשכונה.

ניתנה הסכמה עקרונית לסמן מעבר חצייה נוסף. ההסבר למתן אישור זה הוא "שיפור הבטיחות למעבר הולכי־הרגל בשכונה".

סגן ראש מועצת קרית מלאכי אמנון חדד הודיע, כי "ירשמו דוחו"ת לבנים אשר יעברו במעבר

כיכר מלכי רעשה; מחו צעקו ונתנו גז

ורד לוי

"קורפו הביתה: קורפו הביתה" צעקו מאות אופנוענים כנסגר בהפגנה שאירגנו מועדון האופנועים הישראלי ומגזין האופנועים — מוטו. ליתר ביטחון, הם גם הניעו את חיות המתכת שלהם, הדליקו אורות וצפרו צפירות מחאה מחרידות אוזניים. על מה? על המיסוי הגבוה הקיים בישראל על אופנועים, על הרמה הנמוכה של לימוד הרכיבה באופנוע בארץ; על הצורך בתיקון מילא ועל העדר אלמנט כה הכרחי ומהותי בנוף הספורט הישראלי — ענף המוטוקרוס.

אנחנו לא "מלאכי הגיהנום" ולא שום דבר שדומה להם אפילו. קבלו האופנוענים המתמרמרים. הגיע הזמן שהחברה הישראלית תתחיל להתייחס לאופנוע ולאופנוען את הכבוד המגיע להם. אמרו. ונתנו גז.

נלכד נהג שפגע בקשיש במעבר חצייה ונמלט

ניצה ריימון

הולך רגל שחצה במעבר חצייה ברחוב הברון הירש בפתח־תקווה, נפצע אנושות מפגיעת רכב. הנהג נמלט מהמקום, ביום שישי בבוקר.

לאחר חקירה מאומצת, הצליחה המשטרה לעצור את נהג הרכב הפוגע, תושב אלפי מנשה בן 30, שהודה במעשה. מעצרו יוארך היום בפני שופט.

הנפגע, יעקב אסיקו, בן 84, מאושפז במצב אנוש בביה"ח בילינסון בפתח־תקווה.

מועצת עירית באר־שבע תקיים היום ישיבתה מול לשכת רה"מ

בוטלה העצרת ההמונית של תושבי ב"ש שתוכננה להיום בבירה לאחר ששמיר הבטיח להזרים כסף לתשלום משכורות — עד הבחירות לעירייה

איילת מזור

מחר בשעה 16.30 תתקיים ישיבת מועצת עירית באר־שבע, ברחבה מול לשכת ראש הממשלה.

כזכור שובתים ראש־עירית באר־שבע וסגניו, שביתת שבת מיום שני האחרון מול לשכתו של ראש־הממשלה, יצחק שמיר. מטרת שביתת השבת כפי שהוגדרה ע"י מארגניה היא מציאת פתרונות הולמים למשברים הפוקדים את באר־שבע והנגב. על סדר יומה של ישיבה זו, שלא מן המניין "דיון על חיזוקה של באר־שבע ופיתוח הנגב."

המארגנים התכוונו להעלות היום כ־70 אוטובוסים מאות רבות מתושבי העיר לעצרת המונית. העצרת בוטלה בעקבות הבטחות שנתן שמיר לראש עירית באר־שבע.

במכתב שהעביר שמיר לזילברמן הוא התחייב לדאוג לתשלום המשכורות לעובדי העירייה עד הבחירות המוניציפליות. במטה החירום של עירית באר־שבע הוחלט לראות בהבטחה זו, צעד של רצון טוב וכמחווה בוטלה ההפגנה ההמונית שתוכננה להיום.

ראש־עירית באר־שבע וסגנו רפי שיטרית עשו את כל לילותיהם מאז יום שני האחרון באוהל מול לשכתו של שמיר, נודע כי סגנו השני של זילברמן, אריק ניסן ישן כל אותם לילות בבית־מלון בירושלים על חשבון עירית באר־שבע, דבר שעורר תרעומת רבה אצל חבריו לשביתה.

אל ישיבת המועצה המתוכננת ליום שני הקרוב הוזמנו ראש הממשלה, ממלא מקומו, סגניו, ראש עירית ירושלים, יו"ר מרכז השלטון המקומי, חברי מועצת הנגב, שרים וחברי כנסת.

★ ★

מפגש סופרי הקיבוץ הארצי

ביום רביעי, 7.12.88

נדחה

אירגון הסופרים

רופאי המדינה פותחים בעיצומים בבתי החולים

עתי"ם

רופאי המדינה פותחים היום בבוקר בסידרת שיבושים בבתי החולים הממשלתיים.

הם יעבדו במתכונת שבת בבתי החולים ברזילי באשקלון ואסף הרופא בצריפין. מרפאות החוץ תהיינה סגורות וינותחו מקרי חירום בלבד.

רופאי המדינה מוחים על הסחבת בכל הקשור לתביעותיהם להשוואת שכרם לרופאים של קופ"ח והפעלת משמרת שניה בבתי החולים הממשלתיים, כפי שמבוצע הדבר בכל בתי החולים של קופ"ח.

לדברי יו"ר ארגון רופאי המדינה ד"ר אריה אורנשטיין, למרות השיחות שהתקיימו באחרונה, מאז הוכרז סכסוך עבודה בין נציגי הרופאים למשרד האוצר ונציבות שירות המדינה, לא נמצא פתרון לסיכסוך. אם לא תהיה התקדמות בשיחות — הודיעו רופאי המדינה בסוף השבוע — הם ירחיבו את השיבושים ביום שני לבתי החולים במרכז הארץ.

דגל תורה, או דגל אדום?

קיסר ופרס נלכדו בארשת עגומה בעת דיון שקיימו חברי הועדה המרכזת של ההסתדרות בראשותו של המזכ"ל ישראל קיסר. הם נפגשו ביום ששי בבוקר בבית הועה"פ עם שרי המערך וחברי הכנסת לדיון על יחסי ההסתדרות והממשלה.

(תצלום: י.פ.פ.א/ישראל סמיונסקי)

המושב השיתופי מולדת — בפני פירוק השותפות

כתבנו בעמק

המושב השיתופי מולדת, שבעמק יזרעאל, עשוי לעבור בקרוב שינויים אירגוניים וכלכליים עד־כדי פירוק השותפות, בין החברים והפיכתו למושב עובדים.

לכתבנו נודע, כי את השינויים מגבשת קבוצת חברים מהמושב, המעבדת תוכנית לחילוצו מהמשבר החברתי־כלכלי.

על־פי תוכנית הקבוצה, יהיו רשאים החברים שמקום עבודתם אינו מפרנסם בנדיבות, לעבוד מחוץ למושב.

החברים מתכוונים להפוך את הישוב לקואופרטיב עם אפשרות להקנות עצמאות וחופש העסוקה לחברים.

כתבנו מציין, כי את החינוך המשותף, אין בכוונת היוזמים לשנות, אך נשקלת האופציה שבעתיד יוכל כל חבר לשלוח את ילדיו ללמוד במוסד שיתופי.

מזכיר המושב, אמר למקומון "כל העמק והגליל", כי מדובר ברעיונות כלליים ובדיונים פנימיים של מוסדות המושב.

לדבריו, מימוש הרעיונות, כרוך בתהליך ארוך הכולל ייעוץ משפטי וחברתי ואישור מוסדות תנועת המושבים.

כתבנו מציין, כי במושב 170 משפחות והוא נוסד לפני 52 שנים.

טקס נישואין ראשון לזוג עולי אתיופיה על פי הסדר "אילן היוחסין"

עתי"ם

ביום ה' שעבר נערך בת"א טקס הנישואין הראשון של בני זוג מעולי אתיופיה שנישואיהם אושרו בידי הרב דוד שלוש, שהתמנה כרושם הנישואין הארצי של יהודי אתיופיה.

החתן, שלמה אקלה, נשא את בח"ל מגדס בנוכחותם של שר הקליטה יעקב צור, עו"ד מיכאל קורינלדי ואפרים כהן מראשי משרד הקליטה בעבר, שליוו את מאבקם של יהודי אתיופיה מאז השביתה הגדולה בירושלים לפני כ־3 שנים.

עריכת הטקס התאפשרה לפי פסיקת בג"ץ, שמינה לפני חודש וחצי את הרב שלוש לתפקידו כרושם הנישואין הארצי של יהודי אתיופיה. הרב שלוש נפגש בסוף השבוע עם כ־100 מראשי וזיקני העדה האתיופית והסביר להם את הסידורים החדשים לרישום הנישואין.

שלוש יבדוק את אילנות היוחסין של בני הזוג שיבואו לפניו, כפי שנהוג לגבי כל עולה חדש, והזוגות הנישאים לא יצטרכו לעבור טקס גיור אלא אם כן ימצא ספק ביהדותם לאור בדיקת אילן היוחסין.

עפ"י פסיקת בג"ץ, יש להקים תוך חודש וחצי את המכון למורשת יהדות אתיופיה, שיפעל בחסות משרדי הקליטה והדתות.

משרד האוצר עדיין לא אישר את מתן התקציב להקמת המכון.

נשיא מצרים לוחץ על ראש אש"ף לנהוג מתינות כלפי ארה"ב

מובארק: ערפאת ידגיש באו"ם את רצונו של אש"ף בשלום

אורי הורובין, רויטר, סו"צ, עתי"ם-מזרח

נשיא מצרים חוסני מובארק אמר אתמול, כי מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, ידגיש ברורות, בנאום שיישא השבוע במרכז האו"ם בז'נווה, את רצונו בשלום במזרח-התיכון. מובארק אמר: "אני מאמין, כי נאומו יכלול הצהרה ברורה — בשביל אלה שאינם בקיאים בבעיה הפלשתינית — כי שלום הוא המטרה המיוחלת באיזור וכי לא ייכון שלום אם לא תיפתר הבעיה הפלשתינית."

מובארק שוחח עם עיתונאים לאחר ששוחח עם ערפאת במשך יותר משעתיים. היתה זו פגישתם הרביעית בתוך פחות מחודשיים.

ערפאת אמר אחרי השיחה: "מטרתנו היא שלום... כולנו רוצים לפתור את הבעיה ללא טרור. כולנו מקווים, כי היציבות תשכון באיזור, וכך יוכלו כולם, כולל ישראל, לחיות בשלום. ערפאת שיבח את מובארק על תמיכתו ואמר: "ברצון אללה, כולנו נתפלל בקרוב בירושלים. הוא התחמק משאלות לגבי ההצבעה של ארה"ב נגד העתקת דיוני העצרת לז'נווה ועל מה שיגיד בז'נווה. "נמתין ונראה," אמר לעיתונאים.

מקורות בקאהיר אמרו, כי מצרים רוצה שערפאת יימנע מכל ביקורת על ארה"ב בנאומו בז'נווה, על שסירבה להעניק לו אשרת-כניסה לניו-יורק, כדי לשאת את דברו בעצרת הכללית, שם.

ראש המחלקה המדינית של אש"ף פארוק קדומי טען בראיון עיתונאי, כי אף-על-פי שאש"ף יודע שארה"ב תטיל וטו על חברות מלאה של מדינה פלשתינית באו"ם, יבקש אש"ף חברות מלאה כזו, ובקשה זו תוגש במושב העצרת בז'נווה.

הנשיא מובארק מקבל את פני ערפאת אתמול בקהיר. (צילום: איי.פי.)

"ישראל מתכננת רצח"

יו"ר המועצה הלאומית הפלשתינית, עבד אל-חמיד אל-סאיח, אמר בראיון ל"אל-שעב", כי המועצה הלאומית הפלשתינית תכונס שוב במקרה שארה"ב תמשיך לדבוק בעמדתה העיקשת, המסרבת להכיר במדינה הפלשתינית. כן אמר, כי אש"ף קיבל ידיעות המוסרות על קיום תוכניות ישראליות לרצוח מספר מנהיגים פלשתיניים ובראשם ערפאת, והתוכניות נמצאות בשלב ביצוע.

משקיף אש"ף באו"ם, זהדי טרזי, אמר בראיון לעיתון סעודי, כי אש"ף הכיר בקיומה של ישראל. "היכרנו בעובדה שישראל קיימת. זהו כיבוש, ואנחנו היכרנו בעובדה שהכיבוש חייב להיפסק," אמר טרזי בראיון לעיתון "אל-יום", שראה-אור אתמול. "יש משהו שנקרא ישראל... כל מי שמכחיש זאת איננו יכול להכחיש, כי במשך 40 שנים אנו נלחמים נגדה," אמר. הוא הוסיף, כי הפלשתינים ימשיכו בהתקוממות בשטחים, תוך שהם משיגים בהדרגה את המטרה של "יצירת אווירה בתוך ישראל, שתאלץ אותה לנקוט ביוזמות למען האינטרסים שלה: עצמה ולמען האינטרסים של האיזור."

חוסיין: מלחמת עולם

חוסיין מלך ירדן הזהיר מפני "מלחמת עולם קרובה", אם הקהילייה הבינלאומית לא תנקוט בצעדים מיידיים להסדרת הסכסוך במזרח-התיכון. בהרצאה באוניברסיטת קיימברידג' באנגליה, שתוכנה פורסם אתמול בעיתונות הירדנית, אמר המלך חוסיין, כי המדינות הערביות "התחילו לנקוט בצעדים כדי להגיע לאיזון אסטרטגי עם ישראל".

החלטה זו נתקבלה, לדבריו, לאחר "שנתגלו סימנים, כי תל-אביב אינה מסתפקת בסיכול מאמצי השלום, אלא מתגברת את חימושה הגרעיני."

אנשי חב"ד לא יופיעו לפני חיילים אך יחלקו סופגניות

אבי בניהו

צה"ל לא יעמיד השנה לרשות תנועת חב"ד כלי רכב צבאיים ל"מבצע חנוכה" של צעירי התנועה, הנערך מידי שנה. לאחר דיון בראשות ראש אכ"א, האלוף מתן וילנאי, הוחלט גם שלא לאפשר לצעירי חב"ד לשאת ברכות ונאומים ולחלק חומר כתוב ותמונות של הרבי מלובביץ'. השנה הם לא יורשו גם להעביר לחיילי צה"ל "דמי חנוכה", כפי שנהגו עד כה.

לכתבנו הצבאי נימסר מגורמי צבא מוסמכים, כי עם זאת הוחלט לאפשר לצעירי חב"ד לחלק סופגניות לחיילים. הם יגיעו בריכבם לשערים של מחנות הצבא, ומשם ילוו ברכב צבאי ובקצין בכיר מאותה יחידה.

על המגבלות האלה הוחלט בצה"ל עם כניסתה של תנועת חב"ד למעורבות פוליטית במסגרת אגודת ישראל.

ח"כ יוסי שריד פנה אתמול לשר הבטחון ולרמטכ"ל בתביעה לאסור כליל, ולא רק להגביל, את כניסתם של אנשי חב"ד למחנות צה"ל בחנוכה. עם כניסתם לפוליטיקה הם חייבים לצאת מהצבא, אמר.

שיתוף פעולה בין קיצונים מוסלמים ל"חזית העממית"

פנחס ענברי

בגדה המערבית מתהדק שיתוף הפעולה בין הפלגים הקיצוניים של חמאס האיסלמית ו"החזית העממית" השמאלית, ולכתבנו נודע כי בשבת קיימו שני הפלגים תהלוכה משותפת בקסבה של שכם. צה"ל התערב בכח ונפצעו תשעה תושבים.

לכתבנו נודע, כי במקביל מתנהלים מגעים בין תומכי "פתח" לבין אנשי "החזית העממית" לפרסם כרוז משותף של המפקדה המאוחדת, כדי לנדות את הפלגים הקיצוניים, ומידת ההצלחה תתברר בימים הקרובים כאשר יתפרסם כרוז מספר 30 של הנהגת האינתיפאדה. באחרונה פירסם כל אירגון כרוז משלו.

סלע המחלוקת העיקרי — תומכי ערפאת דורשים "להוריד פרופיל" ולקיים את האינתיפאדה על אש נמוכה, בעוד "החזית העממית" על כני פלגים, דורשת החרפת האינתיפאדה.

כרוזי האינתיפאדה התגלו בבית דפוס בעכו העתיקה

יהודה צור

בעל בית דפוס מעכו העתיקה נעצר בסוף השבוע כחשוד בהדפסת חומר הסתה והמרדה נגד המדינה. בסוף השבוע פשטו המשטרה וגורמי הבטחון על בית הדפוס של חליל איברהים זובק, בן 28, ובחיפוש במקום התגלו כ-1500 קבצים המכילים את 27 כרוזי האינתיפאדה. מדובר בחומר שהודפס בעכו במגמה להעבירו לחלוקה בגדה המערבית, ברצועת עזה ובכפרים הערביים בגליל. אתמול האריך בית המשפט בעכו את מעצר החשוד.

תלמידים השתוללו ברפיח; פצועים מידי בגדה וברצועה

עירן טאוס, עתי"ם

תקריות אלימות והתנגשויות בין צה"ל לתושבים מקומיים היו אתמול בכמה מקומות בגדה המערבית. כמה תושבים נפצעו.

מקורות צבאיים מסרו, כי בתקריות יידוי אבנים בקסבה של שכם נפגעו שני תושבים, ומבית-חולים בשכם נמסר, כי אחד מהם נפצע קשה. עוד נמסר, כי לבתי-החולים בעיר הגיעו חמש נשים ממחנה הפליטים עין בית אלמא, הסמוך לשכם, שנפגעו משאיפת גז-מדמיע, ביניהן זקנה בת 70 ותינוקת בת שנתיים.

בכפר יאמון, באיזור ג'נין, היו אתמול התנגשויות קשות, בין צה"ל לתושבים. בכפר מת אתמול קשיש בן 70, איברהים מחמוד חמדיה, ולטענת התושבים נגרם מותו משאיפת גז מדמיע. מקורות צבאיים הכחישו את הידיעה.

עקרו עצים

בכפר חווארה, סמוך לשכם, עקר אתמול צה"ל קרוב ל-100 עצים, שמבניהם נזרקו שלושם אבנים לעבר רכב צבאי ונהגו איבד את השליטה על רכבו.

עוצר שורר זה היום ה-16 במחנה הפליטים אל-אמערי הסמוך לרמאללה, ובכפר מאליב, וזה כ-5 ימים בעיר קלקיליה, וסגר שורר בכפרים טמון, אנזה וקפין.

חמישה מתושבי רצועת-עזה נפצעו אתמול, ולדבריהם, נורו על-ידי חיילי צה"ל. הפרות-סדר חמורות של תלמידים היו אתמול במחנה הפליטים ג'בליה וברפיח. גורם צבאי מסר, שבבית-הספר התיכון בשכונת תל סולטן ברפיח השליכו תלמידים לרחוב רהיטים של בית-הספר והשתוללו ברחובות הסמוכים. חיילים נכנסו לבית-הספר, ירו רימוני-גז, עצרו שמונה תלמידים ובית-הספר נסגר ליום אחד, בשלב זה.

מקורות ערביים מסרו, שהתנגשויות עם חיילי צה"ל היו גם בבית-ספר במחנה הפליטים ג'בליה, שם נכנסו חיילים לבית-הספר התיכון לבנות של סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם ולבית-הספר התיכון "חאלים איסעקיה". לדברי המקורות, היכו החיילים תלמידים רבים וכשלושים מהם קיבלו טיפול רפואי במרפאת אונר"א במחנה. דובר צה"ל לא ידע לומר אם הדיווח על כניסת החיילים לבית-הספר בג'בליה מהימן והבטיח לברוק.

מחרימים צמיגים?

דובר צה"ל הכחיש ידיעות, כי במחנות הפליטים ברצועה מחרימים חיילים צמיגים משומשים. מקורות ערביים מסרו, כי בשבועות האחרונים עוברים במחנות הפליטים כרוזים של המנהל האזרחי ומודיעים ברמקולים, כי מי שימצאו ברשותו צמיגים ישנים יהיה צפוי לקנס או למעצר. מבצע איסוף הצמיגים נועד, ככל הנראה, למנוע הבערתם ברחובות.

הנהגת ההתקוממות בשטחים קראה אתמול לתושבי הרצועה להכריז על שביתות כלליות בשלושה ימים נפרדים השבוע. להיום הוכרזה שביתת הזדהות עם עצורי מחנה "אנצאר 3", בעקבות שביתת-רעב שקיימו שם בסוף השבוע במחאה על איכות ירודה של המזון. ליום ה' הוכרזה שביתה לזכר ששת ההרוגים ממחנה הפליטים ג'בליה, בתאונת-דרכים שהיתה לפני שנה. תקרית זו היתה הניצוץ שהדליק את ההתקוממות בשטחים, בתואנה שההתנגשות ברכב הערבי היתה מתוכננת. שביתה נוספת נקבעה ליום ו', שבו תמלא שנה להתקוממות, כוחות הביטחון ערוכים באיזור בהתאם.

וושינגטון.— ניקולאי שישלין, פקיד בכיר בוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, אמר אתמול בתוכנית הטלוויזיה האמריקנית "פגוש את העתונות", בתשובה לשאלה אם טיפולה של ישראל בחטיפת המטוס הסובייטי יסייע להתקרבות בין ישראל וברה"מ, כי הדבר יחיש את היום שבו תכיר ברה"מ בישראל.

פרס לצה"ל

פרס מגן ירושלים לשנת 1988 ע"ס 100.000 דולר הוענק אתמול. (צילום: אנדרי ברוטמן)

ישראל תשתתף בעצרת האו"ם בז'נבה

מוטי בסוק

ישראל נוטה להשתתף במושב עצרת האו"ם שהועבר לז'נבה. לא הוחלט עדיין מי יעמוד בראש המשלחת הישראלית. המשלחת תיעדר מהאולם בעת שערפאת ינאם במקום.

ישראל לא החרימה אף פעם דיונים בעצרת האום בניו-יורק, גם לא בנושא פלשתין.

"המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל-אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—43360—3
המען למכתבים: שירות שקדואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן-יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121. טל' 233161-3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

במלאת שנה
לפטירתו של חברנו
מרדכי (מורדי) לביא ז"ל
נעלה לקברו היום, יום ב' 5.12.88 בשעה 16.00 בבית-הקברות
המשפחה
וקיבוץ מענית

צה"ל השקיע 3.5 מיליון ימי עבודה בשטחים בשנה האחרונה

10 אלפים חיילים בממוצע שוהים מדי יום בגדה וברצועה ● "מי שחושב שאף אבן לא תיזרק ומדבר על חיסול האינתיפאדה אינו יודע מה הוא שח" — אמר סגן הרמטכ"ל שמסר נתונים אלה

אבי בניהו

צה"ל השקיע בשנה האחרונה שלושה וחצי מיליון ימי עבודה של קצינים וחיילים בשטחים. מדובר בשהות של עשרת אלפים חיילים בממוצע מידי יום בגדה וברצועת עזה. סגן הרמטכ"ל, האלוף אהוד ברק, שמסר נתונים אלה הדגיש, כי צה"ל דבק במשימתו להוריד את רמת האלימות בשטחים. "אם מישהו חושב שנגיע למצב שאף אבן לא תיזרק ומדבר על חיסול האינתיפאדה, אינני בטוח שהוא מתכוון לכך ברצינות", אמר.

סגן הרמטכ"ל, שהופיע אתמול ב"מועדון העיתונות" בבית סוקולוב בתל-אביב, פירט את חמשת המעגלים בהם מתמקדת כיום פעילות הצבא: הכרת פני המזרח-התיכון והגדרת האיום, בניין הכוח לאורך שנים, תוכנית עבודה שנתית ואיזון בין כוננות להתכוננות, פעילות הביטחון השוטף בלבנון ובשטחים ואיכות צבא הקבע והפיקוד.

לאחר שניתח את התמורות בזירה אמר סגן הרמטכ"ל, כי "לנגד עינינו נשתנתה התמונה ויש כיום פוטנציאל של איום ערבי מוגבר שאי-אפשר להתעלם ממנו ושעלול ליצור חזית מזרחית פעילה למלחמה, אם כי לא בטווח הקרוב". שיפור היחסים בין ארצות-הברית לברית-המועצות, מחירי הנפט הנמוכים וההתאוששות עיראק מהמלחמה הממושכת מרחיקים, לדבריו, את האיום הערבי מהטווח הקרוב.

האלוף ברק מסר על התעצמות צבאות ערב ועל עסקות נשק מתבצעות ומתוכננות. הוא גילה, כי תוכנית רב-שנתית של צה"ל כוללת רכישת 60 מטוסי "אפ-16", 5 מטוסי "אפ-15", פרויקט היל-הים, רכישת מסוקי קרב חדישים ומסוקי סער וכן רכישת מערכות פיקוד, שליטה קשר ומודיעין.

תוכנית העבודה של צה"ל לשנה הקרובה מתבססת, לדבריו, על סכום של ארבעה מיליארד דולר. המטה הכללי ידרוש בינואר מהממשלה החדשה תוספת לתקציב הביטחון "כדי שנוכל להיכנס בתנופה לחלק מהנושאים החדשים בתחום אמצעי הלחימה".

בסכמו את השנה הראשונה של האינתיפאדה אמר סגן הרמטכ"ל, כי היתה פגיעה מסויימת ברציפות ההכשרה והאימון של היחידות בסדיר ובמילואים אולם הדגיש, כי "כושר הלחימה של צה"ל לא נפגע".

שנת האינתיפאדה מסתכמת ב-301 הרוגים, 3460 פצועים, 5550 עצורים ו-140 בתים הרוסים. "מסתמן בהדרגה יתרון של צה"ל באורך הנשימה. ההפגנות גדולות נפסקו וכושר ההרתעה של החיילים פועל שוב. החייל ניניף רובה והפעילות מולו נפסקת".

האלוף ברק אמר, כי שאיפתה העיקרית של המועצה הלאומית הפלשתינית — יצירת דו-שיח עם ארצות-הברית — לא הושגה. "בצד תחושת ההישג של הפלשתינים יש גם תסכול ואכזבה ונוצרות מחלוקות בין הגורמים".

הוא התריע בפני אפשרות בה יפנו הפלשתינים לשימוש בנשק חם ואמר ש"זה יכול להזיק להם".

בתשובה לשאלה דחה סגן הרמטכ"ל אפשרות שהצבא ידרוש שינוי בחוקה. "לא יעלה על הדעת שצה"ל ידרוש שינוי בחוקה כדי להקל על ביצועו, זו תהיה חריגה מסמכותו", הדגיש.

הוא גם דחה את האפשרות שצה"ל יפנה מירכזי אוכלוסייה בשטחים. "צעד כזה, שייעשה בטרם הושגה משימתנו, יגרום לתוהו ובוהו".

בהתייחסו לנושא החריגים ולהשפעת החיכוך בשטחים על חיילי צה"ל הסביר סגן הרמטכ"ל, כי בהיקף הכוחות המופעלים ובמספר הרב של האירועים ייתכנו מעשים גבוליים או חריגים. "יש לחיילים איסור להשתמש בכוח מכל הנדרש כדי לבצע את משימתם, אולם הם אינם יכולים לבצע ענישה סביבתית על דעת עצמם", הסביר.

לדבריו, מבדיקות שערך צה"ל עולה, כי רוב החיילים מקבלים את האינתיפאדה "כעוד משימה אחת ומבצעים אותה במסירות ורביקות".

סגן הרמטכ"ל, אלוף אהוד ברק, עם דובר צה"ל ב"מועדון העיתונות". (צילום: בועז לניר)

יותר מ—100 מחבלים נהרגו בתקיפות חיל האוויר בלבנון

ב-22 תקיפות של חיל האוויר בשנה האחרונה על יעדי מחבלים בלבנון נהרגו למעלה מ-100 מחבלים, 100 נוספים נפצעו והושמד מספר גדול של כלי רכב, ציוד ובסיסים. כשליש מהתקיפות נטלו חלק מסוקי קרב. נתונים אלה מסר אתמול סגן הרמטכ"ל, האלוף אהוד ברק.

בשנת האיון היו 24 נסיונות חדירה לישראל מגבול הצפון לעומת 80 נסיונות ב-1987 ו-51 נסיונות ב-1986. "פעילות הסיכול המורכבת של צה"ל וצד"ל מצליחה לצמצם את הנידול בנסיונות החדירה ואנו צופים כי עניין זה יימשך כל עוד קיימת עויינות ומוטיבציה לפעול נגדנו", העריך סגן הרמטכ"ל.

הוא הזכיר, כי מאז פינוי לבנון ב-1985 נפלו בקרב 47 חיילי צה"ל ועוד יותר מ-100 חיילי צד"ל. בתקופה זו נהרגו עוד 300 מחבלים בדרכם לפיגועים בישראל.

האלוף ברק אמר, כי צה"ל מפעיל בלבנון טנקים ומערכות נ"נ וכי יש הצטברות בנסיון הפעולה המבצעית בתחום הנשק, החימוש ותיאום הפעולה בין הכוחות.

הסרבנים – לכלא

"מי שיסרב לשרת בשטחים ייענש ויילך לבית-הסוהר. זהו הדפוס היחידי המתקבל על הדעת והוא קשור ליסודות הצבא במדינה דמוקרטית. האנשים מתגייסים לצבא מכוח היותם אזרחי המדינה וכמנותק מהשקפתם הפוליטית" — אמר אתמול סגן הרמטכ"ל, האלוף אהוד ברק, ב"מועדון העיתונות" בת"א.

האלוף ברק הוסיף: "אנחנו מצפים מחייל שמטיל פתק בקלפי שיבצע את מה שאומרים לו ללא היסוס כאשר הוא נשלח ליהודה ושומרון. כך אנו מצפים גם מחייל שמזוהה עם השקפת עולמו של גנדי, שכאשר יקבל משימה להציב מחסום בירחו ולמנוע הקמת ישוב יהודי שם, הוא יעצור את המנסים להיכנס".

כתבנו מציין, כי בצה"ל לא רואים בסרבנות תופעה ומסכימים להתייחס אליה כאל עניין שולי המקיף עשרות בודדות של חיילי מילואים.

דגל חדש להסתדרות

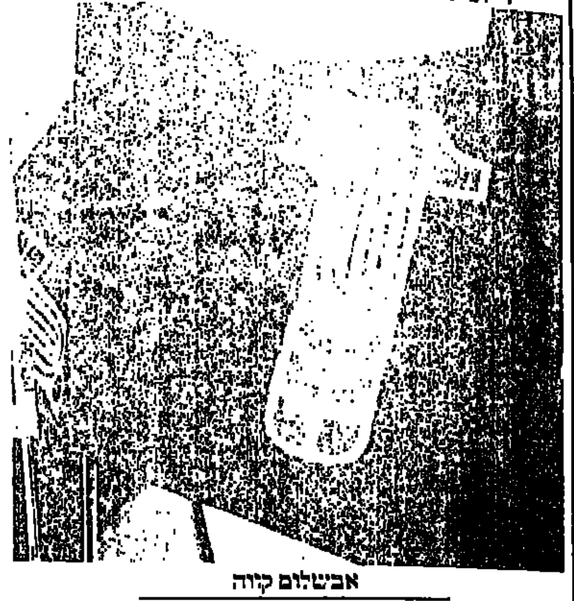

אבשלום קוה

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, הציג אתמול בפני הוועדה המרכזת את הדגל החדש של ההסתדרות: סמלה בצבעי כחול-לבן על רקע אדום. הדגל החדש מצטרף לשינוי במלות האינטרנציונל ולהנפקת תעודות חבר חדשות.

בבית הוועד הפועל וכן במועצות פועלים שונות כבר מתנוססים הדגלים החדשים, וזאת במסגרת חגיגות 68 השנים לייסוד ההסתדרות. (צילום: ורד פאר/י.פ.פ.א.)

התנגדות להעלאת אחוז החסימה בבחירות להסת'

אבשלום קוה

ראשי סיעות האופוזיציה בהסתדרות תקפו אתמול את הכוונה להעלות את אחוז החסימה בבחירות הקרובות מעבר לשני אחוזים. על מגמה זאת מסר בסוף השבוע מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, בפגישה שהתקיימה בלשכתו בהשתתפות יו"ר מפלגת העבודה, שמעון פרס, וקבוצה משרי המפלגה.

יו"ר סיעת ר"צ, דן כהן, אמר אתמול, כי "המערך איבד את הראש. העלאת אחוז החסימה תביא לכך שבוועד הפועל יהיו מיוצגים רק המערך והליכוד". יו"ר סיעת הליכוד, יעקב שמאי, קבע, כי צעד זה אינו דמוקרטי, ויו"ר סיעת הת"ש, בנימין גונן, אמר, כי אם קיסר רוצה למנוע את כניסת מפלגות הימין הקיצוני, ניתן לבצע זאת באמצעים אחרים.

עצומת תלמידי תיכון נגד העלאת מימון המפלגות

בצלאל עמיקם

כ-1600 תלמידי בתי-ספר תיכוניים בירושלים שיגרו אתמול עצומת מחאה ליו"ר הכנסת, דב שילנסקי, על רקע החלטת ועדת הכספים של הכנסת היוצאת להגדיל את מימון המפלגות.

תחילה נמסר לנערים, שעה שפנו ללשכת היו"ר בבקשה לקבוע מועד להגשת העצומה, כי עליהם למסור אותה לוועדת הכספים. אולם הצעירים נבונים, כי נושא הגדלת מימון המפלגות הינו נושא עקרוני הנוגע לכל הח"כים, ולפיכך הם מבקשים למסור עותקים ממנה ולהפיצה בקרב חברי בית הנבחרים כולם.

הנערים אומרים, כי הם מצפים שהשימוש בכספי משלמי המיסים יהיה זהיר ואחראי.

עיקר תוכנה של העצומה - קריאה לביטול החלטת ועדת הכספים של הכנסת היוצאת ועידוד הח"כים שלא לתת ידם לחקיקת חוק רטרואקטיבי להגדלת המימון.

גרנות יוצא למושב האינטרנציונל הסוציאליסטי

כתב "על המשמר"

מזכ"ל מפ"ם, אלעזר גרנות, יוצא היום לפאריס להשתתף במושב האינטרנציונל הסוציאליסטי, שיוקדש לדיון בסכסוך המזרח-תיכוני ובגיבוש דיונים והצעות לפתרונו.

דיוני המושב יתבססו על "מסמך בוון", שהתקבל ב-30 בנובמבר כטיוטה לדיון. במסמך נאמר, שפעולות האינטרנציונל הסוציאליסטי למען השלום במזה"ת מבוססת על שלושה עקרונות:

- ● זכות הקיום של כל המדינות באיזור בגבולות מוכרים, כולל מדינת ישראל.
- ● כיבוד זכותו של העם הפלשתיני להגדרה עצמית.
- ● הפסקת כל צורות האלימות וחתירה לפתרון של שלום לסכסוך המזרח-תיכוני.

יפה: יציאתי לפראג – חלק מהמאמץ לקידום השלום

כתב "על המשמר"

"יציאתי לפראג היא חלק מהמאמץ לקדם את תהליך השלום במזה"ת, תהליך שיכול לקבל תאוצה חדשה לאור השינוי המתמשך באווירה הבינלאומית, צעדיו של המלך חוסיין והחלטות המועצה הלאומית הפלשתינית מאלג'יר" — אמר אתמול אריה יפה, המזכיר הבינלאומי של מפ"ם, כצאתו לכינוס הבינלאומי בפראג על מציאת דרכי שלום לפתרון הסכסוך באיזור.

נאבק על כך, שאש"ף ייתבע להכרה מפורשת בזכות קיומה של מדינת ישראל ולפרסום הודעה לא-מותנית על הפסקת כל פעולות האלימות, אמר יפה.

עוד אמר, כי על ממשלת ישראל לעשות את הצעדים המתחייבים מהמציאות החדשה ולהצהיר על נכונותה לנהל מו"מ עם כל גורם פלשתיני, לרבות אש"ף, שיכיר בישראל, יימנע מהטרור ויהיה מוכן להיכנס למו"מ לשלום עם מדינת ישראל.

בריה"מ משבחת שיתוף הפעולה עם ישראל להחזרת החוטפים

האשה שנלוותה לעבריינים — אשתו של ראש החבורה שהיתה בת-ערובה בידיהם ● שביעות רצון בממשלה מהטיפול בפרשה

מוטי בסוק, רויטר, סו"צ, איי.פי.

מוסקווה. — חמשת העבריינים הסובייטיים, שנמסרו בשבת על-ידי ישראל לידי שלטונות ברית-המועצות, הגיעו אתמול למוסקווה, ואז נמסר רשמית, כי האשה שנלוותה לחבורה ונחשבה אף היא עבריינית היא תמרה יאקשיינטס, אשתו של ראש החבורה פאוול יאקשיינטס, ולמעשה היתה בת-ערובה בידיהם.

סגן יו"ר המשטרה החשאית הסובייטית (ק.ג.ב.), גני אגאייב, ששיבח את שיתוף-הפעולה הבינלאומי להחזרת חוטפי המטוס לבריה"מ, אמר, כי "זו היתה הדוגמה הראשונה של שיתוף-פעולה כזה, בהשתתפות בריה"מ". הוא גילה, כי ראש החוטפים, יאקשיינטס, ניסה לשווא לגרור את אשתו תמרה לחבורת החוטפים. כאשר סירבה, דרש יאקשיינטס כי תעלה למטוס, כאחד מתנאיו האחרונים לשחרור בני הערובה. "היא אכן עשתה זאת, כדי להציל את חייהם של 30 התלמידים והמורה שלהם," הוסיף אגאייב.

סוכנות הידיעות הסובייטית הרשמית "טאס" מסרה, כי בטיסה לישראל, ביום שישי, איימו החוטפים פעמים חוזרות ונישנות על הטייסים. קברניט מטוס ה"איליושין-76", אלכסנדר בוחוב, מסר לסוכנות "טאס", כי אנשי הצוות חששו לחייהם. "לא היינו בטוחים בחיינו," אמר, "לא היתה ודאות שהפושעים, שביצעו פשע כה חמור כמו תפיסת ילדים כבני-ערובה, ישאירו אותנו בחיים."

ידיעת הסוכנות הדגישה, כי הכופר שקיבלו העבריינים הוחזר לשלטונות הסובייטיים. הסוכנות ציטטה מדבריו של אחד מראשי השירות החשאי הסובייטי, כי המבצע הסתיים בהצלחה.

בדברי פרשנות, הגנה סוכנות "טאס" על החלטת השלטונות הסובייטיים להעמיד מטוס לרשות העבריינים, שחטפו אוטובוס ובו תלמידים: "להחלטה היתה מטרה אחת, והיא, הצלת חייהם של ילדי בית-הספר והמורים, במצב מסוכן ביותר. "היתה זו הפעם הראשונה שמבצע מסוג כזה התבצע בשיתוף עם מדינה אחרת, ואפשר לסכם את הפעולה כמוצלחת," הדגישה סוכנות הידיעות הסובייטית הרשמית.

דובר הק.ג.ב., שצוטט על-ידי "טאס", אמר: "תוצאות הפעולה ישמשו אזהרה לכל אלה הרוקמים מזימות נפשעות דומות".

אשר לחוטפים, הדגישה סוכנות "טאס", כי היו פושעים רגילים. "מנהיגם, פאוול יאקשיינטס, בן 38, הוא בעל עבר פלילי והורשע בגניבה ובשוד שלוש פעמים. ראינו כיצד הורדו השודדים מן המטוס, חיוורים, עם מכנסים נפחדים. הם נראו עלובים ורוחים," נאמר בידיעת "טאס".

קורת רוח בממשלה

בישיבת הממשלה אתמול דיווחו השרים פרס, רבין, בר-לב וקורפו, הרמטכ"ל שומרון והיועץ המשפטי לממשלה חריש, על פרשת המטוס הסובייטי החטוף. השרים הביעו שביעות רצון ממהלך האירועים והטיפול הישראלי. הודגש, כי הידיעה הראשונה בארץ התקבלה במנהל התעופה ממנהל התעופה הסובייטי.

השרים כינו את החוטפים קרימינלים והתיאורים הפלסטיים של הפרשה עוררו חיוכים רבים.

ראש המשלחת הקונסולרית הסובייטית בישראל, גיאורגי מארטירוסוב, הפקיד בידי ישראל מכתב חתום על-ידו, ובו התחייבות כי החוטפים לא יוצאו להורג בברית-המועצות. מארטירוסוב קיבל את האוקיי למכתב מהממונים עליו במוסקווה.

שר-החוץ שמעון פרס העריך, כי ישראל טיפלה בפרשה בצורה נכונה ונבונה. שר-המשטרה בר-לב ציין, כי מנהיג החבורה הוא פושע עם רקורד די מפואר. הוא וחבריו דרשו דולרים בערך של 3 מיליון דולר. הם קיבלו 2 מיליון דולר.

המשכים

בוטל ההסכם

(המשך מעמוד ראשון)

יום של דיונים מרתוניים ומסע שכנועים ארוך. החלטת עשרת גדולי התורה להורות לחברי הכנסת של אגודת ישראל להמשיך במו"מ עם הליכוד התקבלה לאחר שהשרים אריאל שרון ויצחק מודעי המתינו שעה ארוכה בפתח אולם הישיבות, עד שהורשו להיכנס ולהציג לפני גדולי התורה מכתב בחתימת שמיר, שרון, מודעי, קצב, פת, קורפו ומילוא, שבו הובעה, בין היתר, התחייבות להעביר בכנסת את חוק מי יהודי בתוך שישה שבועות. הבטחה זו קסמה לגדולי התורה יותר מהדברים שהשמיעו באוזניהם, כעבור דקות מספר, השר חיים בר לב וח"כ רפי אדרי מהמערך. ח"כ מנחם פורוש אמר: "עכשיו על הליכוד להקים בלוק עם המפלגות הדתיות, ורק אחר־כך ימשיך במו"מ להקמת ממשלה רחבה, שלא תפגע בהתחייבויות שניתנו לנו."

רביץ שר הקליטה

המו"מ עם דגל תורה נמשך בהפסקות ב־24 השעות האחרונות, בניצוחו של שר האוצר משה נסים. לבסוף, נחתם זכרון־דברים, ובו נאמר, בין השאר, כי יהיה שוויון בזכויות החרדים בכל הקשור למימון מוסדותיהם. למפלגה זו הובטח תיק הקליטה, ולתפקיד זה יתמנה אברהם רביץ. לאחר הסיכום, פנו נציגי דגל תורה לנשיא הרצוג, וביקשוהו להטיל את מלאכת הרכבת הממשלה על שמיר. עם זה, ביקשו מן הנשיא להתערב אצל שמיר, כדי שיסכים לפתוח במגעים רציניים להקמת ממשלה רחבה.

פרס: מעתה נהיה

(המשך מעמוד ראשון)

היו אתמול בתוך מפלגת העבודה, בעקבות הגילויים על הסכם שאליו הגיע ח"כ יוסי ביילין עם אגודת ישראל. ביילין אמר אתמול בזעם: "יצחק רבין שומט בהתבטאויותיו את הקרקע מן ההסכם. רבין מעדיף ממשלה לארבע שנים בראשות הליכוד. רבין אינו רוצה בממשלה צרה בראשות המערך, ולדעתי, זאת טעות היסטורית" באשר לביקורת, כי הסכמים נחתמו מאחורי גבה של לשכת המפלגה וכי הונו את חברי הלשכה, אמר ביילין, כי לא היה מקום לפרסם את הדברים, מכיוון שאין בהם שום דבר הנוגד את עקרונות המפלגה.

השר שחל אמר אתמול למקורבין, כי ההסכם שנחתם עם אגודת־ישראל הוא מעשה שלא יעשה. "גם בפוליטיקה צריך קצת הגינות," אמר.

השר נבון אמר ל"על־המשמר": "ויכוחים כאלה פוגעים במפלגה. היה אפשר לדחות את כל הוויכוח הזה לפחות ביום אחד, עד לאחר החלטת הנשיא.

חברת־הכנסת אורה נמיר אמרה ל"על־המשמר": "מה שקורה בתוך מפלגת העבודה הוא אחד הפרקים היותר מכוערים בתולדותיה. אני מרגישה מרומה. אם כל כוונתו של פרס היתה להגיע לרוטציה בראשות הממשלה, יש לי כעס בלב על שהונו אותי ולא אמרו לי את האמת. זו היתה הישיבה המכוערת ביותר לה הייתי שותפה אי פעם".

ח"כ מיכה גולדמן: "הונו את לשכת מפלגת העבודה."

מזכיר מפלגת העבודה עוזי ברעם, שנמנע מלהתבטא מאז התפרסמו הגילויים מישיבת הלשכה ביום חמישי, גילה: "יום לפני ישיבת הלשכה נפגשתי עם פרס, והוא הודיע לי בצורה ברורה וחד־משמעית על תמיכתו להליכה למשא ומתן עם הליכוד על הקמת ממשלה רחבה." ברעם ניסה להזים את השמועות, לפיהן ידעו מקורבי פרס על אפשרות להקים ממשלה צרה או ליצור בלוק חוסם, ואמר: "בעת קיום ישיבת הלשכה לא ידעתי על שום תוכן של מכתב שדבר קיומו פורסם בסוף השבוע, וממילא לא יכולנו, אני וחברי שהצבענו נגד קיום משא ומתן עם הליכוד, להיות מושפעים ממנו בעת ההצבעה."

דיון מדיני בין שוורנדזה

(המשך מעמוד ראשון)

ברית המועצות. הודגש נושא שחרורם של אסירי ציון והפסקת הרדיפות של היהודים. רמת האפליה, למשל בקבלה לאוניברסיטאות ולמקומות עבודה מסויימים, ירדה מאוד. השנה ניתנו כ־20 אלף היתרים ליציאת יהודים (לארץ הגיעו רק 1960), ובשנה הבאה יגדל כנראה המספר. התיירות היהודית מברית המועצות לארץ גדלה בצורה משמעותית. הסובייטים גם מגלים פתיחות בנושא התרבות היהודית בברית־המועצות. לעומת אלה, האנטישמיות מתגברת: היא באה ממתנגדי המשטר ומגורמים דתיים, אך התקשורת מגנה את האנטישמיות ודורשת לדכא אותה. הודגש, כי בברית המועצות לא נבנה ב־20 השנים האחרונות בית כנסת ואין אף בית לרבנים.

למרות החששות מפיחות ירד בנובמבר יבוא מוצרי הצריכה

כתבנו הכלכלי בירושלים

למרות החששות מפיחות נרשמה בחודש שעבר ירידה ביבוא של מוצרי צריכה, כך עולה מנתונים שמסר אתמול משרד האוצר. המשרד מסר, שבנובמבר הסתכם יבוא המכוניות בכ־3,300 — ירידה של כ־14 אחוזים לעומת החודש המקביל אשתקד ושל 5.3 אחוזים לעומת אוקטובר. ביבוא טלוויזיות נרשמה ירידה של 10 אחוזים לעומת אוקטובר.

בעקבות הירידה ביבוא מוצרי צריכה נרשמה ירידה בהכנסות ממכס ומס קנייה. הכנסות אלה הסתכמו בכ־290 מליוני שקלים — ירידה של 10 אחוזים לעומת נובמבר 1987 ושל כ־15 אחוזים לעומת אוקטובר השנה.

למרות ירידה זו נרשמה בחודש שעבר עלייה של כ־5 אחוזים בהכנסות המדינה ממסים בעקבות עלייה חדה בגבייה ממס הכנסה. הכנסות המדינה ממסים, הסתכמו בנובמבר בכ־2.2 מיליארד שקל, מזה כ־1.2 מיליארד שקל הכנסות של אגף מס הכנסה.

לדברי משרד האוצר חלה בהכנסות ממס הכנסה עלייה של 19 אחוזים לעומת נובמבר 1987. העלייה נבעה מגידול חריג של כ־200 מיליון שקלים מהפרשי מס מחברות.

מחיר ההסכם

(המשך מעמוד ראשון)

מדובר בדרישה של החרדים ל־השוואת את החינוך הדתי לחינוך החילוני, תמיכה בחינוך העצמאי, פיתוח מוסדות חינוך, בניה לה־שכרה, שיפור מבנים ובתי ספר יסודיים ותיכוניים, והגדלת ה־תמיכות במוסדות דת שונים.

זו הסיבה ש־5 מתוך שרי ה־ליכוד סרבו לצרף את חתימתם אתמול להסכם עם אגודת ישראל: השרים משה ניסים, דוד לוי, משה ארנס, יגאל הורביץ ואברהם שריר.

תביעה לפירוק אולפני ברקי בתא המפרים

עתים

הבנק הבינלאומי תובע לפרק את חברת אולפני הסרטים ברקי בתא המפרים בע"מ, בגבעתיים, בשל חוב של יותר מ־66.5 אלף שקל. טרם הוגשה תגובת האולפנים.

פרקליט הבנק, עו"ד יוסף מולאוב, טען כי חברת "ברקי פטה" שנוסדה בשנת 1968, חויבה על־ידי בית המשפט המחוזי בתל אביב לשלם לבנק סכומים שונים בצירוף ריבית והצמדה. בעקבות פסק הדין, נפתח תיק הוצאה לפועל, אולם צו ההוצאה לפועל לא קויים, והחברה לא שילמה דבר.

3 שנות מאסר לישראל זאב שהורשע בהריגת רועה ערבי

חוייב גם לפצות את אלמנת הקורבן בסכום של 30 אלף ש"ח ● השופט התייחס בגזר־הדין לתקדים שקבע בית־המשפט העליון במקרהו של ניסן אישגיוב ● פרקליטו שוקל לערער לעליון על ההרשעה והעונש

עתים

ישראל זאב (38), תושב היישוב שילה שהורשע בהריגת רועה מהכפר טורמוס איה, נידון אתמול בבית־המשפט המחוזי בירושלים לשלוש שנות מאסר בפועל ולשנתיים על תנאי. בנוסף לכך חייב השופט צבי כהן את זאב לפצות את אלמנת הקורבן, גזידה עבדאללה עווד, בסכום של 30 אלף ש"ח, המיצוי המירבי על־פי החוק.

השופט כהן התייחס בגזר־הדין לתקדים שקבע בית־המשפט העליון במקרהו של ניסן אישגיוב תושב שומרון, שהורשע בהריגת נער ערבי ובית־המשפט העליון קבע שעונשו יהיה שלוש שנות מאסר בפועל. השופט כהן כתב, כי "אין זה מן הראוי שבית־המשפט יסטה מהתקדים למעלה או למטה".

השופט כהן קבע בגזר־הדין, כי קשת מעשי ההריגה השונים הכלולים בהגדרת הפשע הזה היא רחבה מאוד ומעשהו של זאב קרוב לגבול התחתון של עבירת ההריגה. הוא גם ציין, כי לזאב אין הרשעות קודמות.

ישראל זאב הוזעק בל"ג בעומר השנה לקצה הישוב שילה שם רעו רועים ערביים את עדריהם. רכז הביטחון השוטף ביקש ממנו לטפל באירוע וזאב הגיע למקום. הוא הבחין ברועים וירה לעברם באוויר כדי להפחידם. הוא גם צעק לרועים שיברחו מהמקום. אלה אמרו לו שלא יירה, אך הוא לא קלט את דבריהם וירה צרור נוסף מרובהו. מהיריות נפגע ונהרג הרועה עוואד ורועה אחר, ריזאק אבו־נעים, נפצע. זאב עצור כבר שבעה חודשים.

ואם "נוכה" שליש מעונשו בגל התנהגותו הטובה בכלא, הוא צפוי להשתחרר בעוד 15 חודשים. פרקליטו יעקב וינרוט מסר שהוא שוקל לערער על ההרשעה ועל חומרת העונש לבית־המשפט העליון.

פרס אמיל גרינצוויג — לתא הכתבים לענייני השטחים

טוביה בסקינד

הפרס ע"ש אמיל גרינצוויג, על תרומה ייחודית לקידום זכויות האדם בישראל, יוענק השנה לתא הכתבים לענייני השטחים.

הפרס מוענק מדי שנה על־ידי האגודה לזכויות האזרח לרגל יום זכויות האדם הבינלאומי.

ועדת הפרס — נשיא האגודה, נשיא בית־המשפט העליון לשעבר השופט ד"ר שמעון אגרנט, מ"מ נשיא בית־המשפט העליון לשעבר השופט חיים כהן ופרופ' רות גביזון — החליטה, כאמור, להעניק השנה את הפרס לתא הכתבים לענייני השטחים, אשר החריעו במהלך השנה על פגיעות חמורות בזכויות האדם והרימו תרומה משמעותית לצמצומן.

בנימוקי ועדת הפרס נאמר, כי בדיווחיהם השוטפים על האירועים בשטחים, סיפקו הכתבים מידע שהוא תנאי הכרחי למאבק לזכויות האדם בכלל, בתנאים הקשים שנוצרו בשטחים בפרט.

הפרס יוענק בעצרת שתתקיים במכון ואן ליר בירושלים לציון 40 שנה להכרזה האוניברסלית על זכויות האדם. בחלקה השני של העצרת יתקיים רב־שיח בנושא זכויות האדם בהקשר להתקוממות בשטחים.

שאבן־דלמאס: מדינות השוק לא יכירו בממשלה זמנית של אש"ף

עתים

"כל עוד ההצהרות של יאסר ערפאת ושל המועצה הלאומית של אש"ף תשארנה מעורפלות, אין חשש שמדינות הקהילה האירופית יכירו בממשלה הזמנית של אש"ף, אם תוקם. בשלב זה דנים בהצהרת העצמאות שהוכרזה ב־15 בנובמבר באלג'יר וממתינים לנאומו של יאסר ערפאת בז'נווה" — אמר אתמול ראש עיריית בורדו ומי שהיה ראש ממשלת צרפת ויו"ר הפרלמנט הצרפתי, ז'אק שאבן־דלמאס.

המדינאי הצרפתי הוותיק הוסיף בשיחה עם כתב עתים, כי ברוח ההחלטות של אלג'יר אין אפילו הסתלקות מוחלטת מהרעיון להשמדת ישראל, אולם יש משום התקדמות בכך שהם קיבלו על עצמם את החלטות עצרת האו"ם. שאבן־דלמאס ביקש לציין, כי בדבריו אלה הוא מייצג את עצמו בלבד.

דלמאס הגיע אתמול בבוקר לאשדוד, הקשורה בברית ערים תאומות עם עירו, ונפגש עם תלמידי הכיתות הגבוהות של חמשת בתי־הספר המקיפים בעיר. התלמידים התעניינו בעיקר בנושא היהודי. בתשובה לשאלה בדבר נסיונם של סופרים צרפתיים להעלים את זוועות השואה אמר דלמאס, כי הוא מגנה אותם סופרים בכל לשון של גינוי וציין, כי הוא היה איש המחתרת הצרפתית ועקב אחר האסון שפקד את הקהילה היהודית בצרפת. בתופעה של לה־פאן, המייצג את המפלגה הימנית גזענית בצרפת, רואה דלמאס סכנה לדמוקרטיה הצרפתית.

לאחר מכן נערכה לדלמאס קבלת פנים בלשכת ראש העיר, אריה אזולאי. השניים החליפו ברכות, תוך שימת דגש על הידוק הקשרים במישור התרבותי וחילופי משלחות.

האורח הדגיש בדבריו, שהוא וצרפת כולה מחוייבים לחירות הפרט לחופש ולצדק חברתי והוא רואה בישראל מבצר דמוקרטי לערכים משותפים אלה. מאוחר יותר נערך טקס הסרת לוט מפארק "פארק בורדו" שבקירבת העירייה.

ראש ממשלת צרפת לשעבר, ז'אק שאבן־דלמאס, בפגישתו עם ראש הממשלה יצחק שמיר. (צילום: יצחק אלחרר/ "סקופ 80")

האלוף מצנע מזהיר המתנחלים מפעולות יזומות בכבישי הגדה

עתים

אלוף פיקוד המרכז, עמרם מצנע, שיגר בסוף השבוע מכתבים אל יעקב אשל, ראש "מטות הביטחון" שהוקם בשבוע שעבר ביו"ש בעקבות האירועים הסוערים בגינות שומרון, ואל מאיר הרניני, מהוועד לתנועה בטוחה ביש"ע, בהם הוא מזהיר מפני פעולות לא חוקיות בשטח.

במכתביו אליהם כותב האלוף מצנע: "הנך מזוהה עם קבוצה היוזמת פעולות למתן 'שמירה וביטחון' לתושבים ישראליים בכבישי יהודה ושומרון. ברצוני להבהיר, כי האחריות על שמירת הסדר והביטחון באיזור מוטלת על צה"ל ורשויות הביטחון, העושים את הנדרש להבטחת התנועה הסדירה ולבטחון המשתמשים בכבישים יהודים וערבים כאחד, והם ימשיכו לעשות כן.

"חל איסור על כל גוף ליטול על עצמו חירות לפעול בתחומים אלה, בין שהוא מתיימר לפעול מסמכותן של הרשויות המוסמכות ובין אם לאו. ביוזמות מסוג זה יש כדי להפריע לכוחות הצבא למילוי משימותיהם החיוניות והן עלולות להביא לידי התנגשויות מיותרות ולהפרות חמורות של הסדר.

"יוזמות כאלה מהוות בעיני סכנה מיותרת. יתירה מכך, יוזמות מסוג זה הן עבירה על הצווים ותחיקת הביטחון החלים על האיזור, וכל הנוטל בהן חלק צפוי לכך שיינקטו נגדו האמצעים הקבועים בחוק".

עם קבלת מכתבים אלה הביעו מתיישבים מורת רוח. חלק מהם אף חזר ודרש את פיטוריו של אלוף הפיקוד.

חיל הים עצר ספינה לבנונית

אבי בניהו

סיור של חיל הים עצר בשבת ספינה לבנונית ועליה שלושה אנשי צוות, כולם אזרחי לבנון.

בסיור בטחון שוטף מול חופי דרום לבנון, זיהתה ספינת "דבור" של חיל הים ספינה בשם "האסן". ספינה זו היתה מעורבת לאחרונה בהעברת מחבלים מקפריסין לדרום לבנון.

"וושינגטון פוסט":

ניר גילה שהיה הסכם בין ארה"ב לישראל בפרשת איראן והקונטראס

על פי ההסכם החשאי שיתפו ישראל וארה"ב פעולה באספקת הנשק לאיראן ולקונטראס, ולא כפי שמקובל היה לחשוב שישראל הפרה אמברגו על איראן — ביוזמתם של פקידים בדרג נמוך

רויטר, סי"צ

וושינגטון. — ארה"ב וישראל ביצעו פעולות חשאיות, בהתאם להסכם חשאי בין שתי המדינות, בתקופת פרשת איראן־קונטראס, ואת דבר ההסכם גילה עמירם ניר, שהיה יועץ ראש־הממשלה לענייני טרור, שנהרג ביום רביעי שעבר בתאונת־מטוס במקסיקו — טוען וושינגטון פוסט במאמר שפרסם אתמול.

העיתון כתב, כי לא פירסם לפני כן את פרטי הראיון עם ניר, הראיון שבו חשף ניר את דבר קיומו של ההסכם החשאי, מתוך תקווה לקבל מניר או ממקורות אחרים חומר נוסף. עתה, לאחר שניר נהרג, החליטו עורכי העיתון לפרסם עכשיו את דבריו באותו ראיון.

לטענת "ושינגטון פוסט", חתמו פקידים רמי־מעלה במימשל האמריקני ובישראל על הסכם חשאי ב־1985, ובעקבותיו בוצעו פעולות חשאיות. לפי אותה ידיעה, שיתף ניר פעולה עם אוליבר נורת', שהיה אז יועץ בבית הלבן, כדי לפקח על הפעולות החשאיות, ביניהן מכירת נשק אמריקני לאיראן ב־1985 וב־1986.

ניר אמר, לטענת העיתון, כי פקידים ישראליים בכירים הסתירו מידע רב על התפקיד שמילאה ישראל בשערוריית איראן־קונטראס.

עוד טוען העיתון, כי פעולות חשאיות אחרות שבוצעו בשיתוף־פעולה בין ניר לנורת' כללו פעולה, ב־1985, נגד מחבלים של אש"ף, שחטפו את אוניית השיט האיטלקית אקילה לאורו.

הבית הלבן לא הגיב על ידיעה זו של "וושינגטון פוסט".

נחילי ארבה בדרום תורכיה ובדרום־תימן

רויטר, סי"צ

אנקרה. — תורכיה דיווחה אתמול, כי נחילי ארבה נחתו באיזורים חקלאיים לאורך חופה הדרומי, וייתכן שהגיעו על כנפי רוחות מצפון אפריקה דרך הים התיכון.

רדיו אנקרה מסר, כי החגבים, שגרמו נזק רב באפריקה ובאיזורים קונים במזרח־התיכון, נראו בשבת לאורך קטע של 10 קילומטר בין העיירות קאלה ופיניקה. הם לא גרמו עדיין נזקים ליבולים, והכפריים עלו במשך הלילה, לאור פנסי טרקטורים, כדי להשמיד את הארבה.

ירדן מתווכת בין סוריה למצרים; קהיר צופה חידוש היחסים בקרוב

אורי הורוביץ, סי"צ

צופים שיתחדשו בקרוב — אולי עוד החודש — היחסים הדיפלומטיים בין מצרים לסוריה, ואז תחודש חברותה של מצרים בליגה הערבית — מוסר העיתון "אל־האלי", בהסתמכו על מקורות בקאהיר.

לדברי העיתון, מתקיימים זה מכבר מגעים בין שתי המדינות, ושליח מצרי רם־דרג חזר מדמשק ואישר, שהסורים קיבלו בקורת־רוח את האפשרות שיחודשו יחסיה עם מצרים. השליח מצא הבנה סורית לעמדות של מצרים במספר בעיות איזוריות ובינלאומיות ושמע מפי הסורים, כי הם מברכים על ההתייחסויות הפומביות של הנשיא מובארק לנשיא אסד ועל ההימנעות של אמצעי־התקשורת המצריים מתעמולה אנטי־סורית.

אתמול ביקר ראש ממשלת ירדן, זאיד א־ריפאעי, בסוריה ומסר לאסד איגרת מהמלך חוסיין. מקורות ברבת־עמון מסרו אתמול, שראש ממשלת ירדן עסק בביקורו בתיווך בין מצרים לסוריה.

העיתון הסעודי "אל־ימרניה" טען אתמול, כי בתיווך הירדני הושגה כבר התקדמות רבה.

גם יועץ הנשיא מובארק אוסאמה אליבז אמר בראיון לעיתון ירדני, שהמלך חוסיין מנסה ליישר את ההדורים בין מצרים לירדן.

לעומת־זאת, אמר אתמול מקור ירדני מוסמך, כי "הפיוס לא יהיה מיידי, אלא תהליך ארוך, שייעשה בשלבים."

המורדים בארגנטינה נכנעו לאחר שאלפונסין הורה לדכא המרידה; הפגנות תמיכה במשטר

איי.פי., סי"צ, רויטר

המרידה של כמה מיחידות הצבא של ארגנטינה, שנמשכה ארבעה ימים, הסתיימה אמש במשא ומתן, והמורדים הסכימו למסור לידי הכוחות הנאמנים לממשלה את כל הנשק וחומרי־הנפץ שהיו ברשותם — הודיע דובר צבא ארגנטינה.

לפני הכניע הורה אלפונסין לצבא לדכא את המרידה בכוח, וטור משוריין יצא לעבר בסיס המורדים.

בהודעה נאמר, כי מנהיג המורדים, קולונל מוחמד עלי סינלדין, קיבל על עצמו את האחריות למרידה, תוך הבטחה שאחריות כזו לא תוטל על אנשיו, ותמורת זאת, הסכים מפקד הצבא, לויטננט־גנרל חוזה דאנטה קארידי, לפרוש מתפקידו.

לפני כן נמסר, כי שתי יחידות צבא נוספות הצטרפו אתמול למורדים, בעוד צבא הנאמן לממשלה מתקדם לעבר מעוז המורדים, מלווה טנקים וארטילריה. יחידת תובלה של חיל־האוויר הארגנטיני בקורדובה, 700 ק"מ צפונית לבואנוס איירס, ויחידת חיל־רגלים ממוכנת במרצדס, 100 ק"מ מערבית לבירה, יצאו לעזרת המורדים.

נשיא ארגנטינה ראול אלפונסין קרא לתושבי ארגנטינה להגן על הדמוקרטיה הצעירה שקמה לא־מכבר בארצם. הוא תיאר את המורדים כ"מיעוט אבסורדי, שקשר קשר נגד המאמץ הכולל של האוכלוסיה."

הקונפדרציה הכללית של העובדים הארגנטיניים, שבה שולטת האופוזיציה הפרוניסטית, קראה לקיים היום שביתה כללית של יממה, במחאה נגד המרד הצבאי. אתמול התכנסו אלפי אזרחים מול בנייני הקונגרס בבואנוס איירס, כדי להפגין את תמיכתם במשטר. גם בערים אחרות נערכו הפגנות דומות.

שוטר חמוש בתת־מקלע חוסם את דרכם של מפגינים נגד יחידות הצבא שהתמרדו בארגנטינה, ליד הבסיס הצבאי שבו התרכזו המורדים, לא הרחק מבואנוס איירס הבירה. (תצלום: איי.פי.)

שיחות שלום בין הסובייטים והמורדים האפגנים

רויטר, סי"צ

ריאד. — נציגים סובייטיים ומנהיגים של המורדים האפגניים דנו אתמול בכל היבטי מלחמת אפגניסטן, בפגישתם הראשונה בסעודיה.

בשידור רדיו ריאד נאמר, כי שני הצדדים יקיימו סיבוב שיחות נוסף באתר הנופש טעיף, על גדות ים־סוף.

מספר קורבנות הציקלון בבנגלדש — עלול להגיע לעשרת אלפים

רויטר, סי"צ

דאקה. — גוויות נפוחות עדיין צפו אתמול במי מפרץ בנגל, ומספר הקורבנות של סערת הציקלון הקשה שפקדה את בנגלדש וגלי־הגאות האדירים ששטפו את החופים עלה לרבבה. מקורות יודעי־דבר אמרו, כי 15 אלף בני־אדם עדיין נעדרים.

לפי הערכות מוקדמות, איבדו 2.5 מיליון בני־אדם את בתיהם, לפחות 100,000 ראשי בקר נספו ויותר מ־5,000 קמ"ר של שדות־אורז ויבולים אחרים הושחתו.

מסוקים של צבא פקיסטן הצניחו מזון ומי־שתייה לפליטים שהצטופפו על הגבעות באיים במפרץ בנגל. אוניות הצי הפקיסטני מחפשות אחר ניצולים בים, בעוד הסערה משתוללת עדיין.

היתה זו שואת־הטבע הקשה ביותר שפקדה מדינה מרוששת זו בדרום־אסיה ב־20 השנים האחרונות.

הציקלון פקד את בנגלדש בעוד היא מנסה להתאושש משטפונות מונסון גדולים, שגרמו למותם של 8,000 בני־אדם, באוגוסט ובספטמבר השנה.

סערת הציקלון היכתה קשה גם איזורים סמוכים בהודו, ולפי הערכות ראשונות, נהרגו בהם לפחות 1,000 בני־אדם.

אנשים ואירועים

עיראק אסרה על גברים לספר נשים

סי"צ

בגדאד. — ממשלת עיראק אסרה לא־מכבר על גברים לספר נשים, "מתוך כיבוד הערכים של האומה הערבית" — נמסר רשמית בבגדאד.

מקור בכיר במשרד הפנים העיראקי אמר: "מקצוע זה, הקשור קשר הדוק בחיי החברה, חייב להיות שמור בלעדית לנשים."

סקר, שנערך לא־מכבר על־ידי כתב העת העיראקי "אלף־באא" בקרב לקוחות במספרות, העלה, כי הנשים בעיראק מעדיפות ספריות. אך לפני האיסור, עבדו גברים רבים בסלוני־יופי לנשים, ומלבד עיראקים, עסקו בכך גם לבנונים, מצרים וירדנים.

לורן מאזל זלל את 9 הסימפוניות ביום אחד

רויטר

לונדון. — המנצח האמריקני לורן מאזל ניצח אתמול על כל תשע הסימפוניות של בטהובן, ושוחרי מוסיקה נדחסו ל"רויאל פסטיבל הול" הלונדוני, על גדת נהר התמזה, כדי לשמוע את הסימפוניות, שנוגנו על־ידי שלוש תזמורות בהנהלה קונצרטים.

מאזל, אחד המנצחים הנודעים בעולם, הסכים לבצע את המירתון לראשונה בהיסטוריה כדי לגייס כספים למוסדות צדקה, כולל "קרן בטהובן לילדים חרשים". הוא אמר, לפני שפתח במבצע: "לנצח בתוך 12 שעות על שש שעות ויותר דקות של מוסיקה של תשע הסימפוניות יהיה בשבילי חוויה מרתקת."

התזמורת הפילהרמונית המלכותית, תזמורת "פילהרמוניה" והתזמורת הסימפונית הלונדונית הן שחילקו ביניהן את תשע הסימפוניות, שאותן חיבר בטהובן בין השנים 1800 ו־1824. הסולנים הלן דונאת, לינדה פיני, אנתוני רולף־ג'ונסון וקווין ריד הופיעו בסימפוניה התשיעית, שבה מופיעים גם זמרים סולנים ומקהלה. מאזל עשה הפסקות בין הקונצרטים, כדי לנוח ולאכול.

רוב הכרטיסים למרתון נמכרו במחירים של 10 עד 50 ליש"ט (כ־19 עד 93 דולר).

4 מבין 10 סובייטים עובדים במשרה נוספת

רויטר

ז'נבה. — שישה מבין כל עשרה עובדים בהונגריה מחזיקים במשרה שנייה, ובערי ברית־המועצות נאמד מספרם בארבעה מבין כל עשרה — מסר אתמול ארגון העבודה הבינלאומי.

שלטונות מזרח־אירופה, שעד כה התעלמו מאנשים העוסקים בתעסוקה "שחורה" או רדפו אותם, מבינים עתה, כי הכלכלה המקבילית הבלתי־רשמית לא תיעלם ואף תתפתח, נאמר בגיליון דצמבר של ביטאון ארגון העבודה הבינלאומי.

בכתב־העת מסר מפי מנהל המכון ההונגרי לחקר העבודה, כי התפיסה הסובייטית של "פרסטרויקה" הצליחה להתפשט, והשלטונות מבינים עתה, כי מוטב להפוך פועלים "שחורים" ל"יזמים" המוכרים רשמית. הוא הוסיף, כי כלכלות המתחרות משגשגת על רקע של מחסור במוצרים שונים, ובמיוחד בתחומים שבהם הצורך רב ביותר בתקלאות, בדיור, במסחר הקמעונאי ובשירותים. המחזור הכולל של הכלכלה הבלתי־רשמית בברית־המועצות נאמד ב־145 מיליארד דולר בשנה.

הדוקטוראט של שר ההסברה של קטאר — גניבה ספרותית

סי"צ

לונדון. — שר ההסברה של קטאר, גאנם אל־קאווארי, ד"ר לפילוסופיה של אוניברסיטת אקסטר בבריטניה, השתמש במחקר על הנפט בקטאר, שנכתב בידי עיתונאי בריטי, והפכו לתזה שלו לקבלת תואר דוקטור — גילה אתמול השבועון הלונדוני "אובזרוור".

המרכז ללימודי המפרץ הפרסי של אוניברסיטת אקסטר ממומן כולו על־ידי מדינות המפרץ. מרכז זה קיבל למן 1979 כ־111,000 דולר. קאווארי, הרשום באוניברסיטה זו למן 1976, הגן על התזה שלו רק ב־1985, שישה חודשים לאחר שנדרש לכך על־ידי האוניברסיטה, על נושא שונה לחלוטין מזה שתוכנן תחילה, גילה העיתון.

אחד המרצים באוניברסיטה, פרופ' עזיז אל־עזמה, ממוצא סורי, הופתע לשמוע את המועמד קורא באוזניו את הדו"ח על "ניצול הנפט בקטאר", שחובר על־ידי העיתונאי הבריטי גרהאם בנטון, על בסיס מחקר שהכין על־פי הזמנה, ושתמורתו קיבל מממשלת קטאר תשלום של 1,850 דולר.

אמריקנים יורשו לשלוח מחשבים ו... גם ספרי תנ"ך ותלמוד לבריה"מ

רויטר

ניו־יורק. — אמריקנים יורשו לשלוח לברית־המועצות ספרי תנ"ך, תלמוד וכן גם מחשבים וגומי־לעיסה, על־פי הסכם שנחתם בשבת — מסר אתמול "ניו־יורק טיימס".

ההסכם הוא בין איש־העסקים הניו־יורקי סידני ריינר לבין משלחת הסחר הסובייטית. ריינר יתחיל במשלוח חבילות לבריה"מ בעוד מספר חודשים, מסר העיתון.

העיתון מצטט מדבריו של פקיד בחברת הסחר הסובייטית "אמטורג", שאישר, כי צפויים חוזים נוספים עם כמה חברות אמריקניות, ביניהן חברת קוסמוס למשלוחי חבילות של ריינר. משלוחי חבילות על־ידי חברות אלה הופסקו על־ידי בריה"מ 1984.

על היום

5.12.88

פרופ' מיכאל אגורסקי

חטיפת המטוס הסובייטי שהחלה בדראמה והסתיימה כמעט בהיתול, מאפשרת הצצה חטופה — לא רק אל מדיניות החוץ של בריה"מ, אלא גם אל המצב הפוליטי הנוכחי שם. היא מלמדת שהמנטליות של העולם התחתון הסובייטי אינה שונה מן המנטליות של אזרח סובייטי ממוצע. המאפיין שלה הוא, בראש ובראשונה, בורות עמוקה לגבי המתרחש בעולם החיצון.

אזרח סובייטי ממוצע, יודע מעט מאוד על המתרחש מחוץ לארצו. עם זאת, הוא אינו נותן אמון רב בתעמולה הרשמית. הוא מרכיב את ידיעתו על העולם החיצוני מהאינפורמציה הרשמית, שנקלטת באופן מזוהר: יעדי הביקורת של כלי התקשורת בבריה"מ הופכים בעיני האזרח הסובייטי לגורמים חיוביים. בעיניו, העולם הקפיטליסטי הוא עולם של שפע, עולם של דברים יפים. אם בריה"מ מתקיפה את ישראל או את דרום-אפריקה, האזרח מסיק מכך, שהחיים באותן מדינות יפים במיוחד.

קיצונים ישראלים מנסים להפחיד את יהדות העולם בדחליל האנטישמיות הרוסית העממית. אבל האנטישמיות בבריה"מ, כמו המאבק נגדה, היא, בראש ובראשונה, אידיאולוגיה של אינטלקטואלים. הללו מנסים להשפיע על ההמונים, ללא תוצאות. העם הרוסי מביע חוסר אמון עמוק כלפי אלה. מכאן מובנת מחשבת החוטפים, במקרה האחרון, שכל מדינה קפיטליסטית — כלשונם — תקבל ברצון חוטפי מטוס, ותשמור כופר שקיבלו משלטונות בריה"מ.

אלומת אור מן המטוס

פרשת החטיפה עשויה לסייע לסובייטים להצדיק את שיפור היחסים עם ישראל. מבחינה חברתית פנימית ניתן לראות בה איתות אזהרה נוסף מפני התפרצות האינתיפאדה החברתית המבעבעת

פרשת המטוס החטוף ממקדת אלומת אור בפעילות הוולקנית, התת-קרקעית, בקרב העם הסובייטי, שעלולה להתפוצץ ברגע המתאים. זה איום כבר על מנהיגות בריה"מ, במקרה של כשלון הפרסטרויקה. דבר אחר: אכזריותם של שלטונות בריה"מ מתמסמסת. הם לא רצו לסכן חיי אדם, במיוחד ילדים, ובסופו של דבר הסתיים המבצע בלי קורבנות. בפעם הראשונה השתתף נציג בכיר של הק.ג.ב. במסיבת עיתונאים, ונתן הסבר רציונאלי לפעילות יחידתו.

שלטונות ברית-המועצות ינסו כוודאי להשתמש בפרשה, כדי להצדיק את שיפור היחסים הנוגע עם ישראל. העובדה ששוורדנדזה נפגש עם אריה לוין, ראש המשלחת הקונסולארית במוסקווה, והעובדה שהפגישה ביניהם צולמה בטלוויזיה הן בעלות משמעות רבה. זהו מתן לגיטימציה רשמית לנוכחות ישראלית בבריה"מ, וקרוב לוודאי שזהו היסוד לציפיה, שדרג היחסים יעלה בקרוב.

התפתחות מהירה

התנהגות ישראלית חיובית והחזרה מהירה של המטוס החטוף יכולים לשמש טיעונים מצוינים, בנגד המתנגדים בצמרת הסובייטית לשיפור היחסים עם ישראל. יש לשים לב לעובדה, שהפקיד הבכיר הרשמי הראשון, שאמר דברים על פרשת המטוס החטוף, ואשר שיבח את ישראל, היה סגן שר החוץ הסובייטי היהודי למחצה, בוריס צפלין (שיש לו, אגב, בן-דוד בארץ). בעבר צפלין מעולם לא דיבר על בעיית המזרח התיכון.

האירועים מתפתחים בקצב מהיר. בבריה"מ נפתחים מרכזי תרבות יהודיים, מסורבי עלייה ותיקים משתחררים. כזכור, רק לפני ימים אחדים, בריה"מ הפסיקה את ההפרעות ל"קול ישראל" בשפה הרוסית. דבר זה עשוי לגרום שינוי אדיר ברמת האינפורמציה, בקרב יהודי בריה"מ בפרט ובקרב האזרחים הסובייטים בכלל, לגבי ישראל.

במקביל, ניכרים סימני התנכרות בין בריה"מ לבין מדינות ערביות רדיקאליות. לאחרונה אמר אחמד ג'יבריל, בפומבי, שבריה"מ איבדה את אופיה המהפכני שלה. פירושו של דבר, שתקוותם של הערבים אינה עוד בריה"מ.

האיום האיסלאמי על בריה"מ הולך וגובר. האזרביג'נים יוצאים לרחובות עם תמונות חומייני. מחר עלול חיזיון זה להיראות באוזבקיסטן, טג'יקיסטן, או טורקמניה. בבריה"מ מתחילים להבין, שישראל היא, אולי, בעלת-הברית הגיאופוליטית הנאמנה ביותר במזרח התיכון. נעשו שם דברים לא מעטים, כדי שהסכסוך הישראלי-סובייטי יישכך.

לפני 18 שנה, ניסתה קבוצת יהודים מבריה"מ לחטוף מטוס סובייטי, כדי לברוח למערב. החוטפים לא דרשו כסף, רק חופש. אבל התקרבות בין ישראל לבריה"מ תשפיע כנראה על מדינות מערביות רבות, בעניין הקמתה של מדינה פלשתינית. ייקל עליהן לקבלה, משום שהפחד מפני מצב שמדינה כזו תשמש בסיס אפשרי להתפשטות הסובייטית — יסור מהן. הדבר עשוי גם להשפיע על ארצות-הברית. ישראל צריכה להיות מוכנה גם לכך.

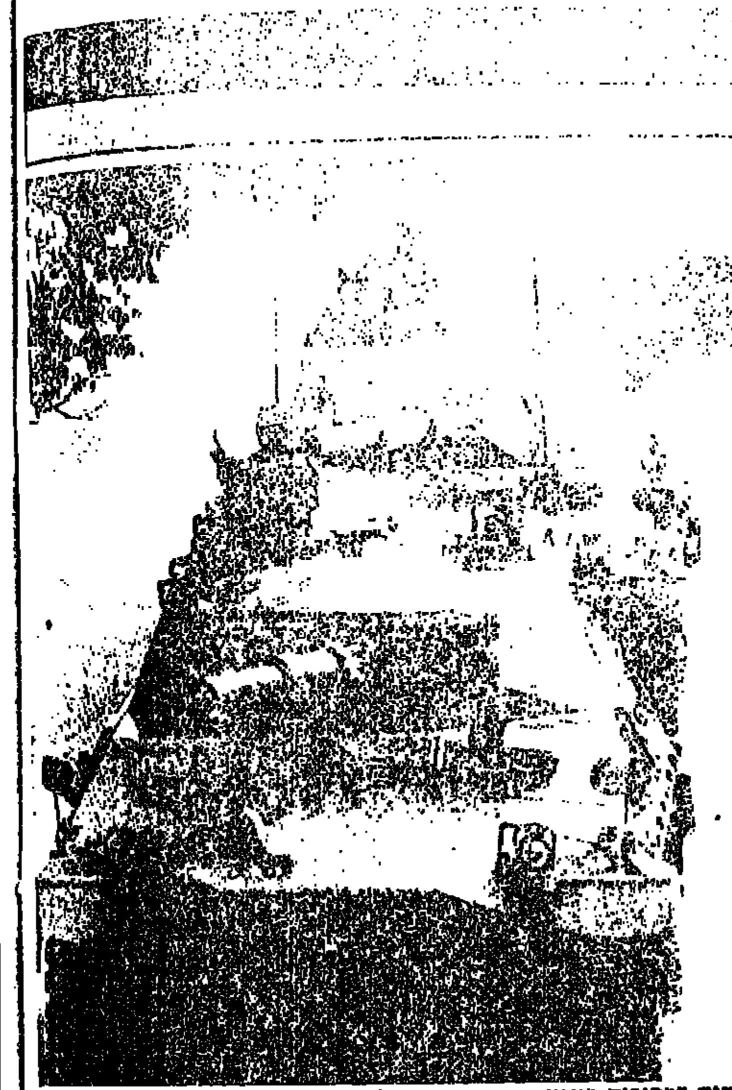

טנקים ברחובות בואנוס-איירס. ירייה לא נורתה

חומייניזם קתולי

מוחמד עלי סנלדין, מפקד המורדים בצבא ארגנטינה, קנאי קתולי-פודמנטליסטי, עונה על צרכיהם של ארגנטינאים רבים, ששכחו את אימי תקופת הכת הצבאית

יהודה צור

מוחמד עלי סנלדין הוא מפקדם של הזרמים המורדים בצבא ארגנטינה, אשר הרימו את נס המרד בסוף השבוע בבואנוס-איירס, לאחר שנים של הכנות. סנלדין, קולונל בצבא ארגנטינה, הינו בנם של מהגרים דרוזים מהר הדרוזים שבסוריה, אשר הגיעו לארגנטינה בסוף שנות ה-20. לאחר שנים אחדות התנצרו הוריו, וכן המהגרים, כרבים מן המהגרים הממירים דתם, נעשה קנאי קתולי קיצוני. הערכים הנוצריים — לדבריו — "מנחים את העולם נגד החיות, מבית מדרשם של הקומוניסטים הבינלאומיים". סנלדין ואנשיו — קולונלים, רב-סרנים וסרנים — מכונים באמצעי התקשורת "חומייניסטים מדת קתולית", והללו מעולם לא מחו על כך.

כשפרצה מלחמת פוקלנד, היה סנלדין מפקד הכוחות המיוחדים בבסיס קמפו-דה-מאיו, הסמוך לבואנוס-איירס, שם גם הניף את נס המרד. מאז המלחמה הוא נחשב ראש הזרם הפודמנטליסטי בצבא ארגנטינה. באותה תקופה התברר, שלצבא ארגנטינה לא היו כוחות המחץ, הדרושים למלחמה נגד הקומנדו האנגלי. זאת, למרות שעל הנייר היו רשומים לא מעט שנות של יחידות קומנדו.

קולונל ריקו, הנמצא עתה במעצר-בית, לאחר שתי מרידות בשלטונו של אלפונסין, היה אז סרן צעיר. סנלדין מינה אותו כראש הקומנדו, המכונה "הפנים הצבועות" בפי הארגנטינאים. ריקו וסנלדין נפגעו קשות מן התבוסה במלחמה. לדעתם, היא נבעה מהשחיתות שפשתה בקרב הגנרלים והאדמירלים, אשר לטענתם "השמינו מאחורי מכתבות, בזמן שהחיילים לחמו בחזית". הקצינים הצעירים אף כינו את המפקדים הצבאיים שלהם "צהובים", משום שלטענתם היו מצחיקים אצל הביורוקרטים.

איום על השיטה

ממחצית שנות ה-70, נטל סנלדין חלק חשוב בדיכוי האופוזיציה ואנשי המחתרת בעת שלטונה של הכת הצבאית. לאחר מלחמת פוקלנד, מצא עצמו — בגלל מחאותיו נגד הקצונה הבכירה — מפקד חטיבה בגבול עם פראגוואי. מיד עם עליית אלפונסין לשלטון, הוא הועבר לגלות של לוקסוס, והורחק לפנמה כנספח צבאי. אולם הוא היה הנספח הצבאי, המרואיין ביותר בכלי התקשורת בבואנוס-איירס. העיתונאים התלוצצו, שהוא נראה יותר כנספח של פנמה בבואנוס-איירס, משום ששהה בבירת ארגנטינה תקופות ממושכות במשך השנה.

פעמים רבות רואיין סנלדין באמצעי התקשורת, במתכונת החביבה על פוליטיקאים מנוסים. בכל פעם שדבריו צוטטו בעיתונים וברדיו ועוררו גל של מחאות, אפילו בממשל, מיהר סנלדין להכחיש את עצם הראיון. כך הוא נותר על כנו בצבא, למרות דרישותיהם של הליברלים בארגנטינה להרחיקו. הגנרלים בארגנטינה חוששים מאוד מאנשיו של סנלדין, שכן הללו מהווים איום — לא רק על הדמוקרטיה של אלפונסין, אלא גם על עצם השיטה הנהוגה בצבא ארגנטינה, שלפיה הגנרלים עומדים ומיד בראש המרידות, תוך קבלת שלטון היררכי מוחלט בצבא.

סנלדין היה הראשון, זה 40 שנה, שטען שהגיע הזמן שהגנרלים יילכו הביתה: קולונלים, לטענתו, מזוהים עם שחיתות, עסקים מפוקפקים ועושר קל. במקום הגנרלים צריכים להתמנות "קצינים צעירים, שבהם פועמת רוח הפטריוטיזם והנצרות, שהם נר לרגליה של תרבותנו".

ירִיות סרק

כפי שארע בפעמיים הקודמות, בעת מרידתם של סנלדין ואנשיו — הכוחות "הנאמנים" של אלפונסין לא ירו אפילו ירייה אחת נגד המורדים. גם אם נורו יריות סרק, הן התבצעו כדי לצאת ידי חובה. הטורים המשוריינים של סנלדין עברו בבואנוס-איירס, הלוך ושוב, מבסיס לבסיס. המחאה היחידה היתה בצורת הפגנות, אך לא כה המוניות כמו אלה שהיו לפני שנה וחצי.

בארגנטינה, בניגוד לציפיות תומכי הדמוקרטיה, הולך וגובר מספר האנשים, המבקשים שוב שלטון צבאי. בני העם הפשוט, פועלים ואנשי המעמד הבינוני הנמוך, מתגעגעים לכך, משום שמצבם הכלכלי בלתי נסבל. הם שכחו, כנראה, את אימי הכת הצבאית. אפילו המקטרגים החריפים של השלטון הצבאי יודעים, שבתקופתו יוכלו ההמונים לממן במשכורתם רמת חיים צנועה — דבר שהיום הוא כמעט משימה בלתי אפשרית. בחודשים האחרונים התגברו הקולות התובעים שלטון צבאי. לפני שנה איש לא היה מעלה זאת על דעתו.

את המרידה של סנלדין יש להבין על רקע זה. התירוצים של ביטול המשפטים נגד אנשי הצבא הינם יותר תעמולה, מאשר מציאות. פרט ל-12 אנשי הכת הצבאית, שנשפטו בגין הפרת זכויות האדם וכשלונם במלחמת פוקלנד, אף לא איש צבא או משטרה נשלח למעצר.

אם כן, עבור ארגנטינאים רבים, סנלדין הוא דמות כאריזמאטית, המזכירה לפחות חלקית את הכאריזמה הכלייטולה של פרון. אולם פרון היה איש המציאות, אשר בנה על צמיחה כלכלית, פיתוח תעשייתי ושכר הולם לעובדים. לעומתו, סנלדין מתכסס, בראש ובראשונה, על הוויית החומייניסטי-פונדמנטליסטי, הרואה את חזות הכל במלחמה אפוקליפטית בין הדע — הקומוניזם הבינלאומי — לבין הטוב הטמון בנאמני הנצרות והפטריוטיזם, בארגנטינה בפרט ובדרום אמריקה בכלל.

5.12.88

מלל פומבי מיותר

שלושה מבכירינו החליקו בביקורת לגלגנית על הסובייטים. איפה ההבנה לצרכינו המדיניים?

נדיר צור

אילו תוצאות הבחירות לכנסת ה-12 לא היו מצביעות על 18 מנדטים, שנפלו בחלקן של המפלגות הדתיות, ניתן היה להתייחס אל המטוס הסובייטי, שנחת בליל שבת בנמל התעופה ע"ש בן-גוריון, כאל נס חנוכה. מבצע האילושין פילח בכנפיו שכבה מסוימת של קרח, ואולי עוד ייזכר כאבן פינה בדברי ימי הקשרים שבינינו לבינם.

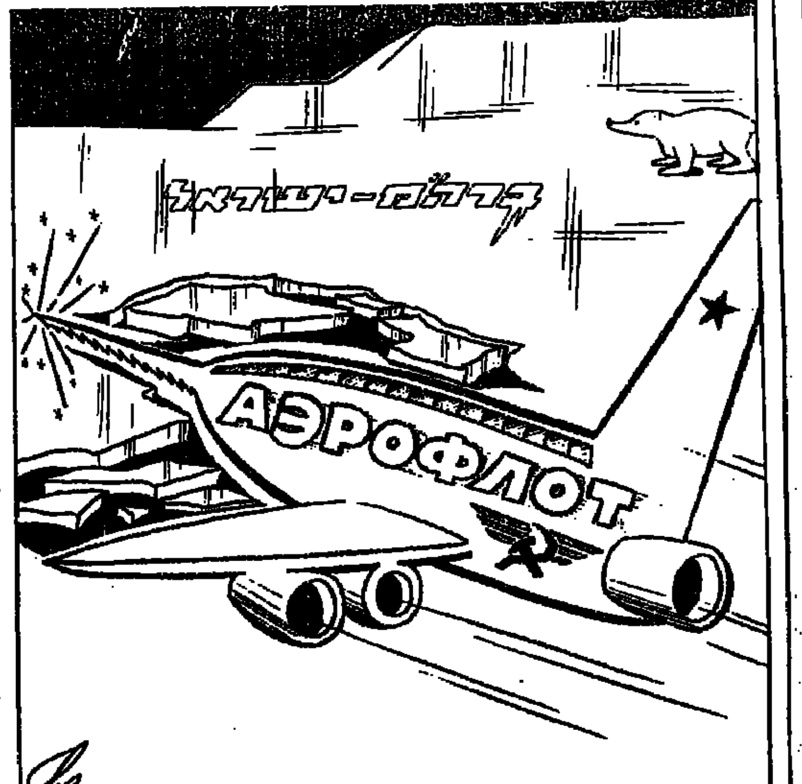

אין ספק, ישראל חוננה בכשרון, בידע ובניסיון לטפל באירועים כגון זה שבריה"מ סיפקה לה ערב חג האורים. המערכת, שחדשות לבקרים נקבצת לעשות למען "עניי עירה", נקראה בידי הגורל העיוור לעשות למען עמלי רוסיה, והיא עשתה זאת כרבעי. לא בכך עסקינן, אלא בכל מי שבעבודם עשיה ללא פומביות כמוה כאי-עשיה.

רקמת היחסים עם בריה"מ כה עדינה, שמלל מיותר או התבטאות אומללה עלולים לפגוע בה ולבטל במחי הברות אחרות, עמלם של רבים. מה אצה לו, ליצחק רבין, הדרך לבקר את אופן טיפולם של הסובייטים בפרשה? האם מתל-אביב תתחנך מוסקבה? האם ישראל היא שתשגר ביקורת פומבית למעצמה הסובייטית הגדולה, אף אם זו טעתה, או אם מתחבטת היא בחיפוש דרכיה בפרסטרויקה? מה אצה לחיים קורפו הדרך ללגלג על הסובייטים ועל דרך טיפולם במטוס, בחוטפים ובילדים? האם את מלאכתו מבית עשה לעילא ולעילא ויצחק גונן שיצא ללמד את בריה"מ דפוסי התנהגות בטייסים ובנוסעיהם — האם לא יכולים היו השלושה לשים סכר לפיהם?

הבכחנליה האופיינית לאירועים כגון נחיתת המטוס הסובייטי, והמלל המורעף באירועים כגון זה, אינם מצריקים איבוד פרופורציות או חוסר הבנה בצרכי המדינה ובעניינים שאינם פוליטיקה פנימית של מקח וממכר, או צבירת עוצמה פוליטית באמצעות תקשורת ועודף מלל.

הרוקח של פרס

לא נואם גדול, אפילו לא בינוני, לא כל כך בולט בח"כ, אבל עם כושר מיקוח לא קטן של אחורי הקלעים ■ רפי אדרי, תזכורת

יורם בר

רפי אדרי, הדמות המרכזית במגעים שמאחורי הקלעים אשר הביאו את נציגי אגודת ישראל אל חיק המערך לפחות ליום אחד, מאמין שנולד בנס. לדבריו, אמו שהיתה חשוכת ילדים זכתה ללדת אותו רק אחרי שהרב הראשי של רבאט, החכם רפאל אלנקווה התפלל למענה, והביא בכך להריונה. בזכותו נולד רפאל אדרי הקרוי כמובן, על שמו. מאז מת החכם, היתה המשפחה עולה מדי שנה לקברו. גם רפי אדרי בביקוריו האחרונים נהג לעשות כן.

נס או לא נס, את המגעים בחודש האחרון עם הסיעות החרדיות, קיים רפי אדרי כראש תנועת העבודה, וכחילוני לכל דבר. מי שהביא אותו לחיק תנועת העבודה היה הלל לנדסמן, חבר קיבוץ איילת-השחר. אדרי עבד תחתיו לפני למעלה מ-23 שנים כמנהל חשבונות. לנדסמן הכיר בכישוריו ועזר לו להשתלב במפא"י של אז. בהיותו בן 27, עמד אדרי בראש רשימה שרצה לראשות המועצה המקומית חצור-הגלילית וניצח. הוא היה אז ראש המועצה המקומית הצעיר ביותר בארץ.

כאשר לנדסמן התעניין לראשונה באדרי הצעיר, ודאי ראה לנגד עיניו עסקן מקומי נאמן, אולי חבר מרכז. ספק אם ראה בעיני רוחו יותר מזה. רפי אדרי חשב אחרת. דרך פעילותו המוצלחת בחברות הבנייה ההסתדרותיות הגיע בסופו של דבר למשרת מנכ"ל "שיכון עובדים". המסלול הפוליטי היה עדיין בבחינת משאלת לב, אך הדרך החלה להיסלל. "שיכון עובדים" תחת ניהולו היתה לחברה רווחית ומצליחה. בשמונה השנים האחרונות, לא שבתו בה אף יום אחד. חברות הבנייה ההסתדרותיות האחרות "סולל-בונה" ו"יובל-גד" — קרסו. "סולל-בונה" אף נבלעה על-ידי "שיכון עובדים" של אדרי. כעת יכול היה להתכונן לשלב הבא.

אדרי, בריתות חשאיות

ההזדמנות נפלה בחלקו של אדרי עם פרישתו של אהרון אוזן ממפלגת העבודה ב-1981. אוזן עבר לתמ"י, ופינה את תפקיד איש הקשר עם ה"טייקונים" הצפון-אפריקנים כמו ליאון תמן, ניסים גאון, ליליאן שלום ועוד. "קשר" זו מילה תמימה. עיקר המשימה היתה לגייס כספים למפלגת העבודה. ומי שמגייס כספים, זוכה בכוח במערכת המפלגתית אותה הוא משרת. (עיין ערך אהוד אולמרט וביבי נתניהו). מקומו של אדרי ברשימת המערך לכנסת ה-10 הובטח. הימים כזכור, ימי הוועדה המסדרת. ככל שהצליח יותר בגיוס כספים מעשירי יהודות צפון-אפריקה כן עלתה קרנו, למרות שכחבר כנסת לא בלט במיוחד. הוא אינו נואם גדול, גם לא בינוני. גם בעבודת החקיקה ובוועדות הכנסת לא בלט.

בבחירות לכנסת ה-11 קודם אדרי לעשירייה השניה. הבכירים יותר היו לשרים ורפי אדרי זכה בתפקיד יו"ר סיעת המערך. בתפקיד זה התגלו כישוריו ברקיחת הסכמים, בריתות, "שמור לי ואשמור לך", מחטפים בהצבעות ובריתות חשאיות. שמעון פרס למד להעריך את כישורי המיקוח של אדרי ושלח אותו לשיחות גישוש בזירה הפוליטית. בתחום זה רפי אדרי פרח. הוא ידע לטפח קשרים גם לטווח ארוך עם אנשים כמו אריה דרעי מש"ס ועם אברהם ורדיגר מהאגודה. הם אמנם היו קרובים לליכוד, אך מהלכי הימים האחרונים מוכיחים שלפעמים הדבר כדאי.

בגלל לשונו המצוחצחת והופעתו בבגדים שהם תמיד תוצרת טובי האופנאים בעולם, כינוהו יריביו "מרוקאי מפלסטיק". כינוי שאיננו מוסיף כבוד לאלו המשתמשים בו, המצפים לראות את יוצאי צפון-אפריקה תואמים לתווית המתוספסת. מאז התגרש מאשתו הדנית ונשא את בתו של אחד מעשירי יהודות צפון-אפריקה, מקפיד אדרי עוד יותר על הופעתו. בחודשים האחרונים הוא נראה תמיד בחליפה מחוייטת היטב ובעניבה. לטקס נישואיו השניים הזמין את בכירי מפלגתו ויריביו הפוליטיים, אבל את מזכירות סיעת המערך ואת דוברת הסיעה לא הזמין. דבר שגרם לעלבון.

משלחת לאומית

רפי אדרי אינו אוהב שמשווים אותו לדוד לוי. במפלגתו, לעומת זאת, יש הרואים בו את התשובה ללוי — ירצה או לא ירצה. אם לא בכישורים, לפחות במעמד. למעמד של דוד לוי בליכוד אדרי עדיין לא הגיע, אך בן ה-51 מוסיף להתקדם. יריביו מתייחסים אליו ברצינות, בין השאר כיוון שלטענתם הוא אינו בוחל באמצעים. הם מזכירים למשל את הכינוס של יהודות צפון-אפריקה, שנערך לפני כשלוש שנים בקנדה. אדרי סיפק כרטיסי טיסה לעיתונאים מישראל כדי שישתתפו בכנס. מלים רעות עליו לא נכתבו על-ידי עיתונאים אלה כמובן.

אין ספק שמרכיב אחר בהצלחתו הוא יכולתו לפעול לטובת האינטרס אותו הוא מייצג, אם גם בדרכים בלתי שיגרתיות. כך למשל, כאשר נסע למלך מרוקו, חסן ה-5, פרט לעיתונאים שלקח אתו על חשבונו (למעט עיתונאי מ"על-המשמר"), השכיל לצרף אליו גם את אהרון אבו-חצירא ואת מאיר שטרית, וליצור בכך לנסיעה דימוי כאילו מדובר במשלחת לאומית.

מי שנפל קורבן לדרכו של רפי אדרי בפוליטיקה, היה תא"ל (מיל.) אפרים סנה שאמור היה להתמודד מולו בבחירות לכנסת במחוז השרון. אך היה מי שדאג להזכיר, שסנה נמצא פחות מחצי שנה במפלגה, ולכן אינו יכול להתמודד. כך התקבל אדרי ואילו סיעת המערך הפסידה את סנה.

עד גבול מסויים

מבצעו האחרון של אדרי, לפני הבחירות לכנסת ה-12, היה נצחון המערך כשהעביר בכנסת את חוק הפרדת הבחירות ברוב של 59 מול 45. היה זה מאבק ארוך ומתיש כשמולו עמד ח"כ מיכה רייסר ז"ל. רייסר עיכב את החוק בוועדת הכנסת ונראה היה שהקרב אבוד. אך אדרי לא ויתר, ובמהלך שנוי במחלוקת הביא להדחת רייסר מראשות ועדת הכנסת, ופעל לבחירתו שלו לראשות הוועדה ולהעברת החוק במליאה.

התוצאות בבחירות במרכז ה"עבודה" לדרוג מועמדים לכנסת ה-12 היו מבחינתו מכה. אדרי רצה מאוד להתברג לעשירייה הפותחת, אך בסופו של דבר נאלץ להסתפק בשורה השנייה.

אדרי היה רוצה להיות שר הבינוי והשיכון. כאשר אמנון רובינשטיין התפטר מהממשלה, הוצע לאדרי להצטרף לממשלה בתפקיד שר תקשורת. אדרי דחה בנימוס את ההצעה, כיוון שהעריך שימי הממשלה קצרים. הוא אמנם טעה, אך סביר שמשרת שר תוצע לו שוב בעתיד, אם רק תשתתף מפלגת העבודה בממשלה. העובדה שהציע ל"אגודת ישראל" את תיק הבינוי והשיכון אליו שאף, מוכיחה אולי עד כמה האינטרס המפלגתי עולה אצלו על האינטרס האישי. עד גבול מסויים. חשוב לזכור, כי הסיכוי שתיק זה היה מגיע לידי המערך היה קלוש בכל מקרה.

כדי להבטיח את עתידו הפוליטי במפלגה, נמנע אדרי עד כה מלהזדהות באופן ברור כיונה או נץ. הוא מעדיף לקבל תמיכה מכל כיוון אפשרי, אם כי במספר הצבעות מבחן, גילה אדרי נטייה לכיוון היוני. כשהציג את ההסכם עליו חתם עם האגודה, ציין — "הכל גלוי על השולחן, אין הסכמים סודיים". אך עדיין נותרה השאלה: האם אחרים לא רקחו גם הסכמים סודיים נוספים. למרות הכל, אדרי לא לבד.

התהליך הבזיוני

אריה פלגי

נניח לרגע שיש מטרה המקדשת את כל האמצעים, גם אז לא בטוח שהאמצעים המקודשים אכן ישיגו את המטרה. ואם למרות האמצעים הפסולים שנקטת, לא השגת את מבוקשך, הרי שנותרת גם עם השרץ בידך וגם בלי הכהונה; בלתי מקודש, פסול, בזוי. הלכה המטרה והלכה גם האמינות. איש לא יסמוך עליך יותר.

המטרה הקדושה של פרס וחבריו היא התהליך המדיני, כלומר הקמת ממשלה, אשר תפתח בצעדים למען השגת הסדר שלום. האם יש מטרה נעלה מזאת? אבל, האמנם כל האמצעים כשרים כדי להשיג אותה? או אולי, נקדים ונשאל: האם כל האמצעים נכונים כדי להשיג אותה? האם פרס וחבריו הם מקיאבליסטים רודפי שררה בכל מחיר, או שהם בלתי נבונים? האם הם חסרי בושה או חסרי תבונה? או, בניסוח סימפאטי יותר: האם הם אנשים שהשגת המטרה הקדושה מעבירה אותם על דעתם?

נכון שהאלטרנטיבה מפחידה: ממשלת-ימין קיצונית ברוטב חרדי. שרון שר בטחון, גנדי שר משטרה. האפלת המדינה. אכן, כדאי לעשות מעל ומעבר כדי למנוע את החזות השחורה הזאת. אפשר גם קצת להתלכלך, לתת יד לפשרות בלתי קונוונציונליות. אבל להתבזות, כלומר להתלכלך ולהתפשר, מבלי ליצור תנאים כלשהם להשגת השלטון — זה יותר מחטא, זאת שטות.

האגודה הזאת, שלא שמרה על הסכם חתום אלא שעות ספורות, האם תהיה שותפה אמינה בקואליציה שתהיה תלויה בחסדה? האגודה הזאת מפולגת גם בתוכה. היא תמיד יכולה לתרץ כל נסיגה, או שינוי בעמדותיה, בהוראת גבה של מועצת גדולי התורה. אך אפילו היתה ילדה-טובה-ירושלים וולא רוכלת סחטנית), אין היא יכולה לנפק ממשלה, אלא רק גוש חוסם, שגם הוא עצמו חסום. נניח שההסכם איתה היה גורר אחריו גם את נושאי דגל החרדים, דגל התורה, גם זה עדיין רחוק ממשלה יציבה, כאשר נגרה תתייצב, נא לזכור, אופוזיציה לוחמת באמת. ואת הקיוות, כי מפלגות אחרות יצטרפו אליה — המפד"ל, למשל — יש לשאול, האם תהיה מפלגה כזו שותפה לתהליך המדיני של פרס וביילין? או אולי ש"ס — שלפתע, אולי למען העיניים היפות של רפי אדרי, תאות לשבת יחד עם האגודה? או אולי מישהו מטפח אשליות על פילוג בליכוד?

נותרה, איפוא, ממשלה רוטציונית עם הליכוד. זאת יכולה להיות ממשלה עם רוב יציב, שתשלוט כמה קרנציות שצריך, יש לה רק פגם ייצור קטן: היא לא תפתח בשום תהליך מדיני המבוסס על פשרה. זה לא ניחוש, זאת קביעת עובדה, כי ממשלה כזאת כבר היתה לנו.

ובכל זאת, יושבים עם האגודה שוב ושוב, מקהילים את הלשכה, מקבלים החלטות שלא היו מביישות את תשובות האורקל בדלפי. מתחייבים לליכוד שלא ינהלו מו"מ — "רק מגעים ודיונים" — אבל נושאים ונותנים. מתכנסים, כמו ילדים שסרחו, על-פי דרישת האגודה, לאיסוף חתימות של כל השרים, אם כי במאפיה, למשל, מסתפקים בתקיעת כף בלבד. רבין למד מן האגודה והוא לא מוכן לצרף חתימה בלי חתימת כל חברי הלשכה. אגב כך, מעלים את מחיר מפלגות החרדים, ואנשי הליכוד יוכלו תמיד לטעון, שהם נאלצו לשלם יותר, כי המערך הוא שביטל את "הפיקוח על המחירים". ועניין אחר הוא, מה הם הבטיחו ואיך הם עסקו בסחר סוסים. אבל מהם אין לנו ציפיות.

כל זה מביש, אבל שיא הביזיון הוא, שמנהלי המו"מ של המערך מתעלמים מן הקהל, היושב בכל היציעים ורואה אותם בקלונם. הצופים, היודעים כי מדובר בעתידם, לא יסלחו על ההתעלמות: בצדק יפרשוה כזלזול בהם.

סוף מעשה, פרס ורבין, חבולים ומבוישים, יחזרו אל האופוזיציה, ממנה כל כך רצו לברוח. אבל יש הבדל תהומי בין הליכה לאופוזיציה מתוך התנערות מכריכות-תעתועים והצבעה על אלטרנטיבה, לבין היקלעות למצב זה, יורדים מכל הנכסים הרעיוניים והמוסריים. בניו קלפנים, שטעו בכל הימוריהם — עם היוך מאולץ על הפנים, תוך אילתור זקיפות-קומה עם חוליות כואבות בשל חוט שידרה שבור: עם הנגינה הזה, מעורר הרחמנות: "אז נשרת את העם באופוזיציה".

מישהו יקח אותם ברצינות?

> כדי למנוע הקמת ממשלת ימין קיצונית, מותר קצת להתלכלך ולהתפשר. אבל להתבזות מבלי להבטיח את השגת השלטון, זה לא רק חטא — זו שטות

תקועים במעבר?

חנה איש-הורביץ

כבר היו דברים מעולם, וכבר היה בארץ מצב של אי הכרעה, בו פעלה — במשך תקופת שיא של קרוב ל-11 חודשים — ממשלת-מעבר. זה היה בשנת 1961, לאחר שרוד בן-גוריון התפטר, בעקבות מסקנות "ועדת השבעה" בעניין "הפרשה", וכתוצאה מכך הפכה הממשלה לממשלת-מעבר. חמישה חודשים עברו עד לעריכת הבחירות לכנסת הבאה, החמישית. לאחר הבחירות, ועם היוודע תוצאותיהן, החל מו"מ קואליציוני שנמשך כחצי שנה נוספת.

מי שעסק אז בהרכבת הממשלה מטעם המפלגה הגדולה, מפא"י, היה לוי אשכול, שמונה לתפקידו על-ידי הנשיא דאז, יצחק בן-צבי. למול אשכול התייצב מה שכונה "מועדון הארבע", שכלל את המפלגה הליברלית המאוחדת, אחדות העבודה, מפ"ם והמפד"ל. המועמד לראשות הממשלה היה דוד בן-גוריון, אך מאחר שבעקבות "הפרשה" היה בן-גוריון מסוכסך עם כל המפלגות, ניהל את המו"מ לוי אשכול.

ד"ר אברהם דיסקין, מהמחלקה למדעי המדינה באוניברסיטה העברית, מסביר, שאשכול, מתמקח ממולח ופרגמטי, משך במתכוון את המהלכים. הוא שיחק במפלגות החברות ב"מועדון", שמספר חבריהן היה שווה לזה של מפא"י, במגמה להתיש אותן וליצור קרע ביניהן. הוא הצליח בכך. המועדון התפרק והמפלגות המותשות החלו לנהל — זו מאחורי גבה של זו — מגעים חשאיים עם מפא"י. בסופו של דבר, הרכיבה מפא"י ממשלה בשיתוף עם אחדות העבודה והמפד"ל.

היום, תסריט כזה בלתי אפשרי. בשנת 1968 נחקק חוק יסוד הממשלה, הקובע כללי משחק חדשים. לא עוד ניהול מו"מ ממושך, ככל העולה על רוחו של העוסק במעשה המרכבה. היום נוגבל האיש המנהל את המו"מ הקואליציוני לתקופה שמקציב לו נשיא המדינה, שהיא לכל היותר 45 יום. גם אין כל הכרח שהנשיא אכן יעניק לו, במיוחד כשאין הוא ממפלגתו, את משך הזמן המירבי. הנשיא יכול להודיע ליו"ר הכנסת, בכל שלב שהדבר נראה לו, כי אין הוא רואה אפשרות להרכבת ממשלה. הבדל מהותי נוסף, שקובע חוק יסוד הממשלה, לעומת המצב שהיה קיים לפני חקיקתו, הוא, שמרכיב הממשלה חייב גם לעמוד בראשה. היום, על-פי החוק, חייב שמיד להתייצב עם תום המועד הראשון שהוקצב לו בפני נשיא המדינה. הנשיא יכול להקצ"ב לו פרק זמן נוסף ויכול הוא להעניק פרק זמן זה, או חלק ממנו, לשמעון פרס — והדעת וגם ההגינות נותנות שכך יעשה — ויכול הוא גם לבוא אל יושב-ראש הכנסת, מבלי לעשות אף אחת מאלה, ולהודיע על כשלון המו"מ. אבל, החוק קובע, כי אם הנשיא מחליט בשלב זה שלא להטיל את המשימה על חבר כנסת אחר, רשאי רוב של חברי הכנסת לאכוף את הטלת המו"מ הקואליציוני של חבר כנסת אחר. אפשרות זאת נראית כיום תיאורטית.

מאחר שזמנו של מנהל המו"מ להרכבת הממשלה קצוב, מועבר הכדור תוך פרק זמן קצר לידי יושב-ראש הכנסת. אלא שכאן עלול העניין להשתהות. לכאורה, קיימת אפשרות שבמקרה כזה תבריז הכנסת על התפזרותה ועל בחירות חדשות. החוק רומז שסביר כי כך תעשה הכנסת, אבל אינו מטיל על הכנסת חובה לעשות זאת. החוק כלל אינו קובע מה על הכנסת לעשות בעניין הרכבת הממשלה. הכנסת רשאית לא לעשות דבר, ובמקרה כזה ייווצר מצב, שחברי הממשלה הקיימת יהיו "תקועים" בממשלת-מעבר, שהיא "סגורה ומסוגרת... אין יוצא ואין בא". לממשלת-מעבר ישנן כל הסמכויות שיש לממשלה רגילה, אך הנובנה שלה קשית לחלוטין. ראש הממשלה ממשיך לכהן בתפקידו ואין הוא יכול להתפטר ממנו. על-פי החוק, מנועים גם השרים מלהתפטר מממשלת-מעבר, וכך גם אין אפשרות לצירופם של שרים אחרים אליה. בממשלה כזו גם קשה לחייב את חבריה לשאת באחריות משותפת, מאחר שיתכן כי שריה, או חלק מהם, מכהנים בה בעל כורחם.

אכן, הנוסח היבש של חוק יסוד הממשלה מאפשר התרחשות כזאת. אבל לא זאת היא רוח החוק. כוונת המחוקק לא היתה, שממשלת-מעבר תכהן כמקום ממשלה רגילה למשך תקופה משמעותית. עצם קביעת המושג "ממשלת-מעבר" מטרתו להבטיח רציפות השלטון במשך פרק הזמן הדרוש להשלמת תהליכי הבחירות והרכבת הממשלה, ולא ליצור מצב קבוע בו תכהן ממשלה שאינה נשענת על אמון הכנסת.

אבל בין אם המצב של ממשלת-מעבר רצוי ובין אם לא, משכי הזמן שהוא מתקיים בפועל אינם מבוטלים. ד"ר זאב סגל, מומחה למשפט ציבורי מאוניברסיטת תל-אביב, אומר אותם בכ-10 אחוזים מזמן כהונתן של ממשלות ישראל. מצב כזה עלול להימשך זמן רב ביותר. אכן, לאחר ארבע שנים יש לערוך בחירות חדשות — אך מה אם יתרחש תיקו גם לאחר בחירות נוספות? תיאורטית יכולה ממשלת-מעבר להמשיך ולכהן עד אין סוף.

מסתבר, שהמחוקק לא נתן דעתו על נושא זה די הצורך. ד"ר דיסקין מצביע על הליקוי, שבאי הטלת חובה על הכנסת לקיים בחירות חדשות במקרה של תיקו, וכן על אי קביעת הליכים שיאפשרו גמישות רבה יותר לניהול ממשלת-מעבר, אם היא מתפקדת לאורך תקופה משמעותית. בחוק אין אף הוראות למקרה ששרי הממשלה מתים מסיבה כלשהי. מדינות מתוקנות קובעות נהלים למקרים כאלה. כך, לדוגמא, קובעת חוקת ארצות הברית נוהל מילוי מקום למקרה של פטירת נשיא. לדברי ד"ר דיסקין, בפנינו "ליקונה" (חסר) מסוכנת בחוק, מאחר שמדובר בנושא הקונסטיטוציוני החשוב ביותר בניהולה של המדינה.

לא מן הנמנע, כי מנהלי המו"מ הקואליציוני הנוכחי יגיעו למסקנה, שהמצב הטוב ביותר עבורם הוא להישאר בלשכותיהם ובתקציביהם הנוכחיים, איש איש והתיק שנפל בחלקו לפני ארבע שנים. על אף הפיתוי, העלול להניע את המפלגות לשמור על הקיים ולהתעלם מהמציאות החדשה שהכתיב הבוחר הישראלי, זהו פתרון בלתי נסבל, שאיננו תואם את עקרונותיה הבסיסיים של הדמוקרטיה הישראלית, או כל דמוקרטיה שהיא. בתוצאות של בחירות 1988 יש להתמודד בכלים דמוקרטיים מסודרים.

> החוק מאפשר קיום ממשלת-מעבר לאורך זמן. באין מוצא, עשויה הממשלה הנוכחית להעדיף לשמור על הקיים ולהתעלם מהמצב החדש שהכתיב הבוחר

על היום
5.12.88

פסגת מדינות ערב בריאד תהיה שונה: מלחמת איראן־עיראק הסתיימה ומצרים תחזור במשתתפת. למרות הסכמי קמפ־דיוויד • במרכז הדיונים יעמדו: הסכסוך הישראלי־ערבי והמשבר החוקתי בלבנון

מצרים חוזרת בדלת הראשית

אורי הורוביץ

בפסגת ראשי מדינות ערב שתיערך בשבועות הקרובים בריאד, מצרים כנראה תיטול חלק, ובכך תחזור למוסד שממנו נעדרה למעלה מ־10 שנים. מצרים תחזור בדלת הקדמית, כשהשושבינות שלה יהיו ירדן, עיראק ואש"ף. שתי האחרונות היו אלו שהביאו, בעקבות הסכמי קמפ־דיוויד, להוצאתה של מצרים ממוסד זה ומוסדות הליגה הערבית.

מים רבים נשפכו מאז בנילוס, בפרת ובירדן, והנסיבות השתנו. רוב האישים שהחליטו אז על השעייתה של מצרים מהעולם הערבי, סדאם חוסיין בעיראק, חאפז אל־אסד בסוריה, יאסר ערפאת באש"ף, המלך חוסיין בירדן, מועמר קדאפי בלוב והמלך פאהד בערב הסעודית, עדיין מכהנים. במצרים, לעומת זאת, התחלף הנשיא. הנסיבות ללא ספק השתנו, כאשר סיום המלחמה בין איראן לעיראק מהווה חלק מכריע.

יועץ נשיא מצרים, הד"ר אוסמה אל־באז, טען בשבוע החולף בעקבות ביקור נשיא עיראק במצרים, שהשתתפות מצרים בפסגה הערבית היא ודאית. גם הנשיא העיראקי מסר שהוא יפעל בעניין זה, ואתמול אף ביקר סגנו בסעודיה ודן, בין היתר, עם שליטי מדינה זו בעניין השתתפות מצרים בפסגה. סביר להניח שה"קצר" בין המצרים לערפאת בנושא הכרזת המדינה העצמאית שעליה הכריז אש"ף באלג'יר, גם הוא בא על פתרונו, וגם ערפאת יפעל להחזרתה של מצרים לפסגה. לוב וסוריה מהוות בשלב זה המכשול העיקרי, במיוחד סוריה. לוב הפשירה מזמן את יחסה למצרים ומחכה לאות מקהיר למען הפשרה הדדית של היחסים ביניהם. גם מכיוון סוריה מתרבים הסימנים כבר להתקרבות.

תזוזה בעמדה הסורית

העיתון הכוויתי "אל־ווטן" טען בשבוע החולף, בהסתמכו על מקורות דיפלומטיים בקהיר, כי שליח מצרי רם־דרג ביקר לאחרונה בסוריה, וכבר הוחלט על חידוש היחסים הדיפלומטיים בין שתי המדינות. מקור סורי בכיר הכריז לפני כשבועיים שסוריה הפסיקה את התעמולה האנטי־מצרית וקיבלה בברכה את החלטת מצרים להכיר במדינה פלשתינית עצמאית. אותו מקור סורי הביע סיפוק מהכרזותיהם של אישים בכירים במצרים, שהסכמי ההגנה שחתמה מצרים עם העולם הערבי קודמים לכל הסכם אחר. דהיינו, הסכמי השלום עם ישראל.

ידיעות אלה הינם סימנים המעידים שאכן מתרחשת תזוזה בעמדה הסורית כלפי מצרים. אסד, יש לזכור, מבודד, עיראק לוחצת על בסנו הרכה, ביחוד בתמיכתה הגוברת בממשלה הנוצרית בלבנון, שהיא לצנינים בעיני סוריה. גם הציר שהתגבש בין עיראק־ירדן־מצרים־אש"ף אינו לרוחו של אסד והוא החליט שלא להישאר לבד בזירה. גם הצהרתם של בני־בריתו, שליט לוב, וממשלת עדן היתה כסטירת לחי לסורים. סוריה אף איבדה את השותפות האסטרטגית עם אש"ף, והדבר בלט בהחלטות אלג'יר האחרונות שהן בניגוד מוחלט לעמדה הסורית לגבי הסכסוך.

פסגת ראשי מדינות ערב בריאד תהיה אפוא שונה מהפסגות האחרונות שהוקדשו לנושא האינתיפאדה: פסגת יוני באלג'יר, או פסגת רבת־עמון בנובמבר, בה נדונה במיוחד המלחמה בין איראן לעיראק. מה צפוי? מלחמת איראן־עיראק לא תעמוד בראש סדר היום. בפסגה הקרובה יעמדו שני נושאים עיקריים על הפרק: המשבר הלבנוני שקיבל ממד חדש עקב המשבר החוקתי הפוקד את לבנון (אי־ההסכמה על בחירת נשיא חדש), ונראה שהסכסוך הערבי־ישראלי יחזור למרכז הדיונים של פסגה זו.

אש"ף כמדינה

מאז ומעולם היה הסכסוך הערבי־ישראלי "האהוב" על משתתפי הפסגות הערביות. לא ניכרו הבדלים ניכרים בין המשתתפות בפסגה לגבי הפתרונות הרצויים בסכסוך זה, והדברים אמורים לגבי הפסגות שהיו בשנות ה־60 וה־70. הפסגה הקרובה תדגיש את השינויים שחלו בעולם הערבי. חזית הסירוב הערבית שכללה את עיראק, לוב, סוריה, אלג'יריה ורפובליקת דרום תימן, לא קיימת עוד. עיראק נטשה אותה לטובת ציר המחויב לתהליך המדיני באזור. כינוס המועצה הלאומית הפלשתינית (המל"פ) שנערך באלג'יר, תמך בתהליך מדיני עם ישראל. גם הרפובליקה של דרום־תימן אינה נמנית עוד עם חזית זו והיא שיפרה את יחסיה עם מדינות ערביות מתונות באזור. נשארו רק סוריה ולוב, שמטבע הדברים כוח המנע שלהם פחת, זאת בעיקר עקב כשלונות רצופים של סוריה בזירה הלבנונית, בד בבד עם עליית כוחה של עיראק, עקב מה שנתפס כנצחונה במלחמה עם איראן.

החלטות הפסגות האחרונות ברבת־עמון, באלג'יריה, במרוקו, לגבי הסכסוך הערבי־ישראלי תקפות והן נטו הסר לעמדה הסורית לגבי הסכסוך באזור. הפעם ישתתף אש"ף במעמד של מדינה ויציג בפני משתתפי הפסגה את אשר הוחלט באלג'יר. סביר להניח שהוא יקבל גיבוי מצד משתתפי הדיון להחלטות אלו. כלומר, מצרים תשותף בלי שהיא תבטל פורמלית הסכם כלשהו עם ישראל, יהיה זה משום הכשר בלתי פורמלי של העולם הערבי להסכמים שחתמה מצרים עם ישראל. כך שאולי תהיה זו הפסגה הקרובה ביותר בתולדות הפסגות הערביות לנקודה שתאפשר התחלת תהליך מדיני באזור.

מובארק. הכרה בלתי פורמלית בהסכמי קמפ־דיוויד

אמוראי מלאים את הבנקים

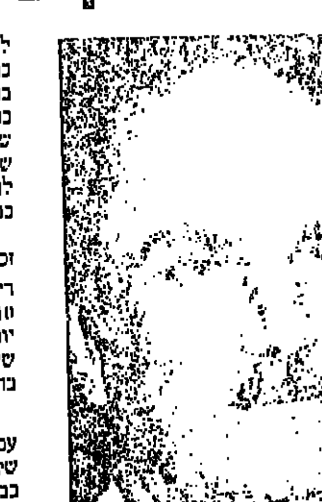

עוזי אמוראי

חקיקה במקום פיצוי

תהליך מכירתם של הבנקים שבהסדר צריך להתחיל בהקדם, כדי למנוע מצב שבעלי השליטה הנוכחיים, ללא השקעה הונית הולמת, ימשיכו ב"עסקים כרגיל". מצד שני יש גם למנוע מצב שהממשלה תהיה אחראית לניהול הבנקים — אומר עוזי אמוראי, לשעבר סגן שר האוצר וכיום יו"ר הדירקטוריון של "נכסים מ.י.", חברה ממשלתית האמורה לטפל במניות הבנקים שבהסדר שעברו לידי הממשלה.

בסוף השבוע פרסם האוצר את הצעת החוק להשוואת זכויות הצבעה במניות הבנקים שבהסדר, וכל הגורמים הנוגעים בדבר מתבקשים להעיר את הערותיהם על ההצעה תוך שלושה שבועות. אחר־כך תועבר הצעת החוק לוועדת השרים לענייני חקיקה וממנה לכנסת. אם התהליך הזה ימשיך להתנהל כמתוכנן, החוק עשוי להתקבל תוך מספר חודשים. המשמעות הראשונה היא, על־פי הצעת החוק, שתוך 30 יום מקבלתו יפוזרו כל הדירקטוריונים של הבנקים הנמצאים בהסדר המניות, ושר האוצר ימנה במקביל ועדה שתבחר דירקטורים חדשים במקומם, פרט לדירקטורים מטעם הציבור. בעלי השליטה הנוכחיים בבנקים, הסומכים על האופציה שניתנה בהסדר המניות המקורי, לדחות את עתיד השליטה עד סוף 1993, עשויים למצוא עצמם כבר במהלך השנה הבאה במאבק על המשך שליטתם עם רשימה ארוכה של קונים, שחלקם כבר הביעו התעניינות ברכישת כמה מהבנקים.

"תחילה חששנו שלא יימצאו קונים לבנקים, אבל החשש הזה כבר התברר, אם כי יש להדגיש ששום דבר לא מונח בקופסה", אומר אמוראי. לדבריו, מטרת החוק להשוואת זכויות ההצבעה היא להקטין את עלות הסדר המניות הבנקאיות לממשלה, לשמור על היציבות של המערכת הבנקאית, ליצור אפשרות למכור את המניות הבנקאיות בהקדם, במחיר כלכלי, על מנת להימנע ככל האפשר משליטת הממשלה בבנקים לטווח ארוך, ועיקרון חשוב לא פחות ואולי אף יותר — ליצור מצב, לפיו השליטה בבנקים תבטא את ההשקעה בהון, שכן על־פי המצב כיום השליטה המלאה בבנקים נשארה בידי גופים שהשקיעו רק מעט מאוד. לעיתים קרוב לאפס, בהון הבנק, בעוד ההון רובו ככולו היה הונו של הציבור.

בהצעת החוק שהוגשה בשבוע שעבר מוצע להשוות את זכויות ההצבעה של המניות הבנקאיות בכל אחד מהבנקים שבהסדר באופן יחסי לערכה הנקוב של המניה, על מנת שהמניות שיגיעו למדינה תהיינה בעלות זכויות הצבעה. מוצע לקבוע את עקרון ההצבעה המצטברת לגבי בחירת דירקטורים בחברה, באופן שלכל חבר יהיו מספר הקולות בהתאם לס"ה המניות שברשותו כפול מספר הדירקטורים שיש לבחור באותו מועד, והוא רשאי להצביע במלוא כמות הקולות בעד מועמד אחד או לפצלם בין שניים או יותר מהמועמדים.

עוד מוצע, כי הממשלה תהיה רשאית להורות על העברת הבעלות במניות לחברת החזקות, או להורות על העברתן לחברה האמורה, על מנת שזו תחזיק במניות כנאמנות עבור המדינה. לדברי אמוראי, הכוונה היא שחברת "נכסים מ.י." תהיה נאמן הממשלה לצורך החזקת המניות, וכן תעסוק בייעוץ להחזקת המניות, ובשלב מאוחר יותר — במכירתן. בהצעת החוק מוצע, כי הדירקטורים בבנקים ייבחרו על־ידי [illegible] בהתאם להחלטה של ועדה מיוחדת [illegible] שר האוצר. דירקטור לא יוכל להיות [illegible] שר, חבר־כנסת, עובד מדינה, חבר הרשות לניירות ערך או עובד שלה, או דירקטור בבורסה או עובד שלה.

הממשלה תהיה רשאית לוותר [illegible] זכויותיה למינוי דירקטורים [illegible] דירקטורים מקרב הציבור לטובת מי שמחזיק 10 אחוזים או יותר ממניות החברה [illegible] יוכל להיעשות, לפרק זמן מוגבל, גם [illegible] שערב תחולתו של החוק היה בעל [illegible] בחברה.

אמוראי אומר, כי במגעים מוקדמים [illegible] עם בעלי השליטה בבנקים שבהסדר [illegible] שלושה מהם, בעלי השליטה בבנק הפועלים, בבנק דיסקונט ובבנק המזרחי, הביעו עקרונית חיובית על הדרישה להביא להשוואת זכויות ההצבעה. אבל, הם העמידו תנאים — ביקשו פיצוי על שלילת השליטה וגם שמהמכירה של המניות שיועברו למדינה תהיה בדרך של מו"מ איתם. הגורם [illegible] בהסדר, הסוכנות, השולטת בבנק לאומי באמצעות "אוצר התיישבות היהודים", [illegible] השיבה עד היום הזה על דרישות האוצר. [illegible] עמדת האוצר נחרצת, לדברי אמוראי, [illegible] התנגדות לתת פיצוי לבעלי השליטה הנוכחיים. לכן הוחלט, בסופו של דבר, [illegible] את הצעת החוק להשוואת זכויות הצבעה.

אמוראי חזר באחרונה מארה"ב, שם [illegible] סדרת פגישות גם גופים העשויים להתעניין על הערכת השווי של מניות הבנקים שבהסדר וכן עם גופים פיננסיים שהחלו להתעניין ברכישת בנקים שנמצאים בהסדר. [illegible] לאחר שיתקבל החוק המוצע להשוואת זכויות ההצבעה, ובמקביל תהיה הערכה על ידי הבנקים ותצטבר רשימת קונים פוטנציאליים, יהיה על החברה שהוא עומד בראשה להחליט על סדר המכירה. על־פי התוכנית, הבנקים יימכרו במו"מ או במכרז. מכירה באמצעות מו"מ תיעשה כאשר מספר הצעות הרכישה יהיה מצומצם, ואילו במקרים שבהם ההתעניינות רבה ביותר, ככל הנראה בעיקר בבנקים קטנים יותר, כמו בנק איגוד, תתבצע המכירה במסגרת מכרז.

אודי נחשון

משק עולמי

גאות ופקי תנועה בסחר האוסטרו־הונגרי

כאשר מאריה שוואב יוצאת מביתה שבאוסטריה כדי לבקר אצל הספר שלה, או כאשר הפועל ההונגרי לאיושנה סימון הולך לקנות אביזר־בית חשמלי, הם מצטיידים בדרכון. עריכת קניות מעבר לגבול בין שתי המדינות נחשבת לחיזיון נפרץ. בשנים האחרונות, צרכנים אוסטרים חורשים עיירות בהונגריה בחיפוש אחר מזון, תיקונים וטיפול קוסמטי זולים, והמגמה מתעצמת והולכת. במקביל, מאז ינואר השנה, כאשר ממשלת הונגריה ביטלה את הצורך ברשיונות יציאה, זורמים המוני הונגרים לרחוב החנויות הראשי של וינה, כדי לרכוש מוצרים מתוצרת מערבית, בחלק זעום ממחירם בהונגריה.

באחד החגים ההונגרים הרשמיים, בראשית נובמבר, השתרר תוהו־ובוהו במערכת התחבורה של וינה, בעקבות הגעתם לעיר של למעלה מ־100 אלף קונים הונגריים, והיו חנויות שנאלצו לסגור את דלתותיהן בגלל צפיפות־יתר. "זה היה מגוחך", התלונן תושב וינאי; "בכל מקום שאליו הפנית את מבטך נתקלת במאות מכוניות הונגריות. פשוט אי־אפשר היה להיכנס אל העיר או לצאת ממנה".

אך למרות שהפלישה היום־יומית של מחפשי המציאות גורמת פקקי תנועה לאורך קילומטרים בכבישים משני צידי הגבול, החנוונים ובתי המלון עושים עסקים טובים.

משקפיים בחצי המחיר

"תודה לאל שהם באים", אומר אופטיקאי הונגרי, שחנותו הזעירה בעיר הגבול שופרון נתונה במצור של תורים ארוכים של מטיילים אוסטריים ליום אחד, הממתינים לתיקון משקפיהם. מסגרות ועדשות, שבאוסטריה מחירן 1,200 שילינג (100 דולר), נמכרות בהונגריה במחצית המחיר. רבים מהאוסטרים האלה הם לקוחות קבועים, המכניסים להונגריה עמוסת החובות מטבע קשה.

מצידו השני של מגרש חנייה גדוש במכוניות אוסטריות שוכנת המספרה הממלכתית של שופרון, שמספר לקוחותיה האוסטריים כמספר הלקוחות ההונגריים. "הנשים באות הנה מאחר שכאן עליהן לשלם בפורינטים אותו סכום שהיו משלמות שם בשילינגים", מסבירה מנהלת המספרה (שער החליפין הרשמי הוא 4.25 פורינטים לשילינג). לדבריה, הלקוחות מאוסטריה נוהגות לחזור אליה פעמיים־שלוש בחודש.

אף כי בחנויות רבות בשופרון תלויים שלטים המודיעים ש"כאן מדברים גרמנית", יותר ויותר קונים זרים מצליחים לבטא משפטים בהונגרית, כגון "מנייבה קרואל" (וכמה זה עולה) או "טול דראגה" (יקר מדי).

התיירים אף מגדילים את ההכנסות מהארחה בערי הגבול של הונגריה, מאחר שבתי מלון רבים מעניקים לאורחיהם טיפול רפואי וטיפול שיניים בחלק מזערי של המחיר שהיו משלמים באוסטריה.

עם זאת, אף כי ממשלת הונגריה מקבלת בברכה את מטבע החוץ שמכניסים הצרכנים האוסטריים, מסתבר שחלק ניכר מהמטבע הקשה המגיע להונגריה מוחזר דרך הגבול בכיסיהם של הונגרים הלהוטים אחר סחורות מערביות.

הפלישה ההונגרית

רחוב מאריאהילף הווינאי, רחוב ארוך של חנויות כלבו, בוטיקים וחנויות למוצרי חשמל, נעשה למרכז של פלישה הונגרית יום־יומית. כבר ב־7 בבוקר ניצבות שורות ארוכות של אוטובוסים הונגריים קודרים, מלאים עד אפס מקום, בקירבת המוזיאון לתולדות האמנות בווינה. רבים מהם עשו את דרכם במשך כל הלילה מערים רחוקות כדברצן, במרחק למעלה מ־400 ק"מ מהבירה האוסטרית. בשעת הפתיחה תרות מכוניות הונגריות ועירות לרוב אחר מקום חנייה בצידי הכבישים ובין קווי החשמליות, בעוד המשטרה מנסה למנוע את סתימת דרכי התחבורה.

במשך כל שעות היום הומות המדרכות קונים הונגריים, קורסים תחת משקל החבילות המכילות מכשירי וידיאו, מקלטי טלוויזיה וציוד סטריאו. "לא שאינך יכול לקנות את הדברים האלה בהונגריה — הם פשוט זולים כאן בשני שלישים", אומר פועל הדפוס כהני, כשהוא נאבק קשות כדי להעלות טלוויזיה צבעונית מתוצרת יפאן על אוטובוס הנושא מספר רישוי מדברצן.

כל הונגרי רשאי להמיר במשך שלוש שנים פורינטים בשווי 18 אלף דולר במטבע זר. נראה שרבים משלימים סכום זה בדולרים מן השוק השחור. לדברי בעלי חנויות וינאיים, רבים מלקוחותיהם ההונגריים מוכרים [illegible] ברווח מה שקנו כאן. אחרים נוטלים עימם את קרוביהם הקשישים ומצרפים את [illegible] כדי שיוכלו לקנות יותר.

בווינה אומנם רבים המלגלגים על [illegible] הרב של חנויות זולות הצצות [illegible] הפלישה ההונגרית, אך בעלי העסקים גורפים את הרווחים. ברחובות הצדדיים שמאחורי מאריאהילפרשטראסה צצו באחרונה עשרות חנויות חדשות שבחלונות הראווה שלהן מודבקות תוויות "מאדיאר" (הונגרית) ודגלים ושלטי תאורה באדום, לבן וירוק, צבעי הדגל ההונגרי. הסוחר המצרי אדוואר זאכי, שעד לאחרונה היתה לו חנות שטיחים שאף פעם לא עשתה רווח כלשהו, עבר למכירת מכשירי סטריאו, מוצרי קוסמטיקה ושעונים. "לפחות 95 אחוזים מלקוחותי כיום הינם הונגרים ורובם מוציאים 3,000 שילינג (240 דולר) לפחות", אומר זאכי, ודוחה את הכינוי שהודבק לאיזור — "מאריאהילפרשטראסה". "לגבי כל בעל עסקים המבקש להצליח, הלקוח הוא מלך", הוא אומר. "אם יש סחורות שהם מבקשים לקנות, על בעלי החנויות לספק אותן".

מריאל ביאטי, רויטר

משרד החקלאות נערך ל־1992

בשנת 1992 עומד לחול מיפנה של ממש בקהילייה האירופית — הגבולות ייפתחו, ומוצרים וסחורות יזרמו ממדינה למדינה בלי שום הגבלות. לקראת השינוי הזה מינה מאיר שמיר, מנכ"ל משרד החקלאות, ועדה מיוחדת שהוא יעמוד בראשה, כדי לגבש מדיניות חקלאית חדשה שתבסס את היצוא החקלאי ותעמיק אותו. הוועדה התבקשה להכין תכנית־חומש להשגת היעדים וכן תכניות אופרטיביות לביצוען.

בוועדה חברים יו"ר הרשות לתיכנון חקלאי, מנהל המרכז לסחר חוץ במשרד החקלאות, מנכ"ל חב' אגרקסקו, מנהל מינהל המחקר החקלאי ומנהל שירות ההדרכה והמקצוע.

ההנחיות לוועדה קובעות, כי עליה להתרכז רק בנושאים שלישראל יש בהם יתרון בולט, כמו פיתוח זני פירות ופרחים וכן פיתוח זני ירקות ליצוא בעונות שאין בהן מתחרים למוצרים המקומיים.

חיים מרגלית

אבטלה, כמו מזג האוויר

שיעור בלתי מועסקים

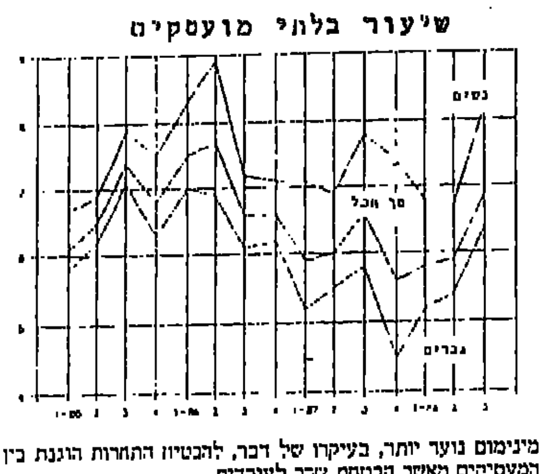

החל מראשית 1988 ניכרת עלייה מתמדת בשיעורי האבטלה. אין ספק כי התופעה הזאת מתגברת והולכת עד כדי כך, שגם הממשלה נאלצה לקיים דיון בנושא. עצם הדיון לא הוסיף פתרונות, כשם שהדיון בתאונות הדרכים לא מנע את החרפת הבעיה. לממשלה אין כרגע פתרונות; לכן מעדיפים לדבר על כך, כמו על מזג האוויר.

קפיצת האבטלה ברביע השלישי ל־17 אחוזים, והרביע הנוכחי באחוזים נוספים, מעידה כי מדובר בתהליך נמשך. לאחר שנים רבות של תעסוקה סבירה שוב אנו עדים להפגנות של מובטלים ולתמונות מזעזעות של שבירת משפחות, דמעות ומחזות יאוש של מפוטרים.

בלשכות העבודה רשומים כבר למעלה מ־50 אלף המובטלים 8 ימים ויותר ומספר מחפשי העבודה שלא באמצעות לשכות העבודה עבר את ה־100 אלף. על־פי נתוני שירות התעסוקה למבוגרים בלבד, הגיע מספר דורשי העבודה באוקטובר ל־56,300, מזה סיפקו עבודה ל־15 אלף בלבד. בלשכות נותרו איפוא 41 אלף איש שלא הוצעה להם כל תעסוקה.

דמגוגיה שחוקה

העלייה בהיקפי האבטלה במשך השנה, ובעיקר במחציתה השנייה, מצאה ביטוי גם בשיעור התובעים דמי אבטלה — מספרם עלה מ־20 אלף לחודש בראשית 1988 עד ל־32 אלף בחודש אוקטובר 88. מכאן, שהדיבורים על עצלנות וחוסר נכונות לעבוד כגורמים לתשלום דמי אבטלה הם קביעות הגובלות בטיפשות. אופיים של האנשים הרוצים לא השתנו מתחילת השנה עד סוף השנה ב־60 אחוזים. לולא דמי הביטוח נגד האבטלה המצב היה חמור יותר ואי־השקט החברתי היה גובר. בכלל, אין כיום אף מדינה מערבית בעולם שאין בה ביטוח אבטלה וקשה לתאר את קיום החברה ללא המוסד הזה. אולם גם מחקרים שפורסמו וגם המציאות אינם מלמדים את אלה הנוקטים שימוש דמגוגי בקלישאות שחוקות, כאילו ביטוח אבטלה גורם לגידול במספר המובטלים — לא הביטוח גורם לכך, אלא הפיטורים ההמוניים שבוצעו במפעלי תעשייה שנסגרו או צמצמו את התעסוקה.

האבטלה היתה גדולה עוד יותר לולא האינתיפאדה, אשר הקטינה ב־30־20 אחוז את היצע העבודה מהשטחים. האינתיפאדה גם הגדילה את הביקוש לעובדים כתוצאה מהכפלת שירות המילואים, שבאה לידי ביטוי בהעדרות זמנית של עובדים מעבודתם. כידוע, משרתי המילואים נלקחים ממיטב כוח העבודה בגיל 55־20 מקרב הגברים.

כ־20 אחוז מכלל המובטלים מתרכזים באזורי פיתוח בדרום ובצפון הארץ. מוקדי אבטלה גבוהה יחסית נמצאים במגדל העמק, יקנעם, ובית־שאן בצפון ובנתיבות וירוחם בדרום. לפיכך, האבטלה היא אחת התופעות המאיימות ביותר על כלכלת ישראל ומהווה בזבוז משווע של הון אנושי ותוצר לאומי.

נגיד בנק ישראל מייחס את הגידול באבטלה לחוק שכר מינימום. אולם קשה לראות בכך סיבה. שכר המינימום מנע אמנם יצירת מקומות תעסוקה ב־700 ש"ח ברוטו לחודש, אך אפילו היה היצע של תעסוקה כזאת במשק הישראלי, ספק אם ניתן היה לספקה.

עובדי התעשייה האווירית ומפעלי כור שפוטרו, ספק אם היו מוכנים לעבוד ב־740 ש"ח ברוטו לחודש. תעסוקה כזאת היא תעסוקה נחותה, שאינה מצליחה לכסות את הוצאות הקיום המינימליות לפרט. לכן אסור, בתנאי ישראל, ליצור תעסוקה כזאת, שרק מגבירה את הביקוש לעובדים זרים זולים המובאים מחו"ל, אך אין באפשרותם לספק את הביקוש הקיים בישראל לתעסוקה הולמת. חוק שכר מינימום נועד יותר, בעיקרו של דבר, להבטיח התחרות הוגנת בין המעסיקים מאשר הבטחת שכר לעובדים.

עליית השכר ב־7.6 אחוזים במשך השנה אינה מסבירה את הירידה בצריכה הפרטית, ואת הירידה בביקושים האחרים למוצרים מקומיים. כן קשה להסביר את הירידה בהשקעות בעליית השכר. הייצור התעשייתי בישראל ירד במשך השנה ב־4 אחוזים לעומת סוף 1987, למרות עליית היצוא בכ־12 אחוז. לכן, הירידה בייצור לגבי השוק המקומי היא גבוהה עוד יותר וקרוב לוודאי שעד סוף השנה תסתכם ב־7 אחוזים בקירוב.

תוצאות על־פי הספר

ההסבר העיקרי למצב של המיתון ואבטלה טמון לפיכך בריבית הגבוהה, שנועדה בדיוק למטרה זו של האטת הפעילות המשקית. ראשי בנק ישראל אינם יכולים להתעלם מכך שבתחום זה מדיניותם נתנה את התוצאות על־פי ספרי הלימוד, למרות שהם התכוונו אולי כי תוצאות מדיניותם לא תבוא לידי ביטוי כה מהיר ומוחשי.

יהיה צורך להפסיק את התהליך של הידרדרות המשק למיתון ולאבטלה. לשם כך יש ליצור תנאים סביבתיים בהם התעשייה והחקלאות יוכלו לתפקד. לשם כך, יש לחסל את התוצאות העגומות של המדיניות המוניטארית, לפרוס ולהקפיא את תשלום החובות המעיקים על המשק, להבטיח כסף זמין ובמחיר סביר להשקעות הון. אולם לא פחות חשובה נקיטת מדיניות שתעצור את התהליך המתחדש של העברת כוח אדם מפעילות יצרנית לשירותים בטחוניים.

העדר ממשלה יציבה אינו מקל על המצב. התסבוכת הפוליטית שנוצרה, והדרישות התקציביות להקמת קואליציה, הן מעל לכוחו של המשק בשעה זו. חייבת להיות ממשלה בעלת נחישות לבצע מהלכים בלתי שגרתיים לשם שיקום הכלכלה שנהרסה בשנתיים האחרונות, בהן נקטו האוצר ובנק ישראל במדיניות של שב־ואל־תעשה.

צבי טימור

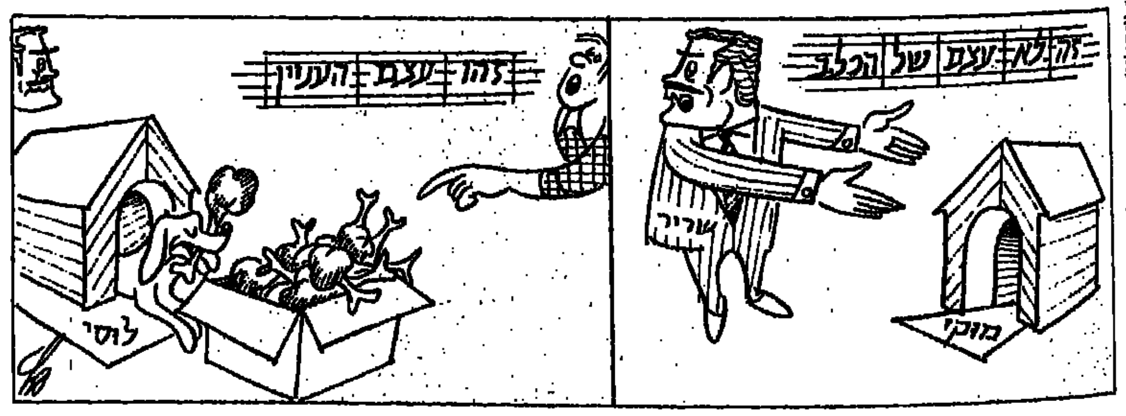

"הכלכלה והאדם" מארח

לממשלה יש סיכוי לעמוד בלחצים

ד"ר מאיר חת

ברשימתו מיום 17.10.1988 מנסה חיים מרגלית להקיש על התוצאות האפשריות של לחצי בנקרס טרסט בעניין חובות "סר", מן התוצאות של לחצים שהופעלו על ממשלת ישראל ועל בנק ישראל על־ידי בנקים זרים בפרשת בנק ארץ־ישראל־בריטניה בשנת 1974.

בזמן שחלף בינתיים הוברר, כך אני מקווה, שאין בדעת הממשלה להיכנע ללחצי בנקרס טרסט. מפרשת הלחצים בשנת 1974 אפשר דווקא ללמוד לקח "עוד" — יש לממשלה סיכוי לעמוד בלחצים. מחבר הרשימה טועה בתיאור העובדות הנוגעות לפרשת בנק ארץ־ישראל־בריטניה ובמסקנה שהוא מסיק ממנה.

מקור הטעות הוא ככל הנראה באי־הבחנה בין הבנק הישראלי, בנק א"י־בריטניה בע"מ לבין החברה־הבת שלו, אשר מושבה היה בלונדון, Israel-British Bank (London).

כאשר נתפס בנק א"י־בריטניה, בחודש יולי 1974, נתן בנק ישראל — באישור הממשלה — ערבות לכל פקדונות הציבור וכן לפקדונות הבנקים הזרים, אשר הגיעו לסכום ניכר. ערבות זו ניתנה בסמוך לאחר תפיסת הבנק, ללא כל לחץ מצד בנקים מחוץ לישראל. (הוצאו מכלל הערבות פקדונות של בנקים מסויימים, שהיו להם עסקות אשר פגעו ביציבות הבנק הישראלי. אלה לא קיבלו את תמורת פקדונותיהם, למרות לחצים כבדים שהפעילו על בנק ישראל, ואף שילמו בסופו של דבר סכומים נוספים למפרק).

לא בחלו באמצעים גסים

Israel-British Bank (London), החברה הבת הלונדונית, לא יכול היה גם הוא לעמוד בהתחייבויותיו ונסגר ימים מספר לאחר תפיסת הבנק בישראל. בנק ישראל לא נתן ערבותו להתחייבויות הבנק הלונדוני. נכון הדבר שהופעלו לחצים כבדים על בנק ישראל ועל ממשלת ישראל — בעיקר מצד קבוצה של בנקים אמריקניים בינוניים — אך אין זה נכון שהממשלה שילמה לבנקים הנושים. וגם אין זה נכון שהלחצים הופעלו על־ידי בנקים גדולים שהיו בין המפקידים בבנק בלונדון. דווקא קבוצה של בנקים לא גדולים היא שהיתה פעילה ולא בחלה באמצעי לחץ גסים).

ההסדר אשר הושג, בסופו של דבר, וזכה בתמיכת בנק ישראל והבנק אוף אינגלנד, היה "מיזוג פירוקים". הושג הסכם בין המפרקים בתל־אביב ובלונדון, לפיו שיתפו פעולה במימוש נכסי שני הבנקים וחילקו את פירות המימוש בין הנושים בהתאם ליחס שבין התחייבויות שני הבנקים. הסדר זה גרם הפסד מסויים לבנק ישראל, שהיה הנושה העיקרי של הבנק בישראל, לאחר ששילם למפקידים מכוח ערבותו. זאת, משום שהכיסוי הנכסי להתחייבויות הבנק בישראל היה גבוה מזה של הבנק בלונדון. אולם אין הנזק שנגרם דומה כלל להיקפו להפסד שהיה צפוי אילו שולמו למפקידים בלונדון כל כספי הפקדונות, כפי שנעשה בישראל.

יתר על־כן, מיזוג הפירוקים, אף שהיה כרוך, לכאורה, בהפסד לבנק ישראל, היה צעד נבון ביותר לגופו. כיוון שחלק גדול מנכסי שני הבנקים, והבטחונות לאשראי שנתנו, היה קשור בעסקי קבוצת ויליאמס, אשר שלטה בבנק, היו לשני המפרקים תביעות ביחס לאותם נכסים עצמם. המפרק הלונדוני תבע מן המפרק הישראלי גם תשלום בגין ערבות שנויה במחלוקת, בסך 30 מיליון ליש"ט, שנתן הבנק בתל־אביב לחברה הבת הלונדונית. בהיעדר הסכם על מיזוג הפירוקים, היו שני המפרקים מתדיינים ביניהם במשך שנים אשר לזכות כל אחד מהם לשים את ידו על נכסים שנויים במחלוקת. שיתוף הפעולה הניב כמה הצלחות חשובות בתביעות שהגישו המפרקים נגד בנקים שביצעו עסקות אשר גרמו נזקים לבנק א"י־בריטניה. התדיינויות בין המפרקים לבין עצמם היו עלולות להסב לפירוק הישראלי נזק רב בהרבה מן ההוצאה הנוספת לבנק ישראל בגין מיזוג הפירוקים.

סיכומו של דבר, פרשת בנק א"י־בריטניה מוכיחה את ההיפך ממה שטוען חיים מרגלית — ממשלת ישראל ובנק ישראל החליטו שלא להיכנע ללחץ, ועמדו בהחלטתם זו.

מבזקים כלכליים

מטענים להונגריה

חברת "אוריין משלחי מטען" נתמנתה כסוכנת המטען של חברת התעופה ההונגרית "מאלב", שתנהל בסוף השבוע קו טיסה קבוע בין בודפשט לתל־אביב. יו"ר מועצת המנהלים של "אוריין", אלוף (מיל.) הרצל שפיר, מסר כי בטיסה הראשונה הוטסו מטענים במשקל כולל של כ־2 טונות וכי לטיסה השנייה נועד מטען של 9 טונות. במלוא הקיבולת של מטוס הטופולב־154 המשרת קו זה, "מאלב", המקיימת טיסות מבודפשט לכל בירות אירופה, משמשת גם כנקודת מעבר למטענים הנשלחים מישראל ליעדים אחרים מחוץ להונגריה. החברה ההונגרית תקיים בחודשי החורף טיסה אחת בשבוע בקו תל־אביב והחל מחודש מארס תפעיל שתי טיסות בשבוע. נמסר, כי "אוריין" משמשת גם כסוכנת המטען הכללית של חברות התעופה "אפראמריקן" ו"אוריאנקה" (קולומביה).

מתעניינים בתכנית

אנדראס פטקו, סגן שר האוצר ההונגרי, ונציגים נוספים מראשי המשלחת ההונגרית שעשו בארץ באחרונה, היו בסוף השבוע הקודם אורחי בנק ישראל. בפגישתם עם נגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו, גילו חברי המשלחת ההונגרית עניין רב בהישגי התוכנית הכלכלית בישראל ועמדו על התרומה לייצוב והבנה של המשק הישראלי כבסיס לשיפור כלכלת המשק ההונגרי.

מרדכי פרנקל, מנהל בכיר בבנק ישראל, וד"ר אבי בן בסט, מנהל מחלקת המחקר הציגו לפני המשלחת ההונגרית את ההתפתחויות הכלכליות במשק הישראלי שהובילו לתוכנית הייצוב הכלכלית בשנת 1985, ופירטו את עיקרי התוכנית והשלכותיה. ד"ר דוד רוטנברג מהפיקוח על הבנקים הציג לפני המשלחת את מבנה מערכת הבנקאות הישראלית. ד"ר רפי מרון, האחראי על היחסים הבינלאומיים בבנק ישראל, הציג את מערכת קשרי ישראל עם קרן המטבע והבנק העולמי.

תדלוק חופשי

לאפשר תחרות חופשית בתידלוק מטוסים — מציע מנחם לאופר, מנכ"ל חברת "לאופר תעופה". במכתב ששיגר לאריה גרוזבורד, יו"ר מועצת המנהלים של רשות שדות התעופה. לדברי לאופר, יש לאפשר לכל חברה בעלת תשתית המאפשרת תידלוק מטוסים לעסוק בתידלוק — כמסקנה משביתת המתדלקים בנמל בן־גוריון שהפכו את נמל האוויר לג'ונגל. במכתב תשובה ששיגר גרוזבורד ללאופר הוא מציין, כי רשות שדות התעופה בודקת את המצב, וכי כאחד הלקחים משביתת המתדלקים נשקלת האפשרות להתיר לחברות אחרות לתדלק מטוסים, אם יימצאו חברות כאלה. (ת.מ.)

תיירות לשוויץ

עשרה נציגים מחבל ברנים אוברלנד שבשוויץ הגיעו לישראל במסגרת עידוד קבוצות תיירות ישראליות לחבל השוויצי. המציע לתייר, נוסף על מנוחה, גם ספורט ובעיקר גלישה, סיורים מודרכים ופופ־פולקלור. חברי המשלחת הם מומחי תיירות בתחומים שונים — סוכני נסיעות, בעלי חברות להשכרת רכב, בעלי מלונות ומועדוני ספורט ומנהל משרד התיירות המקומי. ראש המשלחת הציג אמש במסיבת עיתונאים סקר שוהים על הרגלי התיירות מישראל לחבל, לפיו 25 אחוז מהתיירים הישראליים מגיעים ללינות לילה, 25 אחוז באים במסגרת קבוצות מאורגנות ורק 20 אחוז מגיעים בחודשי החורף. מספר התיירים הישראליים לחבל ברנים אוברלנד הוכפל מאז 1971 ומאז הגיע ל־22.5 אלף. (ת.ב.)

בטחונות טובים

הבטחונות על אגרות החוב של "מלונות דן", "הכשרת הישוב" וחברת "ליפשיץ" טובים, למרות המשבר בענף התיירות — טוענים כלכלני "אילנות דיסקונט", שבדקו את החברות האלה על רקע המשבר בענף התיירות והמלונאות, המתבטא בין השאר בירידה של 17 אחוז במספר הלינות של תיירים.

מהבדיקה עולה, כי לאגרות החוב יש תשואות אטרקטיביות: "מלונות דן" — תשואה נטו של כ־10 אחוזים (צמוד למדד), "מלונות דן 2" — 5.9 אחוזים (צמוד למארק), "ליפשיץ" — 10.7 אחוזים (צמוד למדד) ו"הכשרת הישוב" — כ־9 אחוזים (צמוד למארק).

הבדיקה של "אילנות דיסקונט" התייחסה לסוגי השיעבוד, שווי הבטחונות ביחס לשווי האג"ח, התחייבויות לשיעבודים נוספים לצורך היוון הבטחונות והלוואות ושיעבודים נוספים. ב"מלונות דן" שווי של הנכסים, לפי הערכת שמאי, הינו מעל 200 אחוז משווי האג"ח וב"הכשרת הישוב" שווי הנכסים הינו פי שלושה משווי האג"ח. ב"מתתיהו ליפשיץ" השיעבוד על בית המלון בחוף ים הגליל הינו רק שני בדירגה, אולם על־פי הערכת שמאי, הכוללת השקעות נוספות שנעשו במלון, שיעבוד זה עדיין טוב יחסית (א.נ.).

חובות מכון וייצמן

החוב של מכון וייצמן למדע ברחובות הוא מעל ל־20 מיליון דולר — מציין הנשיא החדש של המכון, פרופ' חיים הררי, באגרת לעובדים המתפרסמת בעלון הפנימי של המכון, וטוען כי במכון ממשיכים להוציא יותר מהמתוכנן. לדבריו, כדי להגיע לאיזון יש "לחסוך בשכל", להכפיל את המאמצים לגיוס תרומות, לצאת במסע ציבורי כדי להגדיל את תמיכת הממשלה במדע הבסיסי ולהגביר את המאמצים להשגת מענקי מחקר ממשלתיים, תעשייתיים ואחרים, מהארץ ומחו"ל. (ח.מ.)

חוק פוגע

הגדרות החוק הקיים לעידוד תעשיות ומיסים התשכ"ט 1969 פוגעות בתעשייה ואינן תורמות לעידודה — כך מגדיר את המצב חזי גוטמן, ראש אגף כלכלה וסחר חוץ בהתאחדות התעשיינים, במכתב ששיגר אתמול לנציב מס ההכנסה, יאיר רבינוביץ'. גוטמן תובע לשנות את הוראות החוק באופן שחברה העוסקת בהקמת מפעל תעשייתי ובייצור טרום שיווק תהיה זכאית להטבות מס מהן נהנית חברה תעשייתית לפי החוק. הוא מזכיר לנציב מס ההכנסה, כי החוק הנוכחי מגדיר מפעל תעשייתי כמפעל שבבעלות חברה תעשייתית שעיקר פעילותה בשנת המס היא פעילות ייצורית. הגדרה זו, לדבריו, מונעת מהמפעל הנמצא בהקמה, והמייצר לצורך יציאה ראשונית לשוק, את ההטבות המגיעות למפעל תעשייתי. (ח.מ.)

קנס ל"גלי"

חברת "גלי", העוסקת בין השאר בייצור ושיווק נעליים, נקנסה בבית־משפט השלום בתל־אביב בסכום של 5,000 ש"ח בגין הטעיית הצרכן במודעות פרסומת, בעקבות תלונה שהגיש משרד התעשייה והמסחר. בספטמבר 87 פרסמה החברה מודעות בעיתונים, שהציעו לחיילות המשרתות בשירות סדיר לקנות נעלי "פלייט" מתוצרתה. במודעות נאמר, כי מאחר שהצבא הפסיק לנפק 'נעלי גולדה', יכולות החיילות לבחור נעליים אזרחיות שחורות על־פי רשימה שפירסם צה"ל וכי "מקום של כבוד ברשימה זו יש ל'פלייט'".

מסתבר, כי צה"ל לא פרסם רשימה או הנחיה המתירה לחיילות לנעול נעליים גבוהות, והמודעות הטעו מאות חיילות שקנו נעלי "פלייט", ובעקבות זאת הועמדו למשפט ונקנסו. החברה הואשמה בעבירה על חוק הגנת הצרכן וכאמור, הורשעה ונקנסה. (א.נ.)

"אמפל" בישראל

לראשונה זה שנים, תקיים השבוע מועצת המנהלים של חברת "אמפל" את ישיבתה בישראל. "אמפל" היא חברה אמריקנית־ישראלית וחברה־בת של בנק הפועלים. במועצת המנהלים של החברה ושל החברות הבנות שלה חברים בין השאר אישים ידועים מקהיליית העסקים בארה"ב, והם ייפגשו במהלך ביקורם בישראל עם אישי ממשל ומשק. כן יסיירו ברחבי הארץ.

היקף הפעילות של החברה מגיע ל־1.2 מיליארד דולר ובמשך 46 שנות קיומה השקיעה במפעלים טכנולוגיים, חקלאיים, מסחריים ופיננסיים בישראל. (א.נ.)

העורך הכלכלי: צבי טימור

ביקורת אופרה

נקודות אור פה ושם

אלה לזר־שריף

האופרה הישראלית החדשה בביצוע הספר מסביליה מאת רוסיני, מנצח יואב תלמי, יום ה' 1.12 אודיטוריום דוהל.

ג'ואקינו רוסיני, היה ללא ספק, גיבור הערב בבכורת האופרה הישראלית החדשה ל"ספר מסביליה". זוהי אופרה יפהפיה ומושלמת, מין שלמות מוצרטית כזאת ולכן יכולה לשאת ביצועים שונים ברמות שונות ועדיין יוכל הקהל לקבל מסר נכבד.

יצאתי ברגשות מעורבים מן הביצוע הנוכחי. ישנה תמיד ההתלבטות בין נדירות ביצוע מתוך ערכים אמנותיים גרידא או גם מתוך שיקולים לאומיים, וקשה להימנע מכך. אם מתוך שיקול אמנותי גרידא, הרי היה כאן ביצוע נחמד, מקומי, אפילו פרובינציאלי של "הספר מסביליה" עם נקודות אור פה ושם ברמה גבוהה יותר. אם גם מתוך שיקול לאומי, הרי היה כאן הישג נכבד המוביל אותנו בדרך נכונה ובטוחה לקראת בית אופרה טוב שיפעל בצורה סדירה, ויספק את רצונם וטעמם של אוהבי האופרה במדינה.

איני יכולה להימנע מלשלב בין השניים משום שאנו נמצאים כל הזמן בתהליך בנייה למרות שכולנו, בדרך כלל, חסרי סבלנות. חייבים גם לציין שאודיטוריום דוהל הינו אולם המתאים, אולי, להצגות ילדים אך בוודאי שלא לאופרה הן מבחינה אקוסטית, הן מבחינת גודל הבמה והאולם, והן מבחינת הקרבה בין הקהל לבמה. חסרה לי תחושת האשליה שהמרחק בין הקהל לבמה עוזר ליצור. הקהל יכול היה, כמעט, לגעת בנגנים ובזמרים ובוודאי שראה את כל אותם הפרטים הקטנים שהמרחק מונע מלהבחין בהם. האינטימיות הזו מיותרת במקרה זה לחלוטין, ואם מדברים על תהליך של בנייה, הרי נחכה בקוצר רוח לגמר בנייתו של משכן האופרה משום שמגיע לה, לאופרה שלנו, בית טוב יותר.

ובאשר למבצעים עצמם: מעל כולם התבלט ביכולתו הדרמטית והקולית הזמר קלוד קורביי בתפקיד דון בזיליו, המורה למוסיקה. כל תנועה שלו היתה מלאכת מחשבת ותגובת הקהל לא הותירה כל ספק לגבי מיהו כוכב הערב. זהבה גל בתפקיד רוזינה דומה כי ניסתה באריה הראשונה שרה לכבוש את הקהל עם כל הנעניירות הקוליות והמשחקיות האפשריות. הניסיון גרם להגזמת יתר וללחץ קולי ולא הצליח, אך ככל שהתקדמה האופרה כך השתפרה זהבה גל, ובסך הכל הגישה ביצוע יפה ביותר והוכיחה טכניקה קולית מצוינת ויכולת משחק מרשימה.

לאדי צ'מה בתפקיד ד"ר ברטולו קרה תהליך הפוך. בהתחלה היה מצויין, אך ניצל את כל אפשרויות ההצחקה שבידו ובהמשך כבר לא נותרו בידיו אמצעים נוספים להצחיק והוא חזר על עצמו. אי לכך, חלה נסיגה באיכות הביצוע שלו. לזמר צעיר זה, שהוא נכס יקר ביותר לאופרה הישראלית, יש כשרון קולי ודרמטי עצום ועם הדרכה נכונה ובהדרגה יש להניח שיוכל להגיע רחוק ביותר.

ובאשר לפיגארו: נאמר "פיגארו פה, פיגארו שם". אך בביצוע הזה, לצערי, פיגארו ממש נעלם. ואם נעזוב לרגע את ההתחכמויות, הרי העובדות היו עצובות ממש. התפקיד שאמור לשאת על כתפיו את האופרה הזאת, תפקיד הספר פיגארו מלא החן, התחכום וההומור, זכה לביצוע חיוור, חסר חוט שדרה ואפילו מרגיז על־ידי הזמר רוברט גלברייט, בקול בעל ויבראטו גדול מדי ובכבדות המגוחכת למוסיקה ולעלילה. כאשר נתקלים בתופעה כזו נשאלת השאלה מי אחראי, למעשה, לבחינת הזמרים האורחים. האם נבחר זמר זה דווקא משום המחשבה על איכותו הטובה (ואז יש להטיל ספק בחושב המחשבה הזו) או בגלל סיבות אחרות?

עוד יש לציין את הטנור דייוויד אייזלר בתפקיד הרוזן אלמוויווה, בעל קול יפה וטכניקה טובה, אך יכולת משחק בינונית. תפקיד משנה שבוצע היטב הוא של פיורלו, משרתו של הרוזן, אותו שר שורין סמיליאן.

התפאורה המצוירת בעיקרה של ז'ק בראון דווקא הלמה את הבמה המוגבלת והיתה נעימה למראה. הביגוד של לו גלטריו, למעט רגעים מבריקים, היה שמרני. המנצח יואב תלמי שלט בזמרים ובתזמורת, אך מעט להט איטלקי נוסף לא היה מזיק לו וכך גם לתזמורת הקאמרית הישראלית אשר קבוצת המיתרים שלה צלצלה רדויה משהו. המוסיקה הזאת דורשת תזמורת סימפונית מלאה וצליל שמן וגדול ולכן ניתן, במקרה זה, לתרץ את הדלות של התזמורת בכך. היה רצוי, כמובן, מראש לא להעמיד את התזמורת הקאמרית הישראלית במצב שלא תוכל לעמוד בו וזו שאלה עקרונית של תזמורת קבועה לאופרה.

הרגשות המעורבים נותרו, האשליה איננה אך ההישג קיים ויש להמשיך בדרך זו.

הספר מסביליה

תיאטרון

מטרטפים

יוסי ונונו

העלאת המחזה "טרטיף", בימי שיש העליזים שנחתו עלינו במעט במפתיע, מתבקשת מאליה. האמת היא שבסמינר הקיבוצים החליטו על הרפרטואר עוד בקיץ, המציאות כנראה לא רצתה לקלקל. מבחינתם של המורים לדרמה בסמינר זו הזדמנות מצוינת להרגים לתלמידים איך להעלות קלסיקה שתהיה גם אקטואלית, אז מי אמר שהמרצים לא נותנים חינוך טוב?!

ערנה שביט הבימאית: "...טרטיף לא נמאס. להפך — יותר ויותר מתגלית לי גדלותו — בוא נאמר בפירוש — גאונותו של המחזה הזה. מי שמאשים את מולייר בכתיבת מחזה אנטי־דתי חוטא לתבונתו, כמונו — מולייר ידע שעם אמונה דתית־אמיתית אין ויכוח". בגרסה של שביט החץ מופנה לחילוני, זה שמתבייש בחילוניותו ומוכן להתכופף לכל שביב אמונה שנקרה בדרכו.

שביט: "על רוכו הנאשמים מעמיד מולייר דווקא את האורח אורגון, בורגני, חילוני וזה מתפתה, כמתבגר מאוהב, לתענוגות השיעבוד הרוחני: באמונה דתית כפייתית הוא מוצא גאולה מן החרות ומן הצורך ליטול על עצמו אחריות לחייו הוא ולחיי בני משפחתו".

כששביט מדברת על מתבגר מאוהב, היא מתכוונת לזה. יש בהצגה קטע בו המשיכה בין אורגון לטרטיף מקבלת ממוש בימתי תרתי־משמע, עושים אהבה עם הדת.

שביט: "הדת מספקת לו תשובה לכל ספק... הוא מוצא בדת — כדבריו — אושר מוחלט. באושר הזה אין מקום לבדיקת האמת, לראייה מפוכחת של המציאות. לפיכך — אורגון המאושר הוא אורגון עיוור ובעיוורונו הוא מביא אסון על בני ביתו". כך שאם חשבתם שאתם הולכים לקבל חיזוקים, היינו לצחוק קצת על הדתיים, תשכחו מזה!

עיצוב התפאורה: עתליה קפלן וערנה שביט שגם אחראית על הנוסח העברי. התאורה היא של רחל ניימן. מבצעים תלמידי שנה ג' במגמה למשחק סמינר הקיבוצים.

ההצגה באולם הדרמה של הסמינר ביום ב' 5.12 עד יום ה' 15.12 20:30, ביום ו' 9.12 15.00 וב־16.12 צוותא ת"א.

מתעופפים

"פיטר פן" תיאטרון חיפה, "טלה אמרגנים"

יוסי ונונו

סיפורו המוכר והידוע של פיטר פן הפך למחזמר וזה לא צריך להפתיע אף אחד. את הקשיים האובייקטיביים של הסיפור אין בעיה לפתור, בעידן של פירוטכניקה מתקדמת גם דמבו יוכל לעוף מקצה אחד של הבמה לקצה השני ועדיין להישאר פיל, על אחת כמה וכמה פיטר.

"פיטר פן", הפקה עתירת אמצעים, היא ניסיון ראשון (אם לא לוקחים בחשבון את "סאלח") לקטוף את פירות פריחת המחזמר שכידוע התחילה עם "עלובי החיים" והמכול עוד לפנינו. המחזמר הפקה משותפת של "טלה אמרגנים" ותיאטרון חיפה הוא הזדמנות לתיאטרון למלא את הקופה הריקה. הרבה תותחים גויסו להפקה הזו ובראשם חנוך רוזן, שטן גבאי וחני נחמיאס שבקרב הילדים, לפחות, היא כוכבת לא קטנה. גם חיה סמיר וצחי נוי לוקחים חלק. מדובר בבידור פרופר, הצגה לכל המשפחה. ספקטקל מהה־ב שאמור לעורר קריאות התפעלות, המוטו דווקא להרהיבו

התפעלות אמורה להיות?! משימוש מתוחכם במכונות במה שיובאו במיוחד מחו"ל, מפעלולים שהם המלה האחרונה בשטח הזה, כולל מכונת תעופה שתגרום לכמה שחקנים להתרומם קצת ולרחף. רוזן שבדרך־כלל כוחו בשתיקתו ידבר קצת וזה דווקא מוצא חן בעיניי. אחרי "פיטר־פן" הוא יוכל לנוע בציר פנטומימאי־שחקן, כשיבוא לו הוא ישתוק וכשיבוא לו הוא ידבר, בסוף הוא עוד ישיר. נראה לי שמבחינת הקריירה שלו זה צעד כמעט מתבקש, הוא נוטה להסכים עם זה, לא. צעד קדימה אפשר לקרוא לזה התרחבות. לחני נחמיאס זה מחזמר שני בנוסף ל"סלאח". כל השאר השחקנים, מנוסים פחות או יותר, ינסו ליצור את אותה היסטריה שנוצרה סביב ה"עלובים" בתקווה לחזור על השלאגר.

חג החנוכה הוא מבחינת "פיטר פן" יריית הפתיחה אחר־כך מתכוונים המפיקים להמשיך ולהריץ את המחזמר וכמה שיותר — יותר טוב. הפקה יקרה שנראה לי שיש לה את כל הסיכויים להפוך להצלחה. הצגות ראשונות, ימים אלו בחיפה ב־21.12 נודדים תל־אביבה.

חנוך דוזן

עלינא תורי

ביקורת מחול

משהו ישן, משהו חדש, ומשהו שאול

גיורא מנור

להקת "הבאלט הישראלי", שמנהליה הם הלל מרקמן וברטה ימפולסקי, החלה להופיע בתכנית המורכבת מיצירות מוכרות, ותיקות, מן הרפרטואר העולמי, ועבודה חדשה מאת ימפולסקי, "הארמוניום" שמה.

מחול "הסילפידות" מאת מיכאל פוקין, המהפכן הגדול של הבאלט בנאה ה־20, פתח את התכנית. אלה מחולות, לצליליו של פרדריק שופן, היצוקים בתבניות חוואתיות כליך פשוטות לכאורה, שיופיין נראה כאילו הוא מוכן מאליו, טבעי, זורם, לא מתחכם, רענן גם כיום, שמונים שנה אחרי שבוצע לראשונה בפטרבורג בשנת 1907 וולא על־ידי להקתו של דיאגילב, ה"באלט רוסי", כפי שנכתב בתוכניה, שנוסדה רק שנתיים מאוחר יותר, אבל הוא שהביא את ה"שופניאנה", כפי העבודה נקראה תחילה, למערב, אחרי ששמה הוסב על־ידי דיאגילב ל"הסילפידות".

הפעם זכה הבאלט המופשט הראשון הזה לביצוע הוגן, אם כי לא מבריק. בין שתי הסולניות היתה זו אורנה קוגלהרדי, שתפסה את רוח המחול העדין והזורם הזה, ואילו ונדי לוקינג היתה, לטעמי, נוקשה, ולעתים קרובות "רדפה אחרי המוסיקה". ברונו ורזאנו, כגבר היחיד בחברת הנשים, היה חיוור למדי.

ודווקא את הקטע האהוב עלי ביותר, המצינה בה מחרוזות של זרועות נפתחת ונסגרת כמין שער של סוכת־מטפסים נמחק, משום מה, בביצוע הנוכחי, וזה חבל מאוד, לדעתי.

חשוב להביא לפני הציבור הישראלי יצירות ותיקות ומעולות מסוג זה, אבל ככל האפשר תוך שמירה על שלמותן האותנטית.

"הרמוניום" מאת ברטה ימפולסקי הוא מחול כביכול "מודרני". המוסיקה החסרה מבנה ברוך (מאת ג'ון אדמס) יש בה באמת אווירה של שחקים ועננים, ואת אלה הביא לבימה המעצב משה שטרנפלד, שגם העמיד במרכז גרם מדרגות המוליך לשום־מקום. זהו מבנה נאה, המנוצל אמנם לעליות וירידות והוא גונב את ההצגה, ברגע בו הרקדנים מסיעים אותו על פני הבימה ומסובבים אותו כמין קרוסלה.

התנועה שאובה בעצם מהסגנון המודרני דווקא והאם באמת הבחנתי ב"קונטראקשן" אחד או שניים?!, אלא שזה מילון תנועה "מודרני" שגרתי ומיושן למדי.

ברטה ימפולסקי טובה מאוד כתנועה לתנועה ב"שרשראות תנועה" מהבאלט המסורתי. הפעם ניסתה ללכת אל המופשט התלוי באווירה וברגשות, והדבר לא כל־כך עלה בידיה. עודף כניסות ויציאות קוטע את התפתחות התנועה שלא לצורך.

התלבושות הלבנות, הפשוטות, של הרקדנים, ציור הרקע המופשט והמודרני היו אסתטיות, אבל ממש כשם שהמודעות הנכבדות מסתיימות בחלל הריק, כך גם המחול כולו לא נע לעבר מטרה מוחשית כלשהי, ולו מרומזת.

"נשף הסיום" בבית־ספר לבנות נכבדות הוא באלט קומי מצוין. גם הוא כבר כמעט בן 50, אבל עדיין לא נס ליחו. יש בו מה"שואו־ביזנס" האמיתי, וניכר הנו ברקדנים, שהם נהנים, וכמותם גם הקהל, שמילא את תיאטרון ירושלים עד אפס מקום.

"הנערה עם הצמרת" היתה משעשעת מאוד ורקדה בתנופה וחופשיות מסכנת. (לצערי לא יכולתי להבין מהתכניה, מי היתה זו ענת ציקורניק או ג'ין ניטון שרקדה, כי הן מתחלפות בתפקיד זה. הן יצטרכו להחליט ביניהן, למי מגיעים השבחים.) ג'רמי אלן, כגנרל זקן, היה מצוין. ערי רסקל בתפקיד "המתופף הקטן" היה נמרץ, אבל מעט נוקשה. בין הבחורים, הקאדטים, הבאים להתארח בנשף־הסיום, בלט יוסי טאפיירו, שבמפגש "גוונים במחול" ראינו את עבודתו הכוריאוגרפית שזכתה לשבחים. משום מה ציפיתי לראותה מבוצעת עתה במסגרת להקת ה"באלט הישראלי", אבל הדבר לא נסתייע, כנראה.

ה"באלט הישראלי" ממלא תפקיד נכבד בנוף הריקוד שלנו, בייחוד בכך, שהוא מאפשר לחובבי הבאלט הקלאסי לחזות ביצירות, המהוות את הרפרטואר העולמי הבסיסי.

ביקורת תערוכה

מיתוס וניפוצו

דורית קדר

במוזיאון "יד לבנים" בהרצליה מוצגת תערוכת "עם בונה ארץ". האוצר הוא רמי כהן. התערוכה מלווה בקטלוג הכולל שלוש המאמרים — "מאה שנות הסטוריה ישראלית בראי הציור" מאת יעקב שביט, "בצלאל: בין הציוניזמוס" מאת גדעון עפרת ומסה על האנדרטאות בארץ מאת אסתר לוינגר.

חסר בקטלוג מאמר מעמיק על ההתפתחות הצורנית של אמנות ישראל בראי ההסטוריה, הכולל לדוגמה את סקירת המטמורפוזה שחלה, בדמות עובד האדמה מתקופת בצלאל הראשונית, דרך דימוי אידיאלי של עובד אדמה כערבי, החלוץ והקשרו החברתי, החלוץ לצד פועלים עירוניים בתקופת מחאה פוליטית וחברתית, וההבהרות על מקורות צורניים — ארט־נובו, ניאו־דמונטיציזם, השפעת אמנות מצריים העתיקה, השפעת האמנות הצרפתית וכדומה.

מסה מסוג זה הכרחית כאשר מדובר בתערוכת אמנות. ההיבט ההסטורי הנו הכרח, ללא ספק, אך עליו לעמוד לצד הניתוח הצורני ולהשלימו. חוסר בקטלוג מתלווה לחוסר שני ואולי המהותי ביותר — שלד התערוכה, היעדים ומימושם. אלו לא נמצאים בקטלוג ולא בתערוכה עצמה.

בתערוכה עולה רעיון הבנייה הפיזית והרוחנית של המדינה, בד בבד עם עבודות העוסקות בניפוץ המיתוס. שני הנושאים יכולים היו לעמוד אחד ליד השני, על מנת להמחיש את המיתוס ואת ניפוצו, או להעמידם בחלקים שונים לחלוטין. הגישה אליהם חייבת היתה להיות דיכוטומית ומשקפת דיכוטומיה ומתח זה; יתר על כן תערוכה כזו חייבת היתה להיבנות על רעיונות מנחים — כדמות היחיד כסמל אידיאל פיזי או אידיאל מופשט, דמות החברה, הנוף כחידוש חברתי או נוף כחלק מתמונת חיים כוללת, דמות הערבי־האידיאל, או ה"ריאליזם" וניפוצו. כל אלו היו עשויים להיות ממוקמים כרונולוגית על מנת שהצופה יראה את השוני הסגנוני והרעיוני בתוספת הבהרות צורניות. סינון העבודות אף הוא לא מספיק נוקשה. לצד עבודות בעלות חשיבות היסטורית ואמנותית מירבית — ממוקמות עבודות שהקריטריון האמנותי הטהור מוטל בספק, אם כי ניתן תמיד להכליל על מנת להביע רעיון כלשהו.

הסימפוזיון שליווה את התערוכה שיקף את הצד החובבני שבה. פרופסור שביט עמד על ההיבט ההסטורי, גברת לוינגר מסרה הרצאה טובה ומעניינת על התפתחות האנדרטאות והמשמעויות ההסטוריות חברתיות וצורניות אלא שהתרצאה יצאה מהקשרה, וחסר בה חומר על התערוכה עצמה. מי שמשתתף בסימפוזיון שכזה חייב להכיר את התערוכה על בוריה ולהתייחס לנושא כמו הדוגמות מעשיות בשטח אחרות חל פיצול ללא לעניין וקהל הקוראים מתחיל להגיב בעצבנות ובחוסר סיפוק.

מוזיאון הרצליה ירע תערוכות וסימפוזיונים טובים מאוד בעבר ומאורע זה בהחלט נראה כבן חורג שאינו מסוגל בפעילות. יש לפלוט אותו ולהוזר בעתיד מקבלת תערוכות שאינן עונות על דרישות הקריטריונים האמיתיים, שפירושם — אוצרות שלדית מסיבית, הבהרות לצד כל תמונה וסימפוזיון שנוגע יותר לגרעין התערוכה ולא סביבה.

●●●

במוזיאון "יד לבנים" בפתח־תקוה תערוכה של הפלסת סוניא נטרא בצד תערוכת דגמים של בתי־כנסת מעץ בפולין במאות ה־17 וה־18, אשר נבנו על ידי משה ורבין מקבוץ יקום. התערוכה הינה בעלת חשיבות רבה, שכן היא מתעדת את בתי־הכנסת מעץ שנשרפו ולא הותירו שריד. הדגמים נבנו על בסיס של צילומים והקטלוג המלווה מעניק תאור מלא על החיצוניות, הפנים, המימרים ומיקומם של בתי־כנסת בפולין. עבודת ה"בנייה" עצמה מצויינת בשל החשיבות שניתנה לכל פרט ופרט והיא משמשת יד לזכרון המורשת התרבותית כאשר זו מהווה תחליף הנכחד ויזואלי מקיף ומיוחד במינו.

חוברת עבודה לילדים מאת אירנה אורנר מלמדת את הילדים כיצד להסתכל על מבנים — תצורות גגות, דלתות, חלונות, קירות, תכנית פנים וחומרים.

החוברת מפעילה את זכרונם של הקוראים באמצעות משחקים. שיפוץ העיטורים התואמים את בתי־הכנסת. כן מצביעה החוברת על המבנה המשותף לבתי־כנסת ולכנסיות בעולם כולו, כדי לנסות ולבנות על־ידי שימוש בקריטריון הצורני השוואתי.

בעריכת יואב אגיב

פרומיתיאוס — לא חלום אלא אירופה בקרוב

בישראל עדיין לא התחילו בהשקעות כבדות, על־מנת להרחיב כבישים ולאפשר לתנועה לזרום. באירופה עובדים עכשיו על מיחשוב כלי הרכב והאוטוסטרדות. "פרומיתיאוס" הוא שמה של תוכנית, שנשמעת דמיונית, להגברת הבטיחות בכבישי אירופה ולמניעת בזבוז בדרכים.

השורות הבאות לא יביאו נחמה, לנהג הישראלי. התקוע בפקקים המצויים מכל עבר בתאונות. הן עלולות להביא אותך לידי קנאה, אבל לקצת תקווה: אירופה נמצאת בתהליך של ארגון מחודש של כל מערכת התחבורה המוטורית שלה, מתוך הנחה "ראשית ואווילית", שנהגיה זכאים לתנועה יעילה יותר, בטוחה יותר וכלכלית יותר. אירופה החליטה, שבמקום להטיף לנהגיה מוסר, עליה קודם כל להציע להם מערכת תנועה שפויה (משוטרת? מהסבנית!), ורק אחר־כך לבוא אליהם בטענות, אם עדיין ייכנסו לפקקים, או יביאו על עצמם תאונה.

אירופה הולכת על "פרומיתיאוס" והשקיעה בו ממון רב. ל"פרומיתיאוס" חברו [illegible]מנית יצרני הרכב האירופאים, כל ממשלות השוק האירופי המשותף, כ־40 מכוני מחקר, וכן יצרני מערכות תקשורת ומחשבים למיניהם. הרעיון: לצייד את המכוניות ואת רשת הכבישים במערכות מידע ובטיחות חדישות ביותר, במטרה להניע את הרכב בלא הפרעה (פקק או תאונה) ובבטיחות מלאה.

פרומיתיאוס

"הפסימיסטים מתאוננים על שטף המכוניות, ההולך וגואה בכבישי היבשת ואינם רואים מוצא", אומר ד"ר כריסטיאן פוי, האחראי במרכז המחקר והפיתוח של פולקסווגן על פרויקט "פרומיתיאוס", "ואילו האופטימיסטים נענים לאתגר של יצירת תנועה עתידנית, אשר תהיה יותר חלקה, יותר מהירה, חסכונית יותר, מזוהמת פחות ומסוכנת אף כמעט".

מה מריץ את האירופים לקראת הפרויקט? קודם כל, התפישה הבסיסית האומרת, שתנועה עצמאית וחופשית של אדם מודרני היא מוצר שעל החברה (קרי, הממשלה) לספק לכלל הבריה. הממשלה רואה עצמה אחראית לאדם כ"הומו מטוריקוס", ואינה מעלה כלל בדעתה שעליה להגבילו, להחניקו או לדחפו לאמצעי תחבורה, שהוא אינו רוצה בהם.

תעשיית הרכב באירופה היא התעשייה החשובה ביותר בה. בגרמניה, למשל, כל מועסק שביעי מוצא את פרנסתו בהקשר של רכב. גם את איטליה, צרפת, בריטניה וספרד קשה לראות ללא מפעלים, הפולטים מקווי הייצור שלהם רבבות מכוניות מדי יום. הממשלות לא יהינו לפגוע בתשתית כלכלתן על־ידי יצירת מצב, שבו האירופי יפסיק לרכוש מכונית פרטית מחוסר אפשרות לעשות בה שימוש יעיל או מהנה, או שניהם ביחד. יש, אם כן, לדאוג למערכת קליטה מתאימה למיליוני מכוניות חדשות (למעלה מ־10 מיליון בשנה בשלוש השנים האחרונות), אשר לא תסתם ותהפוך לאי־תנועה.

מערכת הכבישים הקיימת, כך מתברר, יכולה להסיע עוד מיליוני מכוניות, אך בתנאי שתיועל ותשופר. במלים אחרות, יש לפתח כלים חדשים, שיצליחו לבצע ייעול ושיפור אלה. פיתוח זה יענה גם על בעיית עלות סלילתם של כבישים חדשים. אלה נעשים יקרים יותר ויותר משום שלצורך סלילתם יש לרכוש אדמות יקרות, אשר טבען של אלה הוא, הפלא ופלא, להיות יקרות יותר.

דו־שיח בין־רכבי

"פרומיתיאוס" נטל על עצמו את האתגר לתת תשובה לכל הבעיות הללו תוך היצמדות לרעיון, שאין ליטול מן הנהג את ההגה. במלים אחרות, הנהג ימשיך ליהנות מעצמאות בנהיגה ובשיפוט של המתרחש בכביש.

"צעדים רבים נקטנו עד היום", אומר ד"ר פוי, "לשיפור רכב מסויים או תת־מערכות תחבורה. אך טרם נעשה כל ניסיון ללכד את כל גורמי התנועה וכל הגורמים, שיש להם קשר משמעי לתנועה, לכדי מערכת משולבת אחת". הוא מוסיף, כי "זו אינה יכולה להיקרא 'המלה האחרונה של התעבורה והנדסת הרכב', אם תאונה המתרחשת בערפל מובילה בהכרח להיווצרות תוהו ובוהו על הכביש ולהיפגעות של מאות אנשים. מצב זה ניתן למניעה בפשטות, על־ידי מערכת מידע, אשר הרכב הנפגע יכול לשגר ממנה אוטומטית אותות אזהרה לכלי־הרכב שאחריו, כדי למנוע מהם המשך נהידה אל אתר התאונה. מערכת זו מובילה, כמובן, להקמת מערכות תקשורת קבועות בין כל הפרטים הנוטלים חלק בתנועה. "רק חישבו", זוקף ד"ר פוי אצבע על מצחו, "על הפוטנציאל הטמון בשיתוף הפעולה שייווצר בהצטלבויות, מחלפים ועקיפות".

המבנה הארגוני של "פרומיתיאוס" יכול לספר את הסיפור העתידני הזה כמעט במלואו: בוועדת ההיגוי של הפרויקט יושבים 11 נציגי החברות, הנוטלות חלק בפרויקט. ועדה זו מתאמת שתי פעילויות מרכזיות: מחקר תעשייתי ומחקר בסיסי.

המחקר התעשייתי עוסק בשלושה תחומים:
— PRO-CAR, סיוע לנהג באמצעות מערכות מחשב.
— PRONET, תקשורת בין רכב לרכב;
— PROROAD, תקשורת בין הרכב לסביבה.

המחקר הבסיסי עוסק בארבעה תחומים:
* PRO-ART, פיתוח שיטות ומערכות בינה מלאכותית (התיאום — צרפת).
* PRO-CHIP, חומרה לעיבוד נתונים ברכב (והתיאום — גרמניה).
* PRO-COM, שיטות וסטנדרטים לתקשורת (והתיאום — איטליה).
* PRO-GEN, תכריט תנועה עתידני ליישום שיטות תנועה חדישות (והתיאום — בריטניה).

תפקידן של שבע הפעילויות הוא ניסוח הדרישות מן המערכות העתידניות, כדי לאפיין עבור התעשיות האירופיות את המכשור והמערכות, הדרושים לפרויקט.

נהיגה בעזרת־מחשב היא רעיון, שכל יצרני הרכב שוקדים עליו: מחשב־יועץ־בוטיחה, המסייע לנהג לקבל החלטות בזמן נהיגה, ובעיקר — במצבי חירום. "פרומיתיאוס" יתאם, יחליף מידע וכוון. כל יצרן יוכל ליהנות מפרי המחקר של מתחרהו, כשהמטרה של הכל — לשמור על הלקוחות כשהם חיים. מחשבים אלה גם יטלו על עצמם את משימת הקשר, שבין כלי־הרכב שעל הכביש (כדי למנוע ארוע ערפל, למשל). לכן, עליהם להיות תואמים זה לזה במדויק: "הלו, וולבו, כאן אודי, אתה עוקף בדיוק מולי, השתדל לפנות את המסלול, אחרת..."

היישות הממוחשבת תסייע גם להרחבת שדה הראייה של הנהג. מערכות ראייה אלקטרוניות יסרקו את הכביש, וייצרו מרחב בטיחות גדול כהרבה מזה, העומד כיום לרשות עיני הנהג. ביריד פרנקפורט האחרון הציגה "פולקסווגן" מערכת כזו, כשהיא נעזרת בשני אקרובטי קפצת: הללו קיפצו לגובה ולרוחב הקפצת, ומערכת הראייה עקבה אחרי כל תעלוליהם. "אני רוצה להוכיח" — אמר ד"ר פוי, שעמד ליד זוג האקרובטים — "מה מסוגלת מערכת כזו לתת לנהג ומהן אפשרויותיה".

אבל בכך לא תמו מטלותיה של הרשות הממוחשבת: הסביבה יוצרת בלי הרף מידע, הדרוש להתקדמות יעילה ובטוחה, והמחשב יקלוט מידע זה בזמן אמיתי וימסור אותו לנהג. מידע זה יכול להיות ערפל בקטע כביש, עבודות בדרך, חסימה זמנית של ציר התנועה, שינוי בסדרי התנועה, ריצת מרתון חוסמת רחובות או הפגנה. על כל אלה תהיה מופקדת מערכת מחשבי סביבה, שתספק את המידע אל תוך הרכב. מערכות כאלה כבר מצויות בניסוי זה שנים אחדות. אחד מניסויים אלה נערך בשיתוף של "בלאופונקט" ו"פולקסווגן" בהכל הרוהר שבגרמניה — מערכת "ליזה".

"באמצעות מערכות מידע סביבה־רכב נייעל מאוד את תנועת הנהג בכבישים ונפחית את הלחץ נידם", אומר ד"ר כריסטיאן פוי. הוא מוסיף כי "מחקרי התחבורה שונים, שנערכו בגרמניה המערבית, הגיעו למסקנה, כי שליש מרשת הכבישים בשטח עירוני סובל מגורמים שונים, המעכבים את שטף התנועה. עם גורמים אלה נמנים כבישים משובשים, ערפל, תאונות, צווארי בקבוק תעבורתיים ועוד". המסקנות ברורות — המידע יגדיל את ניצולת הכביש ויחסוך הרחבת כבישים או בניית נוספים.

"ליזה" יודעת הכל

"ליזה", או המערכות הנוספות שיוכנסו במסגרת "פרומיתיאוס", מנתחת באופן הגיוני את מערכת האפשרויות והתנועה, מספקת מידע על תמרורים, מכשולים, תנאי מזג־אוויר וכו'. נתונים אלה נמסרים לנהג, בזמן ובמקום המתאימים לכך, על־פי החלטת המערכת.

על בסיס הנתונים, הנאספים על־ידי ציוד המוצב בצידי הדרכים, מקבל המחשב המרכזי של המערכת תמונה כוללת של עומס התנועה: הוא "יודע" היכן יש מפגעים וכיצד ניתן לעוקפם, הוא מאתר סכנות באיזור מוכה ערפל, או על כביש מוצף וחלקלק, או היכן התרחשה תאונה המפריעה לתנועה לזרום. בשעת הנסיעה מקבל הנהג מן הצג שבמכוניתו מידע, המתריע על מפגעים אלה ומזהיר אותו לנהוג בהתאם להתפתחות בשטח, ערי־כרי התרעה על נסיעה קרובה מדי למכונית שלפניו.

אך "ליזה" נותנת יותר מכך. היא ממליצה לפני הנהג על מסלול הנסיעה הרצוי: זמן ומרחק ניכרים לפני הגיעו לקטע הכביש הקשה למעבר, תציין לפניו המערכת כיוון נסיעה מומלץ. ההמלצה באה בצורת תצוגה גראפית ברורה. בדרך כלל, תבחר המערכת את הדרך הקצרה ביותר אל היעד, אך אם גם בה חלו שיבושים היא תאתר דרך עוקפת, שתהיה אף היא חסכונית בדלק ובזמן.

למעשה, אין נהג, שבתכולתו היא "ליזה", זקוק עוד לסיוע שלטי הכיוון והתמרורים. המערכת אוצרת בתוכה את כל המידע הדרוש: איזה רחוב הוא חד־סטרי, באיזה הכניסה אסורה והיכן מהירות הנסיעה מוגבלת תמיד או זמנית.

המידע המקוון מתקבל במערכת התוך־רכבית, כאשר נוגע הרכב בפס המתוח לרוחב הכביש והמחובר למסוף שבאותו פרק דרך. בהפרשים של קילומטרים אחדים יפגוש הרכב מסוף כזה ויתעדכן. המידע למערכת מוזרם מן הרשויות השונות במשטרה, מגן דוד־אדום, השירות המטאורולוגי ואחרים.

כאשר נכנס הנהג אל רכבו, לציין לפני "ליזה" מיהו יעדו, ובאיזו שעה הוא רוצה להגיע אליו. את השאר היא כבר עושה עבורו.

השלבים הבאים, אליבא ד"פרומיתיאוס": תחנת שידור מידע במחשב מרכזי למחשב התוך־רכבי, ולאחריה: לוויין תקשורת.

אבל "פרומיתיאוס" (— האל היווני שברך את האנושות באש, אך גם ראשי תיבות — באנגלית — של "תוכנית תנועה אירופית בעלת יעילות גבוהה ביותר ובטיחות חסרת תקדים), לא מסתפק במערכות המיקרו הללו. לשם ייעול המערכות העירוניות, יפותחו שיטות של רשת רב־רמזורים. מערכות בלימה ממוחשבות (ABS) כתקן מחייב. ועוד עשרות (ואולי מאות) פריטים מתוחכמים, שעל אפיוניהם או פיתוחם שוקדים כבר היום באירופה.

מי הם יצרני הרכב המשתתפים? מטרה, פיז'ו ורנו (צרפת), ב.מ.וו, מרצדס, פולקסווגן־אודי, פורשה (גרמניה), בריטיש ליילנד, רולס רויס (בריטניה), פיאט, אלפא רומיאו (איטליה), סאאב, וולבו (שבדיה).

הפרוייקט יסתיים ב־1994, לפי הערכת אנשי ועדת ההיגוי. כלומר, 8 שנים לאחר שהוחלט לבצעו. ועדת ההיגוי זקוקה לכ־70 מיליון דולר בשנה (XA) בממוצע, לצורך מימון מחקרים. היצרנים תורמים מצידם את היסכניהם לכלל הפרוייקט.

"אני יכול להרגיע את חובבי ההגה", אומר בחיוך ד"ר פוי, "אין לנו שום כוונות בשלב זה להפוך את הנהג לבעל מכונית. אין שום מערכת תבונה מלאכותית, העולה ביכולתה וכישוריה על זו של המערכת האנושית. צריך לסייע למערכת האנושית לתפקד טוב יותר. או נהנה מן הכבישים, ניסע בהם לבטח, וגם נחסוך לעצמנו כסף".

בעוד 6 שנים, במרחק 4 שעות טיסה בלבד. אבל אלפי שנות אור.

ראשי "פרומיתיאוס" אינם מתגאים אך ורק ברעיון וביכולתם לרתום גופים מתחרים לכדי מיכוזט, אלא אף בלוגו (סמל) של הפרויקט: ממבט ראשון הוא נראה כקטרה יוונית קלאסית ואפשר לראות במוזיאון הלאומי באתונה, או לחילופין באלבום לאמנות קלאסית, המוכרזה, כמובן, את האל היווני פרומיתאוס, שהביא לאנושות את המהפיכה הטכנולוגית החשובה ביותר ולפי תפישת היוונים בימי קדם — את האש.

מבט נוסף מגלה תנועה של שני גלגלים — כמל לתיאום התנועה העתידי בין כלי־הרכב, וכן ביטוי לתנועה השוטפת והמהירה, ביציע הפרויקט. עוד מבט: אלמנטים של תצוגת מחשב — שימוש בטכנולוגיות עתירות־ידע.

ראש של נהג מונית

בתמונה המצורפת לעיל, ניתן לראות בבירור את הנזק לשמשה, שבא כתוצאה מחבטה של ראשו של נהג המונית בעת ההתנגשות. נהג המונית, תושב פתח־תקוה, נפצע קשה מאוד בראשו, והוא מאושפז בבית־החולים בלינסון. המשטרה מציינת, כי פגיעת הראש בשמשת החלון הקדמית, הנראית בבירור בצילום היא תוצאה מאי חגירת חגורת בטיחות של נהג המונית.

התאונה ארעה ברחוב הרצוג 1 פינת רחוב שטמפר בפתח־תקוה, ב־4.30 לפנות בוקר. רכב פרטי מסוג סובארו, שנהגו חשוד כי נהג כשהוא שיכור, פנה ימינה, עלה על אי־תנועה, עבר למסלול הנגדי והתנגש במונית שבאה מולו. כזכור, נהג המונית לא חגר חגורת בטיחות באישור משרד הפנים; זאת, לאור דרישות נהגי המוניות לפטור אותם מחובה זו. ראשו נחבט בשמשה, הוא נפצע קשה מאוד, ושבר את ידו ורגלו. בהתנגשות נפצעו קשה גם נהג הסובארו ושלושה מנוסעיו.

ניצה רימון

ישראל תארח בספטמבר 89 בית בגביע העולמי

סיכוי להגיע לארגנטינה!

יריבות ישראל ביד-אליהו יהיו: מערב-גרמניה, בלגיה ושוויץ ● נקבעו גם יריבות ישראל באליפות אירופה, במאי בליסבון: פורטוגל, איסלנד, הונגריה ובלגיה.

סיכוי לנבחרת הכדורסל של ישראל להגיע לגמר אליפות העולם בארגנטינה ב-1990. זאת התברר מפירסום הגרלת הבתים המוקדמים שנערכה שלשום במשרדי פיב"א במינכן. ישראל זכתה לאירוח הבית בו ישתתפו נבחרות מערב-גרמניה, בלגיה ושוויץ. משחקים אלו יתקיימו ביד-אליהו בספטמבר 1989.

במינכן נערכה גם הגרלת הבתים המוקדמים באליפות אירופה, דרגה ב', שייערכו בחודש מאי. ישראל תשחק בבית בליסבון יחד עם פורטוגל, איסלנד, הונגריה ובלגיה. שתי הראשונות יעלו לסיבוב-ביניים.

נבחרת ישראל ניצבת בפני שני אתגרים שביכולתה לעבור אותם, אם-כי בבית המוקדם בגביע העולמי תעלה רק נבחרת אחת לארגנטינה. מערב-גרמניה לא תהיה יריב קל אולם הביתיות עשויה לסייע לישראלים לזכות במקום הראשון. נבחרות בלגיה ושוויץ לא צריכות

כדורסל

להוות יריבות רציניות לישראלים ביד-אליהו.

לישראל סיכוי טוב לחלוף גם על פני היריבות בבית בליסבון באליפות אירופה, דרגה ב'. כל הנבחרות הן מהדרג הבינוני ומטה.

בכל זאת יצטרך המאמן רלף קליין להכין את הנבחרת לשתי המשימות בצורה רצינית וקפדנית.

מטה אשר נוצחה תוך שעה בבוקרשט 3:0

כדורעף

אלופת ישראל בכדורעף, קבוצת הפועל מטה אשר, נוצחה אתמול בבוקרשט במשחק הראשון בסיבוב השני בגביע-אירופה לאלופות — 3:0 על-ידי דינאמו בוקרשט, אלופת רומניה.

האלופה הרומנית, בשורותיה שישה משחקני נבחרת רומניה, גילתה כושר מצוין ונזקקה לשעה כדי לגבור על יריבתה הישראלית — 2:15, 8:15 ו-11:15. הישראלים התקשו תחילה להסתגל ליריב המעולה ורק במערכה השלישית גילו שוויון כוחות.

טלי כהן ותומר לוינסון הצטיינו במטה אשר.

משחק-הגומלין ייערך בשבת ב-4.30 אחה"צ בנעמן.

● במשחק-קדחוי בליגה הלאומית בכדורעף שנערך במוצאי שבת בפ"ת גברה מכבי פ"ת על הפועל המעפיל — 2:3.

משחק הברידג' של היו"ר מונע הקדמת המשחק בשעה

יצחק ויסהוף

משחק ברידג' של יו"ר הפועל הגליל-העליון, ישע כהן, מונע את הקדמת המשחק בין הפועל חיפה והפועל הגליל-העליון, שנקבע להיערך במוצאי-שבת, ה-17 בדצמבר, בשעה 8 בערב.

הפועל חיפה עמדה לארח את הגליל-העליון ביום שני, בשבוע הבא, במחזור ה-13. בגלל שהיית הגליל באירופה נדחה המשחק, בהסכמת החיפנים למוצאי-שבת.

אילן טלר, מנהל הפועל חיפה, הגיש ביום חמישי שעבר לישע כהן בקשה להקדים את המשחק מ-8 ל-7 בערב, כדי שקהל רב יותר יגיע למשחק. יו"ר הגליל הודיע כי אינו מוכן לכך מאחר שנוטל חלק במשחק ברידג', ולפיכך לא יספיק להגיע לאולם ברוממה, לפני השעה 7, מאחר שברצונו לתדרך את שחקני קבוצתו. גם בקשת הפועל חיפה לקיים את המשחק בשעה 7.30 לא התקבלה.

אלן סמית צוהל לאחר שכבש את שער השוויון לרשת ליברפול, במשחקן הליגה האנגלית אתמול בחיבורי. תצלום: איי.פי.

קצורין חזה בהפסד קאזרטה לסוגרת הטבלה 95:94

שרות "על-המשמר"

מילי קצורין, מאמן הפועל הגליל-העליון, עוזרו אילן קובלסקי ויו"ר הקבוצה, ישע כהן, חזו אמש בהפסדה של קבוצת קאזרטה בליגה האיטלקית לאלונו סבריאנו, האחרונה בטבלה — 95:94 (50:46).

קאזרטה, שתתמודד מחר נגד הפועל הגליל-העליון, במשחק הראשון בבית רבע-גמר גביע-אירופה למחזיקות-גביע, שיחקה חלש, ובשורותיה בלטו הבינלאומי ג'נטילה, שקלע 31 נקודות, ואילו הברזילאי אוסקר שמידט הסתפק ב-28 נקודות בלבד.

סקבוליני פאזרו, יריבת מכבי תל-אביב בבית הגמר בגביע אירופה לאלופות, הובסה ע"י דייוארוה — 107:67 (61:32).

תוצאות נוספות: פיליפס מילאנו — נאפולי 93:109; אליברט ליבורנו — קנור בולוניה 67:70; ארימו בולוניה — רומא 69:84; בנטון קאנטו — טרביזו 76:80; אניקם ליבורנו טורינו 111:112.

במקום הראשון ניצבת פיליפס מילאנו, עם 16 נקודות, ואחריה: אניקם ליבורנו עם 14 נקודות. פאזרו במקום החמישי, ואילו קאזרטה במקום השמיני.

ברצלונה ניצחה — חובנטוד הפסידה

קבוצת ברצלונה, יריבת מכבי תל-אביב ביום חמישי בגביע-אירופה לאלופות בכדורסל, ניצחה אמש במשחקי הליגה הספרדית את קאחה: קאניירס, קבוצתו של המאמן הסובייטי אלכסנדר גומלסקי — 82.88. סאן-אפיפאניו קלע 18 נקודות, כמו חברו לקבוצה, חימנז.

קבוצת חובנטוד ברצלונה, יריבתה של הפועל תל-אביב בגביע קוראץ', נוצחה בביתה ע"י סרגוסה — 85:71.

★ במשחקי גביע-אסיה בכדורגל הנערכים בקטאר הכניעה סין את סוריה — 0:3. תוצאות נוספות: דרום-קוריאה — איחוד הנסיכויות הערביות 0:1; איראן — קאטר 0:2; כוויית — באחריין 0:0.

★ נשות סין בהרמת-משקולות נטלו באליפות העולם השנייה בג'אקרטה 26 מדליות-זהב, לפני בולגריה — 1.

פיזנטי הוזמן לנבחרת — ישחק נגד אסטון-וילה

כדורגל

ראובן חנניה

דוד פיזנטי, שחקנה הישראלי של קווינס-פארק-ריינג'רס האנגלית, הוזמן על-ידי המאמנים הלאומיים, יצחק שניאור ויעקב גרונדמן, ליטול חלק במשחק הידידותי בין נבחרת ישראל והקבוצה האנגלית אסטון-וילה, ב-20 בדצמבר באיצטדיון ברמת-גן.

הצטיינותו של השחקן הישראלי, השוהה כבר יותר משנתיים באנגליה, לא נעלמה מהמאמנים הלאומיים, שרמזו כבר לפני כמה שבועות כי אם הכדורגלן הישראלי ימשיך ביכולתו הטובה הוא יוזמן לנבחרת הלאומית.

שני המאמנים הטילו על מנכ"ל ההתאחדות, יעקב אראל, לבדוק עם ראשי הקבוצה האנגלית את אפשרות בואו בעוד כשבועיים לישראל.

נבחרת הכדורגל של ישראל תתכנס הבוקר שוב למחנה-אימון בן יומיים, שבמהלכו תקיים שני משחקים: היום ב-3 ברמת-גן נגד קבוצת הפועל ראשון-לציון מליגה א', ומחר, מול מוליכת הליגה הלאומית, קבוצת בית"ר תל-אביב.

סמדג'ה, שרביט ובראל על כוונת הפועל ת"א

שני שחקני לוד ביקשו מקדמה...

יצחק ויסהוף

מאמנה היוגוסלבי של הפועל תל-אביב, ראטיסלב מאטיץ', חשף אתמול בשיחת-הבהרה עם ראשי האגודה על דרך גיזול הקבוצה מבחינה מקצועית, ועל פליטת-הפה שלו בבית-התקשורת, לגבי שחקנים בקבוצה.

קיצפם של ראשי מחלקת הכדורגל נגד מאטיץ' יצא בעיקר על הכרזתו כאילו הבלם יעקב סגל סיים את הקריירה שלו בהפועל ת"א. מאטיץ' אמר כי לא הובן כראוי והבטיח לא להתעסק יותר בעניינים לא לו.

אתמול התקיימה שיחה בין שני שחקני הפועל לוד, בני סמדג'ה ודני שרביט, וחברי הנהלת הפועל ת"א, בדבר הצטרפותם לקבוצה. כמו-כן נודע להנהלת הפועל ת"א שהנהלת מכבי ת"א מוכנה להשאיל את החלוץ שרון בראל.

שני שחקני הפועל לוד הודיעו כי יהיו מוכנים לשחק בהפועל ת"א אך ביקשו מקדמה...

בינתיים הושאל אתמול הקשר אליאור ברנס למשך עונה אחת להפועל ירושלים וייתכן שכבר בשבת ישחק בדרבי נגד בית"ר ירושלים.

שני הגרמנים הותירו את אינטר בפיסגה

את מקומה של נוריץ' בפיסגה. לנוריץ' 29 נקודות; לארסנל — 27, למילוול — 24 וליברפול — 24.

ליגה איטלקית

שני הכדורגלנים הגרמנים הבין-לאומיים של אינטר מילאנו, אנדריאס ברמה ולותר מאתאוס, הבקיעו אתמול בליגה האיטלקית בכדורגל את שני השערים בפסקארה — 0:2 והותירו את קבוצתם בפיסגה.

בעיטה חופשית של ברמה בדקה ה-55 פגעה בקפטן פסקארה, הברזילאי ג'וניור, וחדרה לרשת. מאתאוס הבקיע את השער השני בדקה ה-80.

דייגו מאראדונה, שהופיע בשורות נאפולי לאחר שחזר 18 שעות קודם-לכן מארגנטינה, כבש את השער הראשון לנאפולי בבעיטת-11 בדקה ה-30 והברזילאי קריקה הבקיע שער נוסף בנצחון על פיורנטינה — 0:2.

סמפדוריה הפסידה במגרשה לרומא — 2:0. הגרמני רודי פלר כבש את שערו הראשון העונה בדקה ה-36 ודניאל מאסארו הבקיע את השני בדקה ה-77.

מילאן, ללא רוד חוליט, ניצחה את לצ'ה — 0:2. השער הראשון היה עצמי מרגולי ריגטי, והשני הובקע ע"י ואן-בסטן בבעיטת-11.

יובנטוס, ללא הסובייטי אלכסנדר זאווארוב, שהורחק בשבוע שעבר, הביסה בחוץ את פיזה — 1:4. שערים ליובנטוס: הפורטוגלי בארוס, הדני מיכאל לאודרופ והאיטלקים אלטובלי וקרבינר.

תוצאות נוספות: צ'סנה — בולוניה 0:2; אסקולי — קומו 0:1; אטאלנטה — לאציו 0:1; טורינו — וורונה 1:1.

לאינטר 15 נקודות משמונה משחקים ומקדימה בשתי נקודות את נאפולי.

ליגה אנגלית

ארסנל — ליברפול 1:1

קבוצות הצמרת בליגה האנגלית, ארסנל וליברפול, נפרדו אתמול בתיקו 1:1 באיצטדיון היייבורי בלונדון במשחק דחוי בליגה.

ג'ון בארנס היקנה יתרון לליברפול אולם אלן סמית השיווה.

ארסנל החמיצה הזדמנות לתפוס

ליגות באירופה

★ הולנד: איאקס אמסטרדם השיגה נצחון-חוץ על הארלם — 0:1, ומדורגת שלישית, עם 20 נקודות, אחרי פיליפס איינדהובן — 23 ופורטונה סיטארד — 21.

תוצאות: סיטארד — וילהם 0:2; אוטרכט — רורה 2:3; טוונטה — מאסטריכט 0:1; וולנדם — צוולה 1:1; דן-בוס — ונראם 1:1.

★ ספרד: ברצלונה עלתה לראש הטבלה לאחר שניצחה במחזור ה-14 את לוגרונס 1:2 ומקדימה בהפרש שערים את האלופה, ריאל מדריד, שניצחה ערב קודם-לכן בדרבי את אתלטיקו מדריד באותה תוצאה. השלישית, סביליה, נפרדה בתיקו אפס עם סאראגוסה.

★ פורטוגל: בנפיקה ליסבון שמרה על יתרון 3 הנקודות בראש הטבלה לאחר שניצחה 0:2 את שטובאל. האלופה, פורטו, במקום השני, לאחר שהכניעה את נאסיונל מאדיירה 0:3, וספורטינג, השלישית, הפסידה לפארנשה 1:0.

★ בלגיה: המוליכה, מכלן, סיימה בתיקו 1:1 בכורון במחזור ה-17 ולה 28 נקודות, לפני אנדרלכט, שניצחה בברי"ד את סרקל — 1:3. תוצאות נוספות: פ.צ. ברי"ד — מולנבק 1:4; ברסקוט — פ.צ. ליאז' 0:1; לירסה — ווארחם 0:1; ראסינג מכלן — לוקרן 0:3.

★ יוגוסלביה: הפתעות נרשמו כאשר ראדניצ'קי ניש גברה על פרטיזן בלגראד — 1:3 וצ'ליק גברה על המוליכה ווידודינה — 1:3. לווידודינה 19 נקודות, לפני היידוק (18), שגברה 1:3 בבעיטות-11 על רייקה לאחר 0:0.

★ אוסטריה: המוליכה, טירול, השיגה נצחון חוץ על שטורם גראץ — 0:2, ולה 33 נקודות ומקדימה בשתי נקודות את אדמירה-ואקר, שגברה בדרבי הוינאי על ספורטקלוב — 1:2.

נצחון מכריע להפועל ת"א ברוממה — 77:96

"שלושת המופלאים" תיעתעו במכבי חיפה

יוסף גלזר

שלושת שחומי העור של הפועל ת"א — דניס וויליאמס (33 נקודות), ג'יימס טרי (28) ולינטון טאונס (20) — הלהיבו אמש בסריקי כדורסל מעולים אחר כאשר מוטטו בהיכל הספורט ברוממה את מכבי חיפה — 77:96, לאחר יתרון גבוה גם בהפסקה — 34:50.

דניס ויליאמס התעלה לרמות משחק נדירה, ריחופיו האקרובטיים מתחת לסל החיפני, כמו לעגו לחוקי המשיכה של כדור הארץ... ג'יימס טרי הטביע שוב ושוב בהגנה החיפנית השסועה ולינטון טאונס, מעט מאופק מהם, השלים שלישייה שעשתה ככל שעלה על רוחה. היא הופעלה היטב ע"י הרכז עמוס פריסמן כאשר השחקן החמישי, האוורד לאסוף, שהוחלף רק בדקה ה-29, שימש למעשה סטאטיסט.

מכבי חיפה עוררה חמלה במשחקה הירוד. ארי רוזנברג הסתפק ב-4 נקודות וב-12 אחוזי קליעה מהשדה, וראנדי אוונס הירבה להחטיא ולאבד כדורים. הפתיע לטובה הצעיר בני כץ.

הפתיחה היתה שקולה — 0:4 להפועל ת"א; 6:7 למכבי חיפה; 9:11 להפועל ת"א ו-14:15 למכבי חיפה. המארחים עוד היו בתמונה בדקה ה-12 — 25:26, אך כאן קלעו חניכיו של המאמן יעקב אורלר 18 נקודות לעומת 1 של מכבי חיפה במהלך שבע דקות בהם החיפנים לא קלעו סל וברחו ל-26:44 ו-34:50 במחצית.

כבר בפתיחת המחצית השנייה קלעו התל-אביביים 8 נקודות רצופות — 34:58 והגדילו את יתרונם ל-38:68 בדקה ה-27; 57:89 (הפרש שיא) בדקה ה-35 ו-77:96 בסיום.

שפטו היטב ראובן וירזמן ומנשה הרמן, לעיני 1500 צופים ברוממה.

★ קלעו להפועל ת"א: ויליאמס 33; טרי 28; טאונס 20; פריסמן 3; אמסלם 3; לאסוף 2 וגולד 2.

★ קלעו למכבי חיפה: אוונס 18; גורדון 17; ואלאס 16; ברנע 8; כץ 7; אמישה 6 ורוזנברג 4.

לאומית

הטבלה

1.	מכבי ת"א	11	962-1119	22
2.	גליל-עליון	12	927-1152	22
3.	הפועל ת"א	12	1004-1136	21
4.	הפועל חיפה	11	888-1003	18
5.	מכבי חיפה	12	1062-1041	18
6.	הפועל חולון	11	915-1028	16
7.	מכבי ר"ג	11	1009-1011	16
8.	הפועל ים	11	999-917	16
9.	מכ. ראשל"צ	11	1034-980	14
10.	אליצ. נתניה	11	1020-958	14
11.	אליצ. רמלה	12	1333-1080	11
12.	הפועל גבת	11	1157-955	11

ארבעה משחקים ישלימו הערב המחזור ה-12

מאבקים מסקרנים בנתניה, ירושלים וראשון-לציון

יצחק ויסהוף

רק ארבעה משחקים ייערכו הערב במחזור ה-12 בליגה הלאומית בכדורסל וכל המשחקים ב-8, למעט המשחק שבו תארח מכבי ת"א את הפועל איתן גבת, באולם האוניברסיטה ב-9.

הפועל הגליל-העליון הביסה את אליצור נוה-דוד רמלה, במוצאי-שבת, — 59:151, ואילו מכבי חיפה התמודדה אמש עם הפועל ת"א (ראה ידיעה נפרדת).

● מכבי ראשון-לציון — מכבי רמת-גן: מכבי רמת-גן מעודדת מעלייתה לשלב חצי-גמר הגביע תנסה לגמול לשחקני מכבי ראשל"צ שניצחו במפתיע בחוץ בסיבוב הראשון (89:91). ישפטו: דוד דגן ורמי פנחס.

● אליצור נתניה — הפועל חיפה: הקבוצה המפתיעה של הפועל חיפה תנסה להמשיך בשרשרת הצלחותיה. חניכיו של המאמן יריב ורשיצקי יפגשו באליצור נתניה, שמשחקה מבוסס על מצבי-רוח של שחקניה. יום-טוב של שחקני אליצור יותיר את הנקודות בנתניה. הפועל חיפה, בזכות משחק מאורגן, תנסה להשיג נצחון, כמו בסיבוב הראשון — 83:111. ישפטו: טור וורניק ופרד עמית.

● הפועל ירושלים — הפועל חולון: הפועל חולון ניצחה בסיבוב הראשון — 76:99. הכל היו משוכנעים לאחר משחק זה כי חולון תשעט לאליפות. מאז נוצחה הקבוצה החולונית במשחקים רבים, ואילו שחקני הבירה התארגנו. הערב צפוי מאבק שקול, עם יתרון ביתי לשחקני ירושלים. ישפטו: רמי פישר ואמנון קמינר.

● מכבי ת"א — הפועל איתן גבת: שלושה ימים לפני משחקה הראשון בבית-הגמר בגביע-אירופה לאלופות תפגוש האלופה, מכבי ת"א, בקרב-קצוות, את הפועל איתן גבת, סוגרת הטבלה. למכבי ת"א אין עדיין הפסד ואילו גבת לא טעמה נצחון. נראה כי גם לאחר המשחק הערב ישארו שתי הקבוצות באותו מצב. בסיבוב הקודם ניצחה מכבי ת"א בעמק — 96:113. ישפטו: דן בורנשטיין ועמי גלילי.

בארצית: נהריה עצרה את קרית-מוצקין — 73:89

ארצית

אייל הורן

הפתעה בליגה הארצית, צפון, בכדורסל: הפועל נהריה הנחילה הפסד ראשון למוליכה, מכבי קרית-מוצקין, בהפרש של 16 נקודות — 73:89, לאחר 36:39 בהפסקה.

500 צופים חזו במשחק שנערך בנהריה. המהירות והמשחק הקבוצתי של נהריה גברו על עדיפות הגובה של מכבי מוצקין. מאמן מוצקין, יוסי הררי, אמר לאחר המשחק: "נהריה ניצלה את חולשת ההתקפה שלנו. השחקנים לא ישמו את מה שתוכנן".

להפועל נהריה קלעו: וקנין 22; שרון 17; גולדשטיין 16; סופר 15; מינססר 11; שטרן 6 ורייס 2. למכבי קרית-מוצקין: לבנובסקי 22; אמישה 16; ונדל 13; רוני כהן 13; ספיר 5 ושביט 4. שפטו: הובר ואפריאט.

יתר התוצאות במחוז הצפון: הפועל עפולה/יזרעאל — הפועל עין-דור 63:79; הפועל גן-שמואל — הפועל קרית-שמונה 68:84; מכבי נתניה — מכבי הוד-השרון 76:83; מכבי חדרה — מכבי כנרת/עמק-הירדן 62:65; ימק"א נצרת — הפועל בקעת בית-שאן 47:70.

במחוז הדרום השיגו שתי הגדולות נצחונות: בית"ר ת"א גברה במשחק-חוץ על מכבי רוחם ת"א — 84:91, ואס.ס. רמת-השרון ניצחה בביתה את הפ"ס אילת — 48:67.

יתר התוצאות: הפועל גבעת-חיים (אהרון) — מכבי פ"ת 83:97; מ.מ. גבעת-שמואל — 77:77; אליצור קרית-אונו 73:74; מכבי רחובות — הפועל קרית-גת 80:89; אליצור פ"ת — הפועל באר-שבע 77:102.

ישראל נגד אוסטרליה היום במלבורן

נבחרת הנשים של ישראל בטניס, בהרכב אילנה ברגר, אורית ... ויעל סגל, תפתח היום את הופעותיה בגביע-הפדרציה-הבינלאומית לנשים שהיא אליפות העולם הבלתי-רשמית לנבחרות.

ישראל תתמודד עם נבחרתה החזקה של אוסטרליה.

המשימה הקשה של היו"ר החדש, אלי אפרתי

הפועל ת"א זקוקה לשקט כדי לחזור לעצמה

יצחק ויסהוף

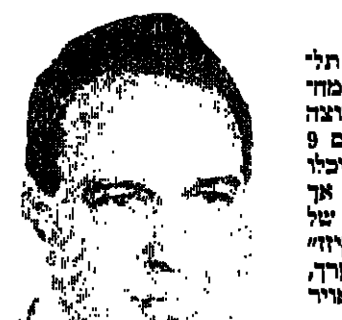

אלי אפרתי

מצב האלופה, הפועל תל-אביב, בנירע. לאחר 12 מחזורי-ליגה מדורגת הקבוצה במקום ה-13 בטבלה עם 9 נקודות בלבד. בקופתה יכלו להיות עוד 4 נקודות, אך בית-הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל "קיזז" ממאזנה נקודות יקרות-ערך, חסרות לה כיום כאויר לנשימה.

לפני כשבועיים נכנס לתפקיד כיו"ר המחלקה, אלי אפרתי, מי שהועסק בשנת 1975 לקבוצה כדי להצילה מתחתית הטבלה כשבמאזנה היתה נקודת ליגה אחת אחרי 9 מחזורים. אפרתי הביא עמו את יוסף מירמוביץ כמאמן, והקבוצה לא הפסידה ב-17 משחקי ליגה רצופים וסיימה את העונה במקום החמישי.

אפרתי, בן 44, נשוי + 3, הציב לעצמו משימה: לחסל את חובות הקבוצה ולהעמידה חזרה על הרגליים לאחר הטלטלה הכלכלית החמורה שפקדה אותה. בגלל הבעיות הכלכליות נקלעה הקבוצה גם למשבר מקצועי.

"כיו"ר הקבוצה אני יכול לומר כי יותר גרוע לא יכול להיות. אנו מנסים לרכוש כיום חלוץ או שניים. יש מועמדים לתפקיד, אך בינתיים הכל בשלבים ראשונים".

— מה הסיבות לשלון המקצועי?

● אפרתי: כל הבעיות הכלכליות שפקדו את הקבוצה יוצאות כיום החוצה, אבל אני מניח כי השבועיים השקטים שעברו על הקבוצה יבואו לידי ביטוי כבר במשחק הליגה הקרוב, נגד שמשון ת"א, בבלומפילד. בקבוצה יש שינוי, יש רצון שעדיין לא בא לידי ביטוי ביכולת. אסור גם לשכוח כי ממאזן הקבוצה הורדו 4 נקודות שאם היו נמצאות בקופה היתה הקבוצה במקום העשירי, ואולי למעלה מזה".

— האם אתם מרוצים מהמאמן היוגוסלבי?

● אפרתי: איני חושב שיש סיבה שלא להיות מרוצים ממנו. אני ושאר חברי חושבים כי דרכו המקצועית נכונה.

— אלי, מה אתה מאחל לך ולקבוצה?

● אפרתי: שתראיין אותי בזמנים טובים יותר, והם, כך אני מאמין, יהיו בקרוב.

אטלנטה המשיכה לנצח: 97:115 נגד פורטלנד

אן.בי.איי.

אטלנטה-הוקס המשיכה בסידרת הצלחותיה בליגת האן.בי.איי. אתמול לפנות-בוקר גברו דומיניק וילקינס וחבריו על פורטלנד — 97:115. וילקינס קלע 22 נקודות, כמו מוזס מלון, אך הקלע הבולט בשורות ההוקס היה רג'י תיוס — 24 נקודות.

פילדלפיה ניצחה את אינדיאנה — 100:107. צ'ארלס בארקלי (31 נקודות) והנדרסון (28) בלטו בשורות פילדלפיה.

מייקל ג'ורדן צלף 39 נקודות לזכות שיקאגו-בולס, שגברה על דאלאס-מבריקס — 100:113. קלי טריפיקה קלע 30 נקודות למנוצחים.

יוסטון-רוקטס ניצחה את שארלוט — 104:108. אקים אלגואן קלע 28 נקודות ליוסטון.

סן-אנטוניו הביסה את ניו-יורק ניקס — 109:122. אלווין רוברטסון קלע 23 נקודות למנצחים ופטריק יואינג — 23 למנוצחים.

תוצאות נוספות: פניקס-סאנס — לוס-אנג'לס קליפרס 106:114 (קווין ג'ונסון — 41 נקודות לפניקס); סיאטל-סופרסוניק — גולדן-סטייט 106:136 (דייל אליס — 36 נקודות לסיאטל); יוטה ג'ז — סקרמנטו 73:107 (קארל מלון — 26 נקודות ליוטה).

כדוריד

הפועל ר"ג — אליצור הרצליה 18:23

יוסף חכם

במשחק-השלמה במחזור ה-7 בליגה הלאומית בכדוריד, גברה אמש באולם היי"א במבטח-ויצמן, קבוצת הפועל רמת-גן על אליצור הרצליה — 18:23 (7:11).

שערים להפועל רמת-גן: זלינגר 7; סומך 7; מאירוביץ 3; זרמונסקי 2; פרוכטר 2; גרא 1 ופרקש 1. לאליצור הרצליה: הרטמן 5; מגדיל 4; שמידט 4; חג'ג 2; הרבון 1; מלס 1 וגולדשטיין 1.

טניס

לנדל שוב בגמר ה"מאסטרס"

אלוף חמש הפעמים האחרונות ב"מאסטרס" בטניס בניו-יורק, איוון לנדל, העפיל בפעם התשיעית לגמר הטורניר היוקרתי כשניצח בחצי-הגמר את אלוף וימבלדון, השבדי סטפן אדברג — 3:6, 6:7.

לנדל, שדורג שני, ישחק נגד המנצח בין בוריס בקר ממערב-גרמניה ויעקב לאשק משוייץ. לאשק מהווה את הפתעת הטורניר לאחר שניצח עד כה בכל משחקיו.

קרב-פיסגה: בני-יהודה — מכבי ת"א

נשים

מוקד משחקי המחזור ה-10 בליגה הלאומית לנשים בכדורסל יהיה הערב ב-8 באולם בית-ברבור, ובו תארח המוליכה, קבוצת בני-יהודה ת"א, את השנייה, מכבי ת"א, בדרבי מרתק. ישפטו: יצחק רמות ועידו ברגמן.

משחק מעניין נוסף יהיה בקרית-שרת שבחולון, בין הקבוצה המפתיעה של העונה, אליצור חולון (3), והפועל חיפה (4).

הפועל ירושלים תארח בינואר קבוצת נוער מגרוזיה

לראשונה תתארח קבוצת נוער בכדורגל מהליגה העילית של בירת גרוזיה, טבליסי, ע"י מחלקת הנוער של הפועל ירושלים.

מחזיק תיק הפועל ירושלים, חיים ממן, מסר כי בימים אלה נוצרו מגעים עם ראשי המשלחת הגרוזינית, באמצעות אנשי עסקים ירושלמי לשעבר, בדבר אירוח הקבוצה בת 25 משתתפים (17 נערים ו-8 מבוגרים).

לדברי חיים ממן תתארח הקבוצה בירושלים בין ה-1 ל-10 בינואר הקרוב, תשחק 2-3 משחקים ידידותיים ותבקר בירושלים, ת"א, טבריה, אשדוד ועוד.

ממן מסר כי קיבל פנייה בכתב לארח את הקבוצה שקיבלה אישור ממשרדי החוץ והחינוך בגרוזיה. משלחת נערים של הפועל ירושלים תתארח גם היא בגרוזיה, בחודשי הקיץ.

טלוויזיה

09.00 עד כאן - חדשות קול ישראל - רצף דפי הטלטקסט. 09.05 כעת כושר. 09.15 מיקי ודונלד. 10.05 מר מג'יקה - סידרה בריטית חדשה בת שישה פרקים. 10.30 ידידות עם יתר - סידרה בריטית חדשה בת 6 פרקים. 11.00 פיצוחי חנוכה - סידרה של 6 תוכניות מיוחדות. 11.30 חנוכאן - דפי טלטקסט מיוחדים לחנוכה וכהם חידות נושאות פרסים. 11.35 שלגיה במאה ה-20 - מה קרה לדמויות האהובות מהאגדה הקלאסית של האחים גרים "שלגיה ושבעת הגמדים" 12.00 אני ונערתי - אני אוהב אותך סמנטה. 12.25 היסדרות - אחר לשילוח לוויינים מוקם בסטורה. בעלי החיים "מסתורים" עם הטכנולוגיה המודרנית. 14.00 עד כאן - רצף דפי הטלטקסט. 14.05 תיבה 2 - הארם הטוקסא. 14.30 בארץ הקקטוסים. 16.00 קשר משפחתי - יעל תם, בת 10, שלחה מכתב לתכנית קשר משפחתי בו היא כספרת על מריבות בינה לבין אחיה נדב, בן 11. "הילד הרע" במשפחה. 16.40 דברים שסיפרנו בבכן - הסרט מתאר את תהליך קליטתם של עולי אתיופיה בארץ 16.35 קטיל באמצע שביל בגד - טיול השבוע: חוף הבונים ודור העתיקה וכו. 17.00 ערב חדש. 17.30 הדלקת נר שלישי של חנוכה. 17.33 חבובוטף - סידרה בהנפשה. עם הפרק "התרנגולת המוזרה". 18.00 תופסים ראש - תכנית בידור דו-שבועית לצעירים. אורח - יגאל בשן. 18.25 פסוקו של מיום - בית חורון, כם התחוללו קרבות החשמונאים. 18.30 חדשות וכערבית. 20.03 על הניסים - הדלקת נר שלישי של חנוכה בידי יולי אדלשטיין, מפסירתי העליה ברוסיה. 20.08 משפחתי וחיות אחרות - פרק אחרון. 20.38 על גלגלים. 21.00 מבט לחדשות. 21.35 סנה בסעה - שנת 1968. 22.35 זה הזמן - תוכנית אירוח בשידור ישיר. מנחה: רם עברון. 23.15 פרקליטי אל. איי. 00.00 פסוקו של יום, חדשות הלילה + סוסף "חצי פינה".

ערוץ 2

08.30 משפט דמיאניוק - הערעור - שידור ישיר של ישיבת הבוקר מבית המשפט העליון. 16.00 משפט דמיאניוק - הערעור - שידור. ישיר של ישיבת אחר-הצהריים מבית המשפט העליון. 18.35 תנוכה - חג הגבורה. 19.20 תהילים של ירושלים - מחול עם להקת קול ודממה. כוריאוגרפיה: משה אפרתי. מוסיקה: נעם שריף. 19.45 חנוכה - חג הגבורה - לא כאן לסבת. סיפורו של גטו ביאליסטוק עד למרד של אוגוסט 1943. 21.20 שירים עבריים. 21.30 משפט דמיאניוק - הערעור - תקציר יומי מישיבת בית המשפט העליון.

ירדנית

15.30 תוכנית דת. 15.50 סרטים מצויירים. 16.20 סארי בל. 17.10 ביקור בספריה. 17.35 ילדת פלא - סידרה (ערוץ 1). 17.45 סידרה צרפתית. 18.20 סידרה ערבית (ערוץ 1). 18.35 רחוב קרנו - סידרה צרפתית. 19.00 חדשות בצרפתית. 19.10 תוכנית בענייני פיתוח. 19.15 מגאזין ספורט. 19.30 חדשות בעברית. 20.00 חדשות בערבית. 20.30 בעגלים הולכים ונכרים - סידרה קומית. 20.40 סידרה יומית כמסכים (ערוץ 1). 21.10 אוייב בסער - סידרה. 21.35 דיון ספרותי (ערוץ 1). 22.00 חדשות באנגלית. 22.20 נחוה השבוע. 22.20 מן הארכיון (ערוץ 1).

רדיו

קול המוסיקה

06.01 שעון מוסיקלי. 07.09 בהאזנה נינוחה. 08.00 שעה עם יוצר. 10.00 קונצרט בוקר. 13.00 קלאסיקל - קטעי אופרה. 14.06 מן הסרטים. 15.00 אנתולוגיה - הנדל: באש ובמים. 16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם. 18.00 מתוך יצירות - הקונצ'רטי מאת בטהובן וסימפוניות באת מאהלר: בטהובן קונצ'רטו מס' 4 לפסנתר ותזמורת; מאהלר: סימפוניה מס' 10 (נוסח בתוקן - דריק קוק). 20.05 הדלקת נר שלישי של חנוכה ומעוז צור. 20.10 פריזמה - ורדי: הפתיחה לאופרה "מנחת סיציליאנית"; מסקולי: קונצ'רטו גדול לאבוב ולפסנתר על נושאים מתוך האופרה "מנחה סיציליאנית" מאת ורדי. 20.30 הקונצרט השבועי. 22.00 מוסיקה ויוה. 23.00 קלאסיקל.

רשת א'

16.30 האוניברסיטה המשודרת. 16.05 גן הארץ - והעם: עם פרופ' מקה בן-בסט וסידור סג"ל. 17.05 צבעי הקשת - שירים לאחר-הצהריים. העם: שירי עמים. 18.06 הדלקת נר שלישי של חנוכה ומעוז צור. 22.05 לכל אדם כוכב - עם האסטרולוג אילן פקר.

רשת ב'

15.05 שמונה ימים - שמונה קרבות - מרד המכבים מנקודת ראות מודרנית: המעט נאון צבאי במיטבו - הקרבות נגד אפולוניאס, סירון וגורגיאס. 17.05 מי ימלל - שירים ומקראות לחג החנוכה. 18.06 הדלקת נר שלישי של חנוכה ומעוז צור. 18.11 בארץ אהבתי - שירים עבריים. 19.35 שירים עבריים. 20.05 שירים ושלים - הליגה הלאומית בכדורסל. 23.05 קפה ראשו - חידונים מגוונים בהשתתפות המאזינים עם שמוליק רוזן.

רשת ג'

18.06 היה חיו - עם קובי ברקאי. 20.05 קו התחלה - תקליטי סדרים. 21.05 קפה אחרת - עם אורלי מורג.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת. 16.45 שמונה נרות בשמונה קהילות - הדלקת נרות חנוכה בשמונה קהילות יהודיות ברחבי תבל. 18.05 ספרא וסייפא - ירחון גל"צ לענייני ספרות צבאות. 18.45 משהו קולמי - מגאזין גל"צ לענייני חוץ. 00.05 ציפורי לילה - עם גל אוחובסקי.

שידורי צה"ל 1

19.05 עשים מינה - עורך ומגיש: דודו דיין (ס.ח.) 20.05 בעיקר מוסיקה. מרצה פרופ' אנורה הירה. 21.30 אוניברסיטה משודרת - הגנוסקה הדרשה ותורשת האדם וכו'.

שידורי צה"ל 2

20.05 צער וחצי - תוכנית הכדורסל של גל"צ עם אלי ישראלי. 22.05 הגיגה מס' 5 - הגשם החוזר בהופעתו הדרשה כשידור חי ובלעדי של גל"צ מבית החייל בת"א.

קולנוע

תל-אביב

9.30 ,7.15 ,4.30.

אסתר: נשר הברזל 2 9.45 ,7.30 ,5.00

אלנבי: דמיין ג'ון לנון 9.40 ,7.10

אורלי: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15 ,5.45

בן-יהודה: ווילו והנסיכה 9.30 ,7.00 ,4.30

בית ציוני אמריקה:

א' שלום לך בן 8.00

טוביה החולב 17.40

תקיעת כף 19.10

"18-" 21.30

גת: בוקר טוב ויאטנם 9.40 ,7.30 ,5.00

גורדון: החגיגה של באבט 9.45 ,7.30 ,17.00

דקל: ביג 9.45 ,7.10 ,5.00

דרייב אין: אחרון לוחמי החלל 9.30 ,7.30

סקס 12.00

הוד: מארח המתים 9.45 ,7.30 ,4.00

לימור חדש: סהרורי 9.30 ,7.30 ,5.00

ב'-ה' בבוקר 11.00

טיילת 1: מלחמה ושלום 9.30 ,7.00

טיילת 1: מצילים קבנים ב'-ה' 13.00 ,11.00

טיילת 2: ביג 9.10 ,7.15 ,5.00

טיילת 2: קרוקודיל דנדי ב'-ה' 13.00 ,11.00

טיילת 3: חיים תרקים, היפה והחיה ב'-ה' 13.00 ,11.00

פאר: טובעים במספרים 9.45 ,7.10 ,4.30

פאריס: אנה 9.30 ,7.15 ,4 ,2 ,12

חן 1: בית לחיות 9.55 ,7.20 ,4.45

חן 1: תקלה מופלאה ב'-ה 2.30 ,12.30 ,10.30

חן 2: סאי פאן 5.00 ,9.40 ,6.40

חן 2: השועל והכלבלב ב'-ה' 2.30 ,12.30 ,10.10

חן 3: תקלה מופלאה מס' 2 9.45 ,7.45 ,5.10

חן 3: חברי הדרכון אליונ ב'-ה' 2.30 ,12.10 ,10.10

חן 4: לסניור באהבה 9.45 ,7.35 ,5.00

ספר הג'ונגל ב'-ה' 2.30 ,12.10 ,10.30

חן ה: פרנטיק 9.55 ,7.45 ,5.00

חן 5: דמבו הפיל המעופף ב'-ה' 2.30 ,12.30 ,10.30

שחף: מרדף חצות 9.15 ,7.00 ,4.30

תל-אביב: סהרורי 9.15 ,7.30

תכלת: הקומיסרית 9.45 ,7.30 ,5.00

לב 1: יום שני הסוער 9.45 ,7.45 ,5.40 ,12.30 ,11.30

לב 2: החיים הם נהר ארוך ורוגע 9.45 ,7.45 ,5 ,2 ,11.30

לב 3: בגלל המלחמה ההיא 9.15 ,7.35 ,2.00 ,12.00

לב 4: הנסיכה הקסומה 9.45 ,7.45 ,5 ,2 ,11.30

מוזיאון ת"א: קיץ אצל סבא 9.30 ,7.15 ,4.30

רמת-גן

ארמון: נשר הברזל 9.50 ,7.30 ,5

לילי: החגיגה של באבט 9.30 ,7.10 ,5

רביבים:

גן 1: סהרורי 9.50 ,7.25

גן 1: תקלה מופלאה מס' 2 ב'-ה' 5.00 ,2.30 ,12.30 ,10.30

גן 2: בוקר טוב ויטנאם 9.50 ,7.30 ,5

גן 2: השועל והכלבלב ב'-ה' 5.00 ,2.30 ,12.30 ,10.00

גן 3: עיניים שחורות 9.30 ,7.10

גן 3: מה חברי הטוב ביותר 5.00 ,2.30 ,12.30 ,10.30

גן 4: מת לחיות 9.50 ,7.30

גן 4: עיניים שחורות ב'-ה' 5.00 ,2.30 ,12.30 ,10.30

גבעתיים

הדר: ווילו והנסיכה 9.30 ,7.00 ,4.30

באר-שבע

חן: פרחים בעליית הגג 9.10 ,7.15

ירושלים

אדיסון: סהרורי 9.00 ,7.00 ,4.30

ב'-ה' 12.30 ,10.30

אורנע: תקלה מופלאה חלק ב' 7.00 ,4.30

ב'-ה' (10.30) 9.00

רון: ביג ב'-ה' 10.30

רון: נשר הברזל 9.00 ,7.00 ,4.30

כסית: יום שני הסוער 9.00 ,7.00 ,4.30

אורגיל: בוקר טוב ויטנאם 9.15 ,7.00

אורגיל: מה חברי הטוב ביותר ב'-ה' 4.30 ,12.30 ,10.30

מיטשל: מרדף חצות 9.00 ,7.40

סמדר: ביטל ג'וס 11.30

סמדר: בעל בהקאלה 9.15 ,7.30

הבירה: סגור לרגל שיפוצים

עדן: מארח המתים 9.00 ,7.00 ,4.30

תיאטרון ירושלים:

בגלל המלחמה ההיא 21.30 ,19.00

הפה בכרך 21.30 ,19.00

אימפריה 1: טובעים במספרים 21.30 ,7.00 ,4.30

אימפריה 1: לא עם זין ב'-ה' 12.30 ,10.30

אימפריה 2: צל השטוט 21.30 ,19.15 ,17.00

אימפריה 2: עם הכלב לצפרות ב'-ה' 12.30 ,10.30

בית אגרון:

דמבו הפיל המעופף 10.00

מרי פופינס 11.30

שגעון בחלל 14.00

מרי פופינס 16.00

שלושה גברים ותינוקת 18.15

האלים משתגעים -- זולם נפלו על הראש 20.00

לילה של יום נפרך 22.00

חיפה

אורה: הנסיכה הקסומה 9.15 ,7.00 ,4.30

ב'-ה' בבוקר 11.00

חן: מת לחיות 9.15 ,6.45 ,4.15

רבינת 1: ביג 9.15 ,6.45

רבינת 2: יום שני הסוער 9.15 ,7 ,4.30

עצמון 1: סהרורי 9.15 ,7 ,4.30

עצמון 2: מארח המתים 9.00 ,7.00 ,4.30

עצמון 3: פקין בלוז 9.15 ,7.00 ,4.10

רון: ווילו והנסיכה 9.15 ,7.00 ,4.30

רביאור 1: מרדף חצות 9.35 ,6.45

רביאור 1: השועל והכלבלב ב'-ה' 4.30-11.30

רביאור 2: בוקר טוב ויטנאם 9.15 ,6.45

רביאור 3: שם המשחק 9.15 ,7.00 ,4.30

רביאור 3: מלחמת כדורי השלג ב'-ה' 4.10 ,11.00

אורלי: יום שני הסוער 9.15 ,7.00

קרן אור: ריידר אינב 9.15 ,7.00 ,4.30

פאר: נשר הברזל מס' 2 9.15 ,7.00 ,4.30 ,6.45

נתניה

שרון: סהרורי 9.15 ,7 ,5

שרון: ההרפתקאה של בילבי ב'-ה' 11.40

אסתר: מת לחיות 9.10 ,2.15

חולון

מגדל: מרדף חצות 9.40 ,7.30

ארמון: מנפצים לוהטים 9.10 ,7.30 ,5

מתנ"ס קריית-שרת: שגעון של ענד 16.00

בת-ים

עצמאות: מרדף חצות 9.30 ,7.00 ,4.30

פתח-תקוה

היכל 1: סהרורי 9.45 ,7.45 ,4.30

היכל 2: מרדף חצות 9.45 ,6.45 ,4.30

קרוקודיל דנדי 2 בבוקר 11.00

היכל 3: ווילו והנסיכה 11.00 ,9.45 ,7.00 ,4.30

עפולה

מלפירון: חיים הדקים לאחר הגירושים 9.00

ראשון-לציון

רון 1: מרדף חצות 9.15 ,7.15

ביג ב'-ה' 11.00 ,5.00

רון 2: סהרורי 9.10 ,7.15 ,5.00

ב'-ה' בבוקר 11.00

רון 3: פרסידיו 9.15 ,7.15

ווליבר בפריום הגבדים ב'-ה' 11.00 ,5.00

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי
הערב יום ב', 5.12
סאלח שבתי 20.30
יומנו של מטורף
הבימרתף 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ב' 5.12 בשעה 21.00
שלמה ניצן מספר עגנון

שרותים ○ עזרה ○ תחבורה

תורנות בתי-מרקחת

בת-ים
קופ"ח — עין יהב

חולון
בדנגדיון — לנדאו 16

ירושלים
קופ"ח — רוממה המ"ב 28

נתניה
קופ"ח כללית — ברודצקי 31

פתח-תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר

רמת-גן
אסותא — ז'בוטינסקי 41

תל-אביב
בריאות — המלך ג'ורג' 28
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7

חיפה
יכנה — אבן סינא 7

רעננה—כ"ס
שועלי — א. יפה—רעננה

משטרה

ירושלים, תל-אביב, חיפה, רמת-גן, בני-ברק, חולון, פתח-תקוה — טל' 100. באר-שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

תורנות בתי-חולים

תל-אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש סוראסקי תל-השומר - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים בילינסון, פתח-תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים ע"ש רוקח, תל-אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה וגניקולוגיה. ילדים - כל השבוע.

● בית החולים איכילוב, תל-אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה וגניקולוגיה.

● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

שערי צדק - עיניים, פנימית; בקור חולים - ילדים; הדסה עין-כרם - נשים; הדסה ע"כ - כירורגית, אורטופדית, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' ב-20.00-08.00, בימי ו': 15.00-08.00.
טלפונים: 03-433300, 03-433500.

יד ביד - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנער - קו לנוער במצוקה
ירושלים - 02-243358
ת"א - 226027 (24 שעות)
חיפה - 04-229488 (11.00-20.00)
גליל מערבי - 04-922222

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו-ה' - טל. 222732.

"קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני-נוער 03-221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסת' לרפואת שיניים בישראל
בתל-אביב — בימים א'-ה' בין השעות: 21.00—15.00. בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 24.00—18.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 21.00—15.00.
הכתובת: רח' בריכובנא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנכון 26, קומה ג', טל: 523566. פתוחה בכל יום בערב. כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ-20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00-9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 וליד המשביר קומה א' טל': 294669, 03-351822.

מרכז סיוע לנפגעות אונס
לרעננה והאיזור הצרח, טל' 052-324132 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל-אביב — טל' 03-5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261118
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן כרמיאל וגליל מערבי — 04-988410
ער"ן נתניה — טל' 053-335316
ער"ן כפר-סבא — 052-911999
ער"ן באר-שבע — טל' 057-418111

סילוק מיטורדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת-גן, בני-ברק, גבעתיים — טל' 5781111. לוד/רמלה — 101. טל' 08-221022. עפולה — 065-93334. טלפון 06-931401. נהריה — טל' 04-823333. בת-ים — טל' 5511111. באר-שבע — טל' 057-74767. שח"ל בנים רן, טל' 03-5391846.

רכבות

מירושלים לבני-ברק וחיפה:
בימים א'-ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני-ברק וירושלים
א'-ו': 7.00

מתל-אביב לחיפה:
בימים א'-ה': 9.00, 8.16, 8.00, 7.00, 6.00, 10.00, 8.30, 7.30, 6.30, 6.00
10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל-אביב לנהריה:
בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת-גלים, לתל-אביב:
בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל-אביב:
בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.15, 16.11, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

• הרכבת תופעל בימי א' נקבוע ויום אחרי חג בלבד.

הקבה"א ישתתף בהקמת גן ע"ש יערי בבת-ים

אשר שילוני

הקיבוץ הארצי יישא בחצי מהוצאות הקמת גן ציבורי על שם מנהיג מפ"ם המנוח, מאיר יערי, בשכונת רמת-יוסף בבת-ים.

על הקמת הגן החליטה עיריית בת-ים על פי בקשתם של נציגי מפ"ם במועצת העירייה, שמואל בקר וג'ק בן-שושן.

הקמת הגן תעלה 40 אלף שקל, והשתתפות הקיבוץ הארצי נועדה לשוות לו אופי מכובד, כיאה לאישיותו של יערי. לצורך זה כבר נפגשו "נוניקים" של הקיבוץ הארצי עם גנני עיריית בת-ים.

אתמול נפגשו מי שהיה מזכ"ל מפ"ם וח"כ ויקטור שם-טוב וכן נציג מפ"ם במועצת-העירייה ג'ק בן-שושן, עם ראש-העירייה אהוד קינמון לשיחה בנדון.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
הוועדה המקומית לתכנון ובניה חוף-הכרמל
מודעה

בהתאם לסעיף 149 לחוק, הננו מודיעים בזאת, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה חוף-הכרמל, בקשה ליתן אישור לשימוש חורג. פרטי השימוש החורג — כריית חול. המקום: צפונית לאור-עקיבא ומזרחית לכביש הבהיר חיפה-תל-אביב, גוש 10637, בשטח כ-25 דונם.

פרק הזמן לשימוש חורג — שנה.

בעל קרקע או הבניין או המחזיק בהם, או כל אדם הרואה עצמו נפגע מאישור השימוש החורג, רשאי להגיש התנגדות לוועדה המקומית לתכנון ולבניה חוף-הכרמל, ד.נ. חוף-הכרמל, התנגדות בנימוקה, ולציין שמו וכתובתו המדויקת.

התנגדויות תתקבלנה במשך 21 יום מתאריך פרסום מודעה זו, ותובאנה לדיון בפני הוועדה.

מרדכי בלע — יו"ר הוועדה המקומית, חוף הכרמל

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
חולון
הודעה על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי עירית חולון פנתה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון בבקשה לאשר ובהסכמת הוועדה המחוזית, עפ"י הוראות סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, סטיות בין התרשים לחלוקת הקרקע שהוכן עבור עיריית חולון לעיל בנין אחוד החלקות 66, 79–81 בגוש 7160 וחלקות 10–13, 15, 235, 238, 242, 347, 348 וארעי) בגוש 7161 בתכנית בנין עיר מפורטת ח/361 אשר הודעה בדבר מתן הרשאה לתת לה תוקף נתפרסמה בילקוט הפרסומים מס' 3357 מיום 8.7.1986. כל מי שיש לו התנגדות מאיזו סיבה לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

עו"ד ח. שרון, ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — חולון

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון
ת.ב. 2247/1
הודעה על-פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 78 בגוש 7126, רח' ארבע-ארצות 8, חולון, הכוללת מתן הקלה באחוזי בניה של 4% משטח המגרש ו-1349/6, כה"כ בשתי הקומות.

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים א'.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון, רח' וייצמן 58, בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ש. טננבלט — יו"ר הוועדה משנה לתכנון ולבניה, חולון

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון
ת.ב. 2552
הודעה על-פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 114 בגוש 7172, רח' וייצמן 19, חולון, הכוללת מתן הקלה באחוזי בניה של 3% משטח 434/3 מ"ר בקומת הקרקע בלבד.

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג'.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון, רח' וייצמן 58, בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

ידוע לי כי הפירסום הנ"ל הינו על אחריותי בלבד ואינו מהווה אישור למתן ההקלה המבוקשת.

פרידמן משה — וייצמן 19, חולון

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
רמת-גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת-גן (להלן — הוועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס בגוש 6183, חלקה 223, רח' אצ"ל מס' 13 — דהיינו:
1. תוספת בניה בשיעור 6% משטח החלקה.
2. בניה במרווחים צדדיים בשיעור 10% מעומק המרווח.

על המעוניין הרואה את עצמו נפגע על-ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר לידי הוועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

אורי עמית — ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, רמת-גן

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
להלן: החוק

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן: הוועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 7651, חלקה 170, רח' הברוש. מבוקשת הקלה 10% בקו בניין אחורי — דהיינו: 5.40 מ' במקום 6.0 המותרים לפי תכנית רע/1/163.

כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הוועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית במשרדי העירייה.

ב. וולוביץ — יו"ר הוועדה לתכנון ובניה

ועדת המשנה לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי
ראשון-לציון
תאריך: 25.11.88
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לוועדת המשנה לתכנון ובניה ראשון-לציון, בקשה למתן הקלות חלקה 10, 9, 738, 740, בגוש 3928, רחוב הגבורה היהודית.

לפי תכנית מיתאר / תכנית מפורטת, נמצאת החלקה הנ"ל באזור מגורים ב' ומותר לבנות עליה: בתים פרטיים דו משפחתיים וטרויקה לביצוע, בקשת בעלי החלקה: הקלה 10% בקו בניין צדדי, הואיל והמגרשים לא רגולריים.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לוועדה תוך מועד של 18 יום החל מיום פרסום הודעה זו.

באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישור.

מ. ניצן — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה, ראשון-לציון

עיריית חיפה — משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר- 04-356013
הודעה על-פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על-ידי: מסי טיגל לאשר תוספת בניה על הגג ברחוב בפלנסקין מס' 11, חלקה 17 בגוש 10786.

הבקשה כרוכה בעודף שטח יחסי מעל למותר.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העירייה, רחוב ביאליק 3, חיפה בימים:
יום ב' – 08:00-12:00
יום ד' – 13:00-15:00-17:00, 08:00

מעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

[illegible] מהנדס העיר

ביהמ"ש: בדואים נאלצים להפר חוק הבנייה כי השלטון מפר הבטחות

קיבל ערעורם של שניים וביטל מאסר חמישה חודשים על אי קיום צווי הריסה

איילת מזור, עתי"ם

בפסק דין חריף ונוקב מתחו שלושה שופטי בית-המשפט המחוזי בבאר-שבע ביקורת על רשויות השלטון, שבגללן נאלצים בדואים לבנות בתים ללא רשיונות. בית המשפט קיבל את ערעורם של שני בדואים משבט אל צענא על החלטת שופט שלום, שגזר עליהם חמישה חודשי מאסר בפועל בשל אי קיום צווי הריסה לשני בתים, וביטל את המאסר.

אב בית הדין, השופט אפרים לרון, קבע, שאכן יש לאכוף את חוקי הבנייה ולהעניש בחומרה את העוברים עליהם, אך למערערים, שפונו לפני 13 שנים ממגוריהם הובטחו מגורים במקום חדש, אך ההבטחות לא קוימו. "קשה להשתחרר מההרגשה של אי צדק במקרה זה, כשמדובר ביצירת תנאי מגורים אלמנטאריים, קורת גג פשוטה, ולא בנייני פאר, ולאחר שקיום הבטחות השלטונות השתהה במשך שנים רבות וארוכות", אמר השופט.

שופט השלום צבי סגל הרשיע את שאהר ומאג'ד אל צענא בבניית שני מבני בלוקים בשטח של 72 מ"ר ושל 40 מ"ר בעיירה לגייה, מצפון לבאר שבע, ללא היתר בנייה, ובכך שלא קיימו צוי הריסה שהוצאו להם על-ידי הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה. השניים גם הורשעו באי קיום צו בית המשפט להריסת הבתים. השופט גזר עליהם 12 חודשי מאסר, מהם 5 חודשים בפועל והיתרה על תנאי, וכן קנס של 5,000 שקל לכל אחד. הנאשמים ערערו על העונש בבית המשפט המחוזי ובסוף השבוע שעבר זכו בערעורם.

בני שבט קדיראת אל צענא החזיקו ב-11,000 דונם קרקע ליד תל ערד. לפני 14 שנים הורשו צה"לן לשטחים אלה, וכשנה ניהל מו"מ עם בני השבט. בסופו הם הסכימו לקבל 5,000 דונם קרקע באזור כו לגייה, והובטח להם ששם יוכלו לעבד את הקרקע ולבנות בתים. חלק מהמפונים אף רכשו זכויות למגרשים, אך רק 11 שנים מפינויים ללגייה, נערך במקום טקס הנחת אבן הפינה ליישוב וגם היום, שנתיים לאחר הטקס, לא ניתן עדיין להתחיל בבנייה, בגלל היעדר תוכנית מתאר ליישוב.

הממונה על מחוז הדרום במשרד הפנים, שלום רגינו, המכהן גם כיו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה העיד בבית המשפט, שתכנון העיירה נמצא בראשיתו, ולא ידוע לו מתי יסתיים. שהוצע לבדואים לעבור שוב ולבנות בתים בעיירות אחרות, שתכנונן כבר הסתיים.

השופטים המחוזיים אפרים לרון, אהרן טומשוף ויצחק בנאי, ראו בחומרה התנהגות זו של השלטון ומתחו ביקורת נוקבת על הסחבת בתכנון העיירה. סחבת זו גורמת לבדואים להיות עבריינים. השופטים קבעו, שבתי בלוקים קטנים כאלה של המערערים, יכולים בהחלט להיחשב כקורת גג זמנית המתקבלת על הדעת, עד שיתאפשר להם לבנות בחוק בתים של ממש.

השופטים קבעו, המערערים הפרו את החוק ובנו ללא היתר לא בשל הזנחה מצידם או אי רצון שלהם לקבל היתר בנייה, אלא בשל אי קיום הבטחת השלטונות והתמשכות בלתי מוסברת של תהליך התכנון. הם ביטלו המאסר בפועל והותירו רק את עונשי המאסר על תנאי והקנס.

אור בנרים

אורנה, מתנדבת בבי"ח הדסה עין-כרם, מדליקה נרות חנוכה עם ילדה במחלקת הילדים (צילום: אבי חיון)

אגודת המתרגמים תעניק פרס לתרגומי עברית-ערבית

עתי"ם

אגודת המתרגמים בישראל, בשיתוף עם ההסתדרות הכללית, הודיעה בירושלים על יסוד פרס תרגום מעברית לערבית ומערבית לעברית, ע"ש פרופ' חיים בלנק ז"ל.

יו"ר אגודת המתרגמים, אופירה רכט, אמרה, כי מטרת הפרס לעודד תרגומים הדדיים, במגמה לגשר על פערים תרבותיים שבין העמים, פערים הנובעים מהעדר שפה משותפת, בתחום היצירה הספרותית וההגותית.

פרופ' חיים בלנק, שעל שמו הפרס, היה בלשן בעל מוניטין בינלאומיים, שמחקריו עסקו בערבית הארץ ישראלית, העברית המדוברת, דיאלקטים עדתיים בבגדאד, הדיאלקט הערבי של הבדווים בנגב ועוד. השגיו המדעיים בולטים פי כמה נוכח העובדה, שהתעוור כשלחם במלחמת השחרור.

פרסי התרגום, כל אחד מהם בסך 1,000 דול, יינתנו עבור תרגום יצירה ספרותית בפרוזה, או חלק ממנה.

רכט הוסיפה, כי באגודה, המונה כ-400 חברים, חברים יהודים וערבים, כן קיימה האגודה יום עיון שהוקדש לנושא התרגומים ההדדיים, בתקווה שמודעות לחשיבותם של תרגומים כאלה עשויה לתרום לפיתוח קשרי שלום וקרבה באזורנו.

חגורת בטיחות בעיר — תקנה שקיבלה קביעות

שע"ה

שר התחבורה, חיים קורפו, החליט להתקין תקנה, לפיה, תהא חגירת חגורת בטיחות בעיר חובה קבועה.

דובר משרד התחבורה שמסר על כך מציין, כי החלטת השר קורפו באה לאור המלצת מומחי הטכניון, החוקרים: ד"ר אבישי צורה, ד"ר דני מוקוס ופרופ' שלום הקרט, ומומחי מינהל הבטיחות בדרכים.

מבדיקה שנערכה בין נובמבר 87' ליוני 88' נרשמה ירידה של כ-9 אחוזים בנפגעים — נהגים ונוסעים — אשר חויבו לחגור חגורת בטיחות בעיר. כן נרשמה הפחתה של 22 אחוז בנפגעים קשה בעיר כתוצאה מחובת חגירת חגורות בטיחות.

בדו"ח זה נבדקה היענות הציבור לתקנה ועולה, כי קרוב ל-90 אחוז מהנהגים ציינו להם: זה נתון מרשים גם בקנה מידה עולמי. כ-70 אחוז מהנהגים ציינו, שיש הרגשת בטיחות בנסיעה בעיר כתוצאה מתקנה זו. יותר מ-60 אחוז מהנשאלים חייבו את חגירת חגורות הבטיחות בעיר. מעל 30 אחוז היו ממליצים להשתמש בחגורה ורק 5 אחוזים מתנגדים.

עפ"י חוק חגורות בטיחות, תקנה זו מותנית בהסכמתה של ועדת הכלכלה של הכנסת.

קואליציה מערך-ליכוד בהתאחדות הסטודנטים

יצחק שור

המערך והליכוד בהתאחדות הסטודנטים הארצית הקימו בסוף השבוע קואליציה. בראש ההתאחדות יעמוד איש המערך, עמי הרר, וסגנו יהיה איש ליכוד.

נציג התא הארצי של מפ"ם, אלרד חיות, אמר שדווקא בצעירים צריכים הסטודנטים של מפלגת העבודה לשמש דוגמא לראשי מפלגתם, ולהקים חזית מאבק נגד הימין. אם זו הדרך, הרי שמפ"ם מציעה לראשי "העבודה" לא ללכת בעקבות צעיריהם. ומכל מקום, מפ"ם לא תיתן ידה לשום קואליציה הכוללת את אנשי הימין.

עדיין לא החלו השיפוצים באגני החמצון באור עקיבא

עתי"ם

שלושה חודשים חלפו מאז התפרצות הפוליו, ועדיין לא החלו בשיפוץ אגני החמצון באור-עקיבא.

על ביצוע השיפוצים באגני החימצון ומערכת הביוב הוחלט לאחר בדיקה של פרויקט הביוב הארצי. מועצת אור עקיבא אישרה פטור מהגשת מכרז והודיעה, כי היא מעדיפה שחברת "מקורות" תבצע את העבודה. "מקורות" הגישה הצעת מחיר של 600 אלף שקל, שנדחתה בפרויקט הביוב הארצי, בנימוק שהמחיר גבוה מדי.

הטלוויזיה החינוכית תשדר ערעור דמיאניוק

שע"ה

שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, החליט כי הטלוויזיה החינוכית תשדר את הערעור במשפטו של הפושע הנאצי ג'ון דמיאניוק. הטלוויזיה החינוכית שידרה את מהלך המשפט מתחילתו.

יועץ השר לתקשורת, ישראל כהן, מסר כי עם תחילת המשפט סירבה הטלוויזיה הכללית לשדר את המשפט בטענה ש"אין בו חדשות", ואז פנה השר לטלוויזיה החינוכית, וביקש להתארגן לשידור המשפט, שעורר התעניינות רבה בציבור. יועץ השר ציין כי הודות לשידור המשפט חל גידול ניכר בהתעניינות תלמידי בתי-הספר בשואה, השר השיג מימון תקציבי מיוחד לשידור זה.

בשבוע שעבר פנה מנהל הטלוויזיה הכללית, חיים יבין, ליועץ השר כהן, לבקש מהשר שהערעור ישודר בטלוויזיה הכללית. בית המשפט קבע, כי רק מצלמת טלוויזיה אחת תצלם בערעור, כהן ענה ליבין, כי השר החליט שהטלוויזיה החינוכית, שהצליחה בשידור מהלך המשפט, תשדר גם את הערעור.

בהיפתח הערעור בבית המשפט העליון בירושלים תביא הטלוויזיה החינוכית מדי יום ב-13.30 תקציר של יום המשפט הקודם, ותשדר בשידור ישיר בערוץ השני, בשעה 8.30, את ישיבת הבוקר, ב-16.00 ישודר המשך המשפט וב-21.30 תקציר יומי.

● החל מ-1.1.89 לא יונפקו רשיונות יבוא רדיו. הופסקה כליל הנפקתם של רשיונות רדיו ע"י משרד התעשייה והמסחר, שמנה ליבואנים שעדיין יש בידיהם רשיונות יבוא רדיו [illegible]

סוחר סמים מקרית מנחם נרצח באכזריות

תושבים: אנו חיים בצל הפשע בשכונה

עתי"ם

עבריין סמים, יוסף בן שמחון (30) בירושלים נרצח וגופתו נתגלתה ביום א' בשכונת קרית מנחם.

גופתו נמצאה בפתח מקלט בבית הספר היסודי ברחוב דהומיי, שבשכונת קרית מנחם בירושלים. אל המקום יצאו צוותי חקירה, מזהים וזיהוי פלילי והחלו מיד באיסוף ממצאים. התברר, כי המדובר בגופתו של שמחון בן ה-30 תושב קרית מנחם. בן שמחון היה ידוע כעבריין סמים ומוכר היטב למשטרה.

ראשו של בן שמחון רוצץ באבן גדולה שריטשה את פניו. יתכן, כי הרצח בוצע ע"י יותר מאדם אחד. בן שמחון נעלם 3 ימים לפני שנמצאה גופתו. למשטרה היה ידוע, כי ביום העלמו, התקוטט עם עבריינים.

במקום בו נמצאה הגופה, נימצאו שברי אריחים רבים ואבנים מוכתמים בדם. שכנים סיפרו, כי שמעו במוצ"ש קולות מהכיוון בו נמצאה הגופה.

את הגופה גילה חיים כהן, סגן מנהל בית הספר, בעת שערך סיור שגרתי בחצר בית הספר. משך כל אותו זמן, בו בדקו החוקרים את המימצאים בשטח, ישבה אשתו של הנרצח וחמותו בחצר בית הספר, שם התגודדו תלמידים וסקרנים. רק כעבור שעתיים, נודע לה מפי החוקרים כי הגופה זוהתה כגופת בעלה.

צעירים בשכונת קרית מנחם אמרו, כי מעשה הרצח של בן שמחון היה צפוי שכן היה מעורב בעסקי סמים ואף הפעיל בתקופה האחרונה תחנת סמים.

תושבי השכונה מתלוננים, כי רמת הפשע במקום גבוהה ביותר. השכנים אומרים, כי מעשי סמים, גניבות, התפרצויות וחטיפת תיקים הם אירועים שבשיגרה.

אחת השכנות אמרה, כי אף שידועה לה זהותו של עבריין מקומי, אשר חטף את תיקה, היא חוששת להתלונן במשטרה וכי היא נתונה תחת איום לבל תדבר.

חשודים בניהול תחנת "טוטו כדורגל פיראטית"

עתי"ם

שני אחים החשודים בניהול ואירגון של "טוטו שכונתי", אמנון ואליהו בן משה תושבי יסו, נעצרו אתמול לארבעה ימים, לפי החלטת שופט השלום בתל אביב ראובן זיו.

נציג המשטרה טען, כי האחים בן משה, ניהלו ואירגנו משחקי הימורים "טוטו שכונתי". לדבריו, הם ניהלו בשנה האחרונה רשת תחנות הימורים בלתי חוקיות, ושימשו "כמועצת הימורים בזעיר אנפין".

נציג המשטרה הסביר לבית המשפט, כי המערכת הזאת פועלת במקביל לתחרות הרגילה, באופן שממלאים טפסי טוטו כחוק, אך משלמים תשלום נוסף 30 ש"ח לכל טור, למארגן המשחק הפרטי. כן מצטבר סכום כולל שהפקידו כל המשתתפים, והוא משולם למשתתף שניחושו היה קרוב ביותר לניחוש הנכון. זאת, לאחר ניכוי עמלה של אחוז מסויים.

השופט ראובן זיו קבע, כי יש לאפשר למשטרה להמשיך בחקירה, ללא הפרעה, כאשר החשודים במעצר. הוא האריך, כאמור, את מעצרם בארבעה ימים נוספים.

3 חודשי עבודות-חוץ למורשע בהריגת נער ב"יריות שמחה" בחתונה

עתי"ם

יוסף מסרווה בן 44, בעל מאפיה מכפר טירה, הורשע בבית המשפט המחוזי בתל אביב בגרימת מוות ברשלנות ונדון לשלושה חודשים בביצוע עבודות חוץ. קליע שנורה מאקדחו לאוויר, במהלך חתונה, פגע בראש נער, שרכב על אופניו בקצה המרוחק של הכפר והרגו.

בחודש ספטמבר אשתקד, אחר הצהרים התקיימה חתונה בכפר טירה ויוסף מסרווה הצטרף למשלחת המלווים. הוא ירה באוויר באקדחו, ובמרחק של כ-1.5 ק"מ משם רכב נער תושב הכפר על אופניו, ושפתאום צנח ומת במקום.

השופט ארמונד לוי זיכה את הנאשם מהריגה, בציינו כי אדם מהיישוב לא יעלה על הדעת שקליע יעשה דרך סבוכה ויפגע במסלול בליסטי הדומה לנפילת אבן. עם זאת הרשיע את מסרווה בגרימת מוות ברשלנות, משום שהלה ירה בשטח בנוי בניגוד לחוק.

"בית המשפט אינו מכיר בעושי דין לעצמם בשם הגנת כבוד המשפחה..."

יואב אביב

"בית המשפט אינו יכול להכיר במנהג ככבוד המשפחה המקובל במספר עדות, כצידוק לעשיית דין עצמי על ידי הנאשם", אמרו אתמול השופטים אברהם פרידמן, מלכיאל סלוצקי ונתן קליינברגר כשגזרו חמש שנות מאסר על צעיר בן 22 מעכה.

בכתב האישום שהוגש נגד הצעיר נטען כי הוא תקף את שומר חוף הארגמן, יוסף ערבי, משום שהלה אשם בעקיפין במות אחותו.

הנאשם דקר את ערבי, שגרם לטענת הדוקר, להתמכרות אחותו לסמים קשים, ולהידרדרותה עד שאושפזה בבית החולים מזרע, שם שמה קץ לחייה.

סניגורו טען, כי יש להקל בעונשו של הנאשם כיוון שהוא בן העדה הקווקזית, שם כבוד המשפחה הינו עניין שבעקרון.

לכהנה, שי, שרון ולמשפחה
אבלים על מותו של
אלכם
בטרם עת
חברים בגן-שמואל

לבטי שכטמן ומשפחתה
אתך באבלך במות אביך
אברהם גלס ז"ל
בית מסילות

ביום השלושים לפטירת יקירנו
ניסו בן יואש
תתקיים אזכרה ביום רביעי, 7.12.88, בשעה 19.00
בבית מפ"ם בקרית-חיים.
גילוי המצבה בשעה 16.00 בבית העלמין כפר סמיר חיפה
המשפחה

גל התאבדויות בבירה; צעירה קפצה אל מותה מאותו חלון שממנו קפץ השופט דב איתן

נהג מונית מירושלים ניסה להתאבד בהתנגשות בקיר

טוביה בסקינד, רונית תמרי

הקומה ה-15 ב"מגדל העיר" בירושלים משכה אליה מתאבדת. זוהי התאבדות שנייה, בתוך פחות משבוע, מבניין זה, לאחר התאבדותו של השופט בדימוס, דב איתן המנוח — צעירה בת 22 קפצה ממנה אל מותה

אתמול הגיעה הצעירה למלון "מגדל העיר" עלתה במעלית לקומה ה-15, חלפה על פני שולחן הקבלה של מלון "מגדל איילון" השוכן במקום ונזנקה דרך החלון אל מותה.

נסיון התאבדות נוסף, שלמרבה המזל לא הסתיים בצורה טראגית, אירע אתמול בשעה שש בבוקר בכביש ירושלים-ת"א. נהג מונית בן 30 התנגש במכוון עם מכוניתו מסוג "מרצדס" בקיר. הנהג, שדאג להשאיר אחריו מכתב, נפצע קל והועבר לטיפול רפואי.

לפני שהצליחה לקפוץ, היא ניסתה לפתוח אחד החלונות, אך עובד המלון נזעק לעברה והצליח למשכה מהחלון. בנסיבות לא ברורות הצליחה הבחורה להמלט מהמקום וירדה לכיוון הלובי של המלון ופנתה לעבר החלון הקיצוני ימני משם קפץ לפני ימים אחדים השופט דב איתן ז"ל.

עובד המלון שעסק בנקיון הלובי סיפר בעדותו, כי הבחין בבחורה עומדת על החלון. הוא מיהר לעברה ניסה לשכנעה לרדת ללא הועיל והנערה קפצה אל מותה. גופת הנערה נמצאה סמוך לגרם המדרגות האחוריות של בנין מגדל העיר.

הנערה היתה בטיפולים פסיכיאטריים בעבר, ובחפציה האישיים נמצאו מסמכים המעידים על אישפוזים קודמים בבתי החולים לחולי נפש.

נתום אילון, מנהל מלון מגדל אילון, מסר ל"על המשמר" כי לאור מקרי ההתאבדויות האחרונים מלובי המלון, הוחלט להתקין דלת בטחון בכניסה ללובי, אשר תחסום את המעבר של עוברי אורח שעד עתה נכנסו ללא מחסום כלשהו בדרכם.

אלוף המשקולות אדוארד וויץ הושם במעצר עד תום ההליכים

עתי"ם

אדוארד וויץ, מי שהיה אלוף הארץ בהרמת משקולות, המואשם בעבירות של שוד מזויין ואחזקת נשק שלא כדין, נעצר אתמול בבית משפט המחוזי בתל אביב, עד תום ההליכים נגדו.

אדוארד וויץ, 42, מחולון, נעצר לפני כשנתיים על ידי המשטרה, והוגש נגדו כתב אישום המייחס לו עבירות של שוד מזויין, נסיון לשוד מזויין, קשירת קשר לביצוע פשע, אחזקת נשק שלא כדין ונסיון לקבל דבר במרמה.

בשעתו, ביקשה התביעה לעצור את וויץ עד תום ההליכים נגדו, אולם בית המשפט הורה לשחררו בערבות.

ערעור המדינה נידחה על ידי בית משפט העליון ואדוארד וויץ שוחרר באמצע חודש ינואר 1987. בחודש יוני אותה שנה, לאחר שנפתח משפטו, ברח מהארץ.

לפני ארבעה חודשים, נעצר אדוארד וויץ בשוודיה והוסגר לישראל.

עיריית ירושלים
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965 (להלן החוק)
88/784/בז

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר בלה יוסף ואחרים הגישו לוועדה המקומית לתכנון ולבניה בקשה להתרת הקלה בגוש 199 חלקה 11 [illegible] ירושלים [illegible]

[illegible] יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

הסתדרות השומר הצעיר
ההנהגה הראשית

הסעות לטיול מאילת ראשים ג' ד' 8/12
אוטובוס 1 גרעין לשניר התיצבות ערב קודם קבוץ שניר.
אוטובוס 2 גרעין לבית ניר 06.30 קיבוץ בית ניר.
אוטובוס 3 רעות חפר 06.00 מעברות שקמה 08.00 זיקים 08.15 כרמיה 08.30 יד מרדכי.
אוטובוס 4 גרעין לגשור התיצבות ערב קודם איסוף כולל יבנה.
אוטובוס 5 גרעין לנטור שער הגולן 08.45 וכנת צפון.

הסעות לטיול מכתשים ראש ב' 6/12
אוטובוס 1 מאא 05.30 שימי ציבעון 05.40 עין שמואל 07.30 בת ים 08.00 חולון 08.20 גבי כהן 08.30.
אוטובוס 2 קרית שרת 06.30 שיכון המזרח 07.10 רחובות 07.40 עיר 09.00.

הסעות למדבר יהודה ראש ב' 6/12
אוטובוס 1 בת ים 07.00 חולון 07.30 קרית שרת 07.45
אוטובוס 2 יבנה עירון 06.00 ראשון לציון 07.45
אוטובוס 3 חקוקה 07.00

רווח שבתי

השחקן זאב רווח, אב לארבעה ילדים, המככב בהצגה "סאלח שבתי" בהבימה, הצטרף השבוע לתנועת זהב"י, תנועת המשפחות ברוכות הילדים, שחוגגת בימים אלה עשור לקיומה. תנועת זהב"י, יוצאת בקריאה לראש הממשלה, לשרים ולכל חברי הכנסת: להתאחד ולהטות שכם למען חיזוק "העלייה הפנימית" במדינת ישראל. בתמונה: השחקן זאב רווח מקבל את תעודת החבר של זהב"י מידי אהרון עזרא, מ"מ יו"ר התנועה בישראל. (הצלום: אלון רון)

שני אחים הורשעו בניהול רשת נערות ליווי בירושלים

עתי"ם

אמציה באשרי (24), ממושב ישע, ויצחק סקראי (35) ממושב צור הדסה, הורשעו ביום א' בבית המשפט המחוזי בירושלים בניהול רשת של נערות ליווי שפעלה בירושלים בחודשים האחרונים.

השניים הורשעו בסרסרות למעשי זנות, ובאחראי, גם הורשעו בסרסרות של קטינה למעשה זנות, משום שאחת הנערות ברשת היתה נערה קטנה בת 15 וחצי.

שני הנאשמים הודו באשמה בפני השופט יעקב צמח בעסקת טיעון.

השניים הודו, כי ברשת הליווי שהפעילו, היו קיימות נשים שנהגו להפגש עם הלקוחות בבתים פרטיים או בחדרים, שנשכרו לשם כך במוזהר, בבתי מלון יוקרתיים בירושלים. כל אחת מהנערות היתה גובה מהלקוח, תמורת מפגש שכלל ברוב המקרים גם מגע מיני מלא, בין 200 ל-350 ש"ח.

מסכום זה היו נותנות הנערות לשני מפעילי הרשת 70 או 100 ש"ח, תמורת שירותי השמירה וההסעות למקומות המפגש שניתנו להן.